T.C. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANABİLİM DALI
KAMU HUKUKU BİLİM DALI

TÜRK CEZA KANUNU'NDA KONUT DOKUNULMAZLIĞININ İHLALİ SUÇU

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Pınar PEKŞEN

KOCAELİ, 2019

T.C. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANABİLİM DALI
KAMU HUKUKU BİLİM DALI

TÜRK CEZA KANUNU'NDA KONUT DOKUNULMAZLIĞININ İHLALİ SUÇU

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Pınar PEKŞEN

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Nuray AŞCI AKINCI

KOCAELİ, 2019

T.C. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANABİLİM DALI
KAMU HUKUKU BİLİM DALI

TÜRK CEZA KANUNU'NDA KONUT DOKUNULMAZLIĞININ İHLALİ SUÇU

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Tezi Hazırlayan: Pınar PEKŞEN
Tezin Kabul Edildiği Enstitü Yönetim Kurulu Karar ve No: 18/09/2019 – 23

Jüri Başkanı : **Dr. Öğr. Üyesi Nuray AŞCI AKINCI** .....

Jüri Üyesi : **Dr. Öğr. Üyesi Ş. Cankat TAŞKIN** .....

Jüri Üyesi : **Dr. Öğr. Üyesi Emek BAYRAK** .....

KOCAELİ, 2019

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER ..... **I**

ÖZET ..... **VII**

ABSTRACT ..... **VII**

KISALTMALAR ..... **VIII**

GİRİŞ **1**

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KAVRAM VE NORMATİF TEMELLENDİRME……..……..…**3**

1.1. KAVRAM **3**

1.1.1. Konut 3

1.1.2. Konut Dokunulmazlığı 3

1.2. TARİHSEL GELİŞİM **4**

1.3. KONUT DOKUNULMAZLIĞI HAKKININ NORMATİF TEMELLERİ **5**

1.3.1. Uluslararası Hukuk 5

1.3.1.1. İnsan Hakları Evrensel Bildirisi 5

1.3.1.2. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 6

1.3.1.3. Birleşmiş Milletler Siyasal ve Medeni Haklar Sözleşmesi 7

1.3.2. Ulusal Hukuk 9

1.3.2.1. 1924 Anayasası'nda Konut Dokunulmazlığı Hakkı 9

1.3.2.2. 1961 Anayasası'nda Konut Dokunulmazlığı Hakkı……..……..10

1.3.2.3. 1982 Anayasası'nda Konut Dokunulmazlığı Hakkı.……..…….11

1.3.2.4. Mülga Türk Ceza Kanunu'nda Suçun Düzenlenişi…….12

1.4. KONUT DOKUNULMAZLIĞINI İHLAL SUÇUNUN BENZER SUÇLARDAN AYIRT EDİLMESİ 14

1.4.1. Kişilerin Huzur ve Sükununu Bozma Suçu 14

1.4.2. Özel Hayatın Gizliliğini İhlal Suçu 15

1.4.3. Hakkı Olmayan Yere Tecavüz Suçu 16

1.5. KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA KONUT DOKUNULMAZLIĞINI İHLAL SUÇU 18

1.5.1. Alman Ceza Kanunu 18

1.5.2. Fransız Ceza Kanunu 19

1.5.3. İtalyan Ceza Kanunu 20

İKİNCİ BÖLÜM

2. KONUT DOKUNULMAZLIĞINI İHLAL SUÇU……..…….22

2.1. GENEL OLARAK 22

2.2. KORUNAN HUKUKSAL YARAR 23

2.3. SUÇUN UNSURLARI 25

2.3.1. Maddi Unsur 25

2.3.1.1. Suçun Konusu 25

2.3.1.1.1. Konut Kavramı 26

2.3.1.1.1.1. Dar Anlamda Konut 28

2.3.1.1.1.2. Geniş Anlamda Konut 28

2.3.1.1.1.2.1. Gece İstirahatı Amacıyla Kalınan Yer Olup Olmadığı 29

2.3.1.1.1.2.2. Sürekli veya Süreli Olarak Tahsis Amacı Taşıyıp Taşımadığı 30

2.3.1.1.1.2.3. Dış Alemden Ayrılma İradesinin Ortaya Konulup Konulmaması 31

2.3.1.1.1.2.4. Yaşamsal İhtiyaçların Giderilme Amacına Tahsis Edilip Edilmemesi…… 32

2.3.1.1.1.2.5. Kullanımın Meşru Nedene Dayanıp Dayanmaması…..…..34

2.3.1.1.2. Eklenti Kavramı 36
2.3.1.1.2.1. Konuta Yakın Olma Zorunluluğu Olup Olmaması 37
2.3.1.1.2.2. Dış Alemden Ayrılma İradesinin Ortaya Konulup Konulmaması ... 37
2.3.1.1.2.3. Failin Saikinin Aranıp Aranmaması 39
2.3.1.1.3. İşyeri Kavramı 41
2.3.1.2. Fiil 46
2.3.1.2.1. Rızaya Aykırı Olarak Girme 47
2.3.1.2.2. Rızayla Girilen Yerden Rıza Geri Alınmasına Rağmen Çıkmamak ... 49
2.3.1.2.3. Rızanın Mahiyeti ve Rıza Vermeye Yetkili Kişiler 51
2.3.1.2.3.1. Konutun Tek Kişi Tarafından Kullanıldığı Durumlar 52
2.3.1.2.3.2. Konutun Birden Fazla Kişi Tarafından Kullanıldığı Durumlar 52
2.3.1.2.3.2.1. Evlilik Birliğinde Aile Bireyleri Tarafından Birlikte Kullanım Durumu……..52
2.3.1.2.3.2.2. Aralarında Aile Bağı Olmayan Kişiler Tarafından Birlikte Kullanılma Durumu……57
2.3.1.3. Fail ve Mağdur 58
2.3.1.3.1. Evlilik Birliği Süresince Durum 59
2.3.1.3.1.1. Aile Bireylerinin Aynı Konutta Yaşamaları Durumu 59
2.3.1.3.1.2. Aile Bireylerinin Farklı Konutta Yaşamaları Durumu 60
2.3.1.3.2. Mahkeme Tarafından Verilen Ayrılık Kararı Süresince Durum.....61
2.3.1.3.3. Evlilik Birliliğinin Devamında TMK'nın m. 197/1 Fıkrası Gereğince Ayrı Yaşama Hakkının Kullanıldığı Durum……..……62
2.3.1.3.4. Aile Birliğine Dayanmaksızın Aynı Konutta Yaşanması Durumu .... .63
2.3.1.3.4.1. Aile Birliğine Dayanmaksızın Aynı Konutta Fiili Tahsis Yapılarak Yaşanması Durumu…….63
2.3.1.3.4.2. Aile Birliğine Dayanmaksızın Aynı Konutta Fiili Tahsis Yapılmayarak Yaşanması Durumu…….....……..64
2.3.1.3.5. Aralarında Evlilik Birliği Olmayan Kadın ve Erkeğin Birarada Yaşaması Durumu…….....……..……..….64

2.3.1.3.6. 6284 Sayılı Kanun Kapsamında Verilen Tedbir Kararına Aykırılık…64

2.3.2. Manevi Unsur..... 65

2.3.3. Hukuka Aykırılık Unsuru..... 66

2.3.3.1. Meşru Müdafaa 67

2.3.3.2. Kanun Hükmünü Yerine Getirme 67

2.3.3.3. Hakkın İcrası 69

2.3.4. Suçun Nitelikli Halleri 70

2.3.4.1. Madde 116/4 Fıkrasında Belirtilen Nitelikli Haller 70

2.3.4.1.1. Suçun Cebir veya Tehdit ile İşlenmesi..... 70

2.3.4.1.1.1.1. Cebir ile İşlenmesi..... 70

2.3.4.1.1.1.2. Tehdit ile İşlenmesi 72

2.3.4.1.2. Suçun Gece Vakti İşlenmesi 73

2.3.4.2. Madde 119'da Belirtilen Nitelikli Haller 74

2.3.4.2.1. Suçun Silahla İşlenmesi 74

2.3.4.2.2. Suçun Birden Fazla Kişi Tarafından Birlikte İşlenmesi 75

2.3.4.2.3. Suçun Kişinin Kenidisini Tanınmayacak Bir Hale Koyması Suretiyle, İmzasız Mektupla veya Özel İşaretlerle İşlenmesi…….....……77

2.3.4.2.4. Suçun Kamu Görevinin Sağladığı Nüfuz Kötüye Kullanılmak Suretiyle İşlenmesi…….....…….....77

2.3.4.2.5. Suçun Var Olan veya Varsayılan Suç Örgütlerinin Oluşturdukları Korkutucu Güçten Yararlanılarak İşlenmesi…….....……78

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. KONUT DOKUNULMAZLIĞINI İHLAL SUÇUNUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ VE KOVUŞTURMA USULÜ…….....……..…79

3.1. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ..... 79

3.1.1. Teşebbüs..... 79

3.1.2. İştirak 82

3.1.3. İçtima..... 83

3.2. KOVUŞTURMA USULÜ 87

3.2.1. Genel Olarak 87

3.2.2. Yaptırım ve Görevli Mahkeme 89

3.2.3. Uzlaştırma 89

SONUÇ 92

KAYNAKÇA 96

ÖZGEÇMİŞ 101

ÖZET

Konut dokunulmazlığı hakkı, kişi hürriyeti ile ilişkili haklardan birisidir. Bu hak, içerdiği önem sebebiyle gerek uluslararası gerekse ulusal nitelikteki belgelerde düzenlenen bir haktır. Konut dokunulmazlığı hakkı, kişinin konutunda her türlü tecavüzden uzak şekilde, huzur ve güven duygusu içinde yaşama hakkını güvence altına almaktadır. Bu nedenle de, konut dokunulmazlığı hakkı eski zamanlardan bu yana devletlerin anayasalarında yer alan bir hak olmuştur.

Konut dokunulmazlığı hakkı, Anayasamızın 21. maddesinde düzenleme altına alınmıştır. Ancak hakkın en temel norm olan Anayasa'da düzenlenmesi, ihlal edilmeyeceği anlamına gelmemektedir. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 116. maddesi ile bu ihtiyaca uygun olarak, konut dokunulmazlığını ihlal eden eylemler ceza yaptırımına bağlanmıştır. Bu kapsamda konut, eklenti ve işyerlerine yönelik olarak gerçekleştirilecek ihlal eylemleri, ceza yaptırımına bağlanmıştır. Bu çalışmanın amacı; 5237 Sayılı TCK'nın 116. maddesinde düzenleme altına alınan konut dokunulmazlığını ihlal suçunu doktrindeki çeşitli görüşler ve mahkeme kararları ışığında ele alarak incelemektedir. Bu kapsamda, çalışmada; doktrindeki görüşlere ve mahkeme kararlarına belirli açılardan eleştiri getirilmiş ve konu hakkında kişisel değerlendirmelere yer verilerek, suç bilimsel bir bakış açısıyla incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Konut, konut dokunulmazlığı, konut dokunulmazlığını ihlal, rızaya aykırı olarak girmek, rıza ile girip çıkmamak.

ABSTRACT

The right to inviolability of domicile is one of the rights associated with freedom of person. Right, due to the importance it involves, has been a regulated right in both international and national documents. This right assures the right to live in a person's home, away from any form of rape, in a sense of peace and security. Therefore, the right to inviolability of domicile has been a right in the constitutions of various states since ancient times.

This right has been regulated in Article 21 of our Constitution. However, regulation of the right in the constitution, which is the most fundamental norm, does not mean that there will be no violation. According to Article 116 of the Turkish Penal Code numbered 5237, the acts violating the inviolability of domicile have been imposed on criminal sanctions. By way of regulation, the acts of infringement against housing, add-ons and workplaces have been subject to criminal sanctions. The aim of this study is to examine the crime of violating the inviolability of domicile, which was regulated under article 116 of the Turkish Penal Code numbered 5237, in the light of the various opinions in the doctrine and court decisions. In this context, opinions and court decisions in the doctrine were criticized in certain respects and the crime was examined from a scientific point of view by mentioning personal assessments on the subject.

Keywords: Housing, inviolability of domicile, violation of inviolability of domicile, to enter against the consent, not to leave after entering with consent.

KISALTMALAR

AİHM : Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
AİHS : Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
AYM : Anayasa Mahkemesi
Bkz. : Bakınız
BUHFD : Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
CD : Ceza Dairesi
CGK : Ceza Genel Kurulu
CMK : Ceza Muhakemesi Kanunu
D.E.U : Dokuz Eylül Üniversitesi
E : Esas
İÜHFM : İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası
K : Karar
m. : Madde
PVSK : Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu
s. : Sayfa
TAAD : Türkiye Adalet Akademisi Dergisi
TBB : Türkiye Barolar Birliği
TCK : Türk Ceza Kanunu
TDK : Türk Dil Kurumu
TMK : Türk Medeni Kanunu
vb. : ve benzeri

GİRİŞ

Konut dokunulmazlığı hakkı, kişilerin hayati faaliyetlerini sürdürdükleri yerde dış müdahalelerden uzak, huzur ve güven duygusu içinde yaşamalarını sağlayan bir haktır. Bu hak ile korunmak istenen değer mülkiyet hakkı olmayıp kişilerin konutlarında huzur ve güven duygusu içinde yaşama hürriyetleridir. Konut dokunulmazlığı hakkı, eski zamanlardan bu yana büyük önem taşıyan haklardan biri olmuştur. Bu hak, önceleri aile yaşantısının yani yuvanın kutsallığı bağlamında dini bir temel üzerinden tanımlanmıştır[1]. Ancak modern dünyadaki değişim ve insan hakları alanındaki gelişmeler sonucunda, bu hakkın yalnızca aile yaşantısı ile sınırlı olarak görülemeyeceği anlaşılmıştır. Bunun üzerine bireylerin münferit veya aile olarak maddi-manevi kişiliklerini koruyup geliştirecekleri alanın korunması fikri, evrensel insan hakları belgelerinde de kendisine yer bulmuştur. Konut dokunulmazlığı hakkının, gerek uluslararası nitelikteki insan hakları belgelerinde gerekse devletlerin ulusal belgelerinde (anayasa, ceza kanunları) yer alması, hakkın taşıdığı değeri gözler önüne sermektedir.

Konut dokunulmazlığı hakkı, Anayasamızın 21. maddesinde düzenleme altına alınmıştır. Bu düzenleme ile kimsenin konut dokunulmazlığı hakkına keyfi olarak müdahale edilemeyeceği belirtilmiştir. Müdahalelerin yalnızca maddede belirtilen sebeplerden herhangi birinin gerçekleşmesi halinde; usulüne uygun olarak verilmiş hakim kararı veya gecikmesinde sakınca olan hallerde ise yetkili merciin kararı ile sınırlandırılabileceği belirtilmiştir. Ancak anayasal düzenlemenin varlığı açık olsa da, konut dokunulmazlığı hakkının ihlal edildiği durumlar gündeme gelmektedir. Bu tür durumların gerçekleşmesini önlemek ve aynı zamanda meydana gelecek fiilleri de cezalandırmak amacıyla, konut dokunulmazlığını ihlal suçu TCK'nın 116. maddesi ile suç olarak düzenlenmiştir.

[1] GARRAUD, **Traite theorique et pratique de droit penal français,** Cilt 4, s. 414. (Aktaran: ŞENSOY, Naci, *"Konut Dokunulmazlığını İhlal Cürmü",* **İÜHFM,** Cilt 11, Sayı 3-4, (1945), s. 83.)

Bu çalışmada 5237 Sayılı TCK'nın 116. maddesinde düzenlenen konut dokunulmazlığını ihlal suçu ele alınmıştır. Çalışma üç ana bölüm halinde düzenlenmiştir. Çalışmanın ilk bölümünde konut ve konut dokunulmazlığı kavramlarının ne anlama geldiği, uluslararası ve ulusal belgelerde konut dokunulmazlığı hakkının normatif temelleri, konut dokunulmazlığını ihlal suçunun benzer suçlarla kıyaslanması ve karşılaştırmalı hukukta suçun düzenlenişi ele alınmıştır.

İkinci bölümde konut dokunulmazlığını ihlal suçu, suçun unsurları bağlamında; maddi ve manevi unsur, hukuka aykırılık unsuru ve suçun nitelikli halleri kapsamında ele alınarak incelenmiştir. Bu bölüme konuyla ilgisi bulunan Yargıtay kararları eklenmiştir.

Son bölümde ise suçun özel görünüş şekilleri, suçun kovuşturulması, yaptırım ve mahkeme ile uzlaştırma konuları ele alınmıştır. Bu bölüme de konuyla ilgisi bulunan Yargıtay kararları eklenmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KAVRAM VE NORMATİF TEMELLENDİRME

1.1. KAVRAM

1.1.1. Konut

Konut kavramı, *Türk Dil Kurumu (TDK) Sözlüğü'*nde; "*İnsanların içinde yaşadıkları ev, apartman vb. yer, mesken, ikametgâh.*" olarak tanımlanmaktadır[2]. Bir diğer tanıma göre ise "*Bir ailenin yaşadığı yapısal birim*; *Kişinin fiilen oturduğu yer*." olarak tanımlanmıştır[3].

Konut dokunulmazlığı hakkı, kişilerin hayati faaliyetlerini sürdürdükleri yerde huzur ve güven duygusu içinde yaşamalarını sağlamayı amaçlamaktadır. Bu açıdan, kanun koyucunun konut dokunulmazlığını ihlal eden fiilleri cezalandırmasındaki amaç da düşünülecek olduğunda; konut kavramını apartman, ikametgah veya ailenin yaşadığı yer olarak sınırlandırmak doğru olmayacaktır. Korunmak istenen değer, hayati faaliyetlerin sürdürüldüğü yerde huzur içinde yaşamak olduğundan, ceza hukuku bağlamında "*kişinin fiilen oturduğu her yeri"* konut kavramının tanımı olarak kabul etmek daha uygun düşecektir.

1.1.2. Konut Dokunulmazlığı

Konut dokunulmazlığı kavramı, *TDK Sözlüğü*'nde; "*Belli hukuki şartların dışında, kişilere ait konutlara girilememesi, arama yapılamaması ve eşyaya el konulamaması hakkı.*" olarak tanımlanmaktadır[4]. Bir diğer tanıma göre ise "*Mesken masuniyeti; yasada gösterildiği durumlarda, yöntemine (usulüne) uygun yargıç kararı bulunmadıkça konuta girilememesi, arama yapılamaması ve buradaki eşyaya el sürülememesi; milli güvenlik ve kamu düzenine ilişkin hükümler saklıdır."* şeklinde tanımlanmaktadır[5].

---

[2] Bkz. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5cc2fc53181 7d0.09337876.

[3] YILMAZ, Ejder, **Hukuk Sözlüğü,** Yenilenmiş 7. Baskı, Ankara, Yetkin Yayınları, 2017, s. 450, 507.

[4] Bkz. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5cc3122a07 d313.37245291.

[5] YILMAZ, s. 450.

Konut dokunulmazlığı; Anayasa'da ve yasalarda belirtilen koşulların haricinde kişinin konutuna girilememesi, kişinin konutunda her türlü müdahale ve tecavüzden uzak şekilde, huzur ve sükun içinde yaşama hakkını ifade etmektedir.

1.2. TARİHSEL GELİŞİM

Konut dokunulmazlığı hakkı insanlığın ilk dönemlerinden bu yana önem verilen, konutun kutsallığı temelinde dini bir karakter üzerinden tanımlanan bir hak olmuştur[6].

Batı hukukunda konut dokunulmazlığı ilkesi ilk kez Roma ve Germen hukukunda tanınmıştır[7]. Roma Hukukunda M.Ö 80'li yıllarda konut dokunulmazlığı hakkı tanınmıştır[8]. Bu dönemde çıkartılmış olan Lex Cornelia de Iniuriis ile; bir kişinin itilip kakılması, dövülmesi ile evine zorla girilmesi eylemleri yasaklanıp cezalandırılmaktaydı. Lex Cornelia'da konuta rıza dışı girilmesi eylemi münferit bir suç olarak düzenlenmemesine rağmen, kişiye saldırı mahiyetinde görülerek yaralama ya da hakaret benzeri suç olarak değerlendirilerek cezalandırılmıştır[9]. Böylelikle konuta zorla girilmesi eylemleri ceza yaptırımına bağlanmıştır.

Germen hukukunda konut dokunulmazlığı hakkına saldırı teşkil eden eylemler, hakaret ile aile sükununu bozan suç kapsamında görülerek sosyal bir nitelik kazanmıştır[10]. Germen hukukunda hangi eylemlerin suç sayılacağı sınırlı şekilde sayım suretiyle belirtilmiştir[11].

İslam hukukunda konut dokunulmazlığı hakkı münferit bir suç olarak düzenlenmemekle birlikte özel hayatın gizliliği kapsamında korunmuştur[12]. Konut dokunulmazlığının ihlali halinde verilecek ceza, hadd (Allaha'a karşı işlenen suç) veya kısas ve diyet (kullara karşı işlenen suç) cezası olarak öngörülmemiştir[13]. İhlal

---

6 GARRAUD, s. 414.
7 ÇINAR, Ali Rıza, **Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçları,** 1.Bası, Ankara, Turhan Kitabevi, 1999, s. 35.
8 ÇINAR, s. 35.
9 ÇINAR, s. 36.
10 ŞENSOY, s. 84.
11 ŞENSOY, s. 84.
12 ESİRGEN, Seda Örsten, *"Osmanlı Hukukunda Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu",* Ankara **Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,** 65 (4), 2016, s. 2309.
13 EKİNCİ, Ekrem Buğra, **Osmanlı Hukuku,** 2.Baskı, İstanbul, Arı Sanat Yayınevi, 2012, s. 364-365.

halinde kadı veya devlet başkanı tarafından belirlenen ta'zir cezasının uygulanması öngörülmüştür.

Osmanlı hukukunda da konut dokunulmazlığı korunan bir hak olmuştur. Fatih Kanunnamesi'nde konut dokunulmazlığı, özel hayatın gizliliği kapsamında korunan bir hak olmuştu[14]. II. Beyazıt, Yavuz Sultan Selim, Kanuni Sultan Süleyman Kanunnameleri'nde cinsel saikle konut dokunulmazlığının ihlali hali suç olarak öngörülmüştü[15]. II. Beyazıt ve Kanuni Sultan Süleyman Kanunnamesi'nde cinsel saikle işlenme halinin dışında da salt konut dokunulmazlığının ihlali hali suç olarak öngörülmüştü[16]. I. Ahmet Kanunnamesi'nde ise cinsel saikle işlenen konut dokunulmazlığını ihlal suçuna yer verilmemişse de, salt konut dokunulmazlığını ihlal fiilinin cezalandırılması öngörülmüştü[17]. Osmanlı Devleti'nde konut dokunulmazlığını ihlal suçu ilk kez münferit bir suç olarak Ceza Kanunnamei Hümayunu'nun (1858 Tarihli Ceza Kanunu) 105. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında düzenlenmişti. Birinci fıkrada suçun memurlar tarafından işlenen hali, ikinci fıkrada ise suçun kişiler tarafından işlenmesi halleri suç olarak düzenlenmişti. Osmanlı Devleti'nde konut dokunulmazlığı hakkı temel bir hak olarak ise ilk defa 1876 tarihli Kanuni Esasi'nin 22. maddesinde tanınmıştı.

1.3. KONUT DOKUNULMAZLIĞI HAKKININ NORMATİF TEMELLERİ

1.3.1. Uluslararası Hukuk

1.3.1.1. İnsan Hakları Evrensel Bildirisi

İnsan haklarını koruma ve uluslararası alana taşıma amacıyla oluşturulan bu belge, 10 Aralık 1948 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilmiştir[18]. Bildiri, Türkiye tarafından kabul edilip onaylanmış ve yürürlüğe girmiştir[19]. Bildiri, önsöz kısmında belirtildiği üzere; insan haklarının tanınması, geliştirilmesi ve bu haklara saygı duyulmasını sağlamak üzere oluşturulmuştur. Bu

[14] ESİRGEN, s. 2309.
[15] ESİRGEN, s. 2309- 2310.
[16] ESİRGEN, s. 2310.
[17] ESİRGEN, s. 2310.
[18] Bkz. https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/pdf01/203-208.pdf.
[19] Bkz. https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/pdf01/203-208.pdf.

kapsamda bildiride tüm hak ve özgürlüklere yer verilmese de, en temel nitelikteki hak ve özgürlüklere yer verilmiştir. Konut dokunulmazlığı hakkı da düzenleme altına alınan temel haklardan biri olmuştur. Bildiri'nin 12. maddesinde konut dokunulmazlığı hakkı şu şekilde düzenlenmiştir;

"Hiç kimse özel hayatı, ailesi, meskeni veya yazışması hususlarında keyfi karışmalara, şeref ve şöhretine karşı tecavüzlere maruz bırakılamaz. Herkesin bu karışma ve tecavüzlere karşı kanun ile korunmaya hakkı vardır."

Konut dokunulmazlığı hakkının evrensel nitelik taşıyan bildiri ile tanınması ve korunma altına alınması, önemli ve değerli bir gelişmedir[20]. Maddede; hakkın, keyfi müdahalelere ve şeref ve haysiyete karşı tecavüze maruz bırakılamayacağı belirtilerek, herkesin bu tarz saldırılara karşı kanun ile korunma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir. Bu düzenleme, hakkın içerdiği önemi ortaya koymaktadır. Ancak belge, ihlalin ortaya çıktığı hallerde herhangi bir yaptırımın uygulanacağından söz etmemiştir. Bu husus, belgenin bağlayıcılığını zayıflatan bir husus olmuştur[21].

1.3.1.2. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS), Avrupa Konseyi üyesi olan devletler tarafından 04 Kasım 1950 tarihinde kabul edilmiş; 03 Eylül 1953 tarihinde ise yürürlüğe girmiştir[22]. Bildiri, Türkiye tarafından da kabul edilip onaylanmış ve yürürlüğe girmiştir[23]. Sözleşme, önsözünde belirtildiği üzere; İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nde belirtilen hakların, devletlerce tanınması ve uygulanmasını sağlamayı hedeflemektedir. Sözleşme'de pek çok hak düzenlenmekle birlikte "*Özel ve Aile Hayatına Saygı*" başlığı altında, konut dokunulmazlığı hakkı da koruma altına alınmıştır.

---

[20] DÖNER, Ayhan, **İnsan Haklarının Uluslararası Alanda Korunması ve Avrupa Sistemi,** 1.Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2003, s. 39.

[21] KAPANİ, Münci, **Kamu Hürriyetleri,** Yenilenmiş Altıncı Baskı, Ankara, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No: 453, Atatürk'ün 100. Doğum yılına Armağan, 1981, s. 62.

[22] Bkz. https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/pdf01/IH_ve_Temel_Ozgurluklerin_Korunmasi.pdf.

[23] Bkz. https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/pdf01/IH_ve_Temel_Ozgurluklerin_Korunmasi.pdf.

Konut dokunulmazlığı hakkı, 8. maddede; özel hayat, aile hayatı, konut ve yazışma hakları ile birlikte toplu olarak düzenlenmiş bulunmaktadır. İlgili maddede konut dokunulmazlığı hakkı şu şekilde düzenlenmektedir;

"(1) Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.

(2) Bu hakkın kullanılmasına bir kamu makamının müdahalesi, ancak müdahalenin yasayla öngörülmüş ve demokratik bir toplumda ulusal güvenlik, kamu güvenliği, ülkenin ekonomik refahı, düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli bir tedbir olması durumunda söz konusu olabilir."

Sözleşme, Bildiri'den farklı olarak hakkın sınırlanabileceği halleri belirtmiştir. Ayrıca Sözleşme, Bildiri'den farklı olarak hakka yönelik ihlalleri denetleyecek bir mekanizma olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ni (AİHM) kurmuştur[24]. Mahkeme, Sözleşme'de tanınan haklara ilişkin ihlal iddialarını inceleme yetkisine sahiptir. Ayrıca ihlalin olduğu durumlarda; devletler tarafından hak ihlallerinin ortadan kaldırılmadığını tespit ettiği hallerde devletleri tazminat ödemeye mahkum etme yetkisine sahiptir[25].

Belirtilen mekanizmanın varlığı ve yaptırım uygulama gücü, AİHS'yi diğer pek çok sözleşmeden ayırmaktadır[26]. Bu durum, Sözleşme'nin devletler nezdinde bağlayıcılığını arttırmaktadır[27]. Konut dokunulmazlığı hakkı da sözleşme kapsamında tanınan haklardan biri olduğundan, hakka yönelik ihlal iddialarının Mahkeme'ye konu edilmesi mümkündür.

1.3.1.3. Birleşmiş Milletler Siyasal ve Medeni Haklar Sözleşmesi

Siyasal ve Medeni Haklar Sözleşmesi, insan haklarını tanıyan ve koruma altına almayı amaç edinmiş olan bir diğer evrensel belgedir. Sözleşme, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 16 Aralık 1966 tarihinde kabul edilmiş; 23 Mart 1976

---

[24] AİHS m. 19.
[25] AİHS m. 41.
[26] DOĞRU, Osman, NALBANT, Atilla, **İnsan Hakları Açıklama ve Önemli Kararlar,** Cilt I, 2.Baskı, İstanbul, Legal Yayıncılık, 2013, s. 2.
[27] DOĞRU, NALBANT, s. 2.

yılında da yürürlüğe girmiştir. Sözleşme, Türkiye tarafından da kabul edilip onaylanmış ve yürürlüğe girmiştir[28].

Sözleşme, önsözde belirtildiği üzere; hak ve özgürlüklere bütün dünyada saygı gösterilmesi ve haklara uygun davranılmasını teşvik etmektedir. Sözleşme'de düzenlenen haklardan biri de konut dokunulmazlığı hakkıdır. Konut dokunulmazlığı hakkı Sözleşme'nin 17. maddesinde;

" *(1) Hiç kimsenin özel hayatına, ailesine, evine ya da haberleşmesine keyfi ya da yasadışı olarak müdahale edilemez; hiç kimsenin şeref ve itibarına yasal olmayan tecavüzlerde bulunulamaz.*

(2) Herkesin, bu gibi müdahalelere ya da tecavüzlere karşı yasalarca korunma hakkı vardır." şeklinde düzenlenmiştir.

Madde ile kimsenin konut dokunulmazlığı hakkına keyfi ve yasadışı olarak müdahale edilemeyeceği belirtilmiştir[29]. Herkesin haksız müdahaleye veya tecavüze karşı yasalarca korunma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir. Ancak ilgili maddeden, yasal müdahalelerin koruma kapsamı dışında bırakıldığı anlaşılmaktadır.

Sözleşme bir denetleme mekanizması oluşturmuştur. Ancak bu mekanizma, AİHS'nin öngördüğü derecede bir etkinliğe sahip değildir. Zira Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi ile öngörülen mekanizma; sözleşmeye taraf olan devletlerin, Komitenin istediği zamanlarda insan hakları alanında rapor sunmaları ile sınırlıdır[30]. Mekanizma, AİHS'nin kurduğu mekanizmanın aksine yargılama yapma yetkisine sahip değildir.

---

[28] Bkz. https://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/pdf01/Medeni_Siyasi_Haklari_Ul_Soz.pdf.

[29] KABOĞLU, İbrahim Ö., **Anayasa Hukuku Dersleri (Genel Esaslar),** 7. Bası, İstanbul, Legal Yayıncılık, 2011, s. 266.

[30] KABOĞLU, s. 266.

1.3.2. Ulusal Hukuk

1.3.2.1. 1924 Anayasası'nda Konut Dokunulmazlığı Hakkı

Konut dokunulmazlığı hakkı; 1924 Anayasası'nın "*Türklerin Kamu Hakları*" başlığını taşıyan beşinci bölümü altında, 71. maddede şu şekilde düzenlenmiştir: "*Cana, mala, ırza, konuta hiçbir türlü dokunulamaz.*".

1924 Anayasası'nda, bireyin temel hak ve özgürlükleri kapsamında yalnızca negatif statü hakları düzenlenmiştir[31]. Bireyin sosyal ve ekonomik haklarına büyük ölçüde yer verilmemiştir[32]. Yine, temel hak ve özgürlüklerin hangi ölçütlere göre sınırlandırılacağı hususunda açık bir bir düzenlemeye yer verilmemiştir[33]. Ancak Anayasa'nın 68. maddesinde yer verilen "*Her Türk hür doğar, hür yaşar. Hürriyet, başkasına zarar vermeyecek her şeyi yapabilmektir. Tabii haklardan olan hürriyetin herkes için sınırı, başkalarının hürriyeti sınırıdır. Bu sınırı ancak kanun çizer*." şeklindeki düzenlemenin, hak ve özgürlükler bakımından sınırlandırmaya ilişkin bir düzenleme teşkil ettiği ileri sürülmüştür[34]. Anılan düzenlemeden; temel hak ve hürriyetlerin ancak kanunla sınırlandırılabileceği sonucu çıkarılmaktadır. Ancak 1924 Anayasası'nın kanunların anayasaya uygunluğu konusunda herhangi bir denetim mekanizması içermemesi, temel hak ve hürriyetlerin keyfi biçimde sınırlandırılmasına zemin hazırlamıştır.

1924 Anayasası'nın 76. maddesinde konut dokunulmazlığı hakkının keyfi şekilde sınırlandırılmasını önlemek amacıyla bir düzenlemeye yer verilmiştir. İlgili düzenleme şu şekildedir: "*Kanunda yazılı usul ve haller dışında kimsenin konutuna girilemez ve üstü aranamaz.*". Düzenleme ile konut dokunulmazlığı hakkının ancak kanunda yazılı haller ile belirtilen usuller dahilinde sınırlandırılabileceği belirtilerek, konut dokunulmazlığı hakkı güvence altına alınmak istenmiştir. Ancak yaratılan korumanın istenen korumayı tam anlamıyla sağladığından söz etmek mümkün

---

[31] GÖZLER, Kemal, **Anayasa Hukukuna Giriş**, Güncelleştirilmiş ve Düzeltilmiş 19. Baskı, Bursa, Ekin Basın Yayım Dağıtım, 2012, s. 183.
[32] GÖZLER, s. 183.
[33] TANÖR, Bülent, **Osmanlı- Türk Anayasal Gelişmeleri**, 22. Baskı, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 2012, s. 308.
[34] TANÖR, s. 308.

değildir. Zira daha önce belirtildiği üzere 1924 Anayasası kanunların anayasaya uygunluğunu denetleyecek bir mekanizma öngörmüş değildir[35].

1.3.2.2. 1961 Anayasası'nda Konut Dokunulmazlığı Hakkı

Konut dokunulmazlığı hakkı; 1961 Anayasası'nın ikinci kısmının, *"Kişinin Hakları ve Ödevleri"* başlığını taşıyan ikinci bölümünün, *"Özel Hayatın Gizliliği"* başlığını taşıyan alt başlığı altında, 16. maddede düzenlenmiştir. Düzenleme şu şekildedir: "*Konuta dokunulamaz. Kanunun açıkça gösterdiği hallerde, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; millî güvenlik veya kamu düzeni bakımından gecikmede sakınca bulunan hallerde de, kanunla yetkili kılınan merciin emri bulunmadıkça, konuta girilemez, arama yapılamaz ve buradaki eşyaya el konulamaz.*" .

Madde ile konut dokunulmazlığı hakkının yalnızca kanunda belirtilen sınırlandırma sebepleriyle ve usulüne uygun olarak verilen hakim kararıyla sınırlandırılabileceği belirtilmiştir. Ancak milli güvenlik veya kamu düzeni bakımından gecikmede sakınca bulunan hallerin varlığı halinde, kanunla yetkilendirilmiş olan merciin emri ile de arama yapılabileceği belirtilmiştir. Belirtilen durumların dışında kimsenin konut hakkına müdahale edilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Anayasa'nın 11. maddesinde "*Temel hak ve hürriyetler, anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olarak ancak kanunla sınırlanabilir. Kanun, kamu yararı, genel ahlak, kamu düzeni, sosyal adalet ve milli güvenlik gibi sebeplerle de olsa, bir hakkın ve hürriyetin özüne dokunamaz*." denilerek belirtilen nedenlerle dahi konut dokunulmazlığı hakkının sınırlandırılmasının mümkün olmayacağı belirtilmiştir[36]. Bu hak, yalnızca usulüne göre verilmiş olan hakim kararı ile yahut istisnai durumların varlığı halinde ise yetkili merci tarafından verilecek olan karar doğrultusunda sınırlandırılabilecektir.

---

[35] GÖZLER, s. 179.

[36] GÖREN, Zafer, **Anayasa Hukukuna Giriş**, 1.Baskı, İzmir, Fakülteler Kitabevi Barış Yayınları, 1997, s. 56.

Hak ve özgürlükleri sistematik biçimde düzenleyen ilk belge olma özelliği taşıyan 1961 Anayasası ile en temel hak ve özgürlüklerden olan konut dokunulmazlığı hakkı da koruma altına alınmıştır[37]. Anayasal düzenleme incelenecek olduğunda; koruma altına alınan değerin mülkiyet hakkı olmadığı, bilakis konut dokunulmazlığı hakkı olduğu anlaşılmaktadır. Zira mülkiyet hakkı, ayrı bir madde olan 36. maddede "*Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir*." şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Anayasa ile aralarında konut dokunulmazlığı hakkının da bulunduğu temel hak ve özgürlükler, sadece düzenlenmekle kalmamış; bu hak ve özgürlüklerin ihlali halinde iddiaların denetlenmesine olanak sağlayacak bir mekanizma olan Anayasa Mahkemesi kurulmuştur[38]. 1961 Anayasası ile öngörülen sistemde; yasama organının konut dokunulmazlığı hakkına ilişkin yaptığı düzenlemelerin anayasaya aykırı olduğu iddiaları, belli kişi veya makamlar tarafından Anayasa Mahkemesi'nin (AYM) denetimine konu edilebilmekteydi[39].

1.3.2.3. 1982 Anayasası'nda Konut Dokunulmazlığı Hakkı

Konut dokunulmazlığı hakkı, 1982 Anayasası'nda düzenlenen en temel hak ve özgürlüklerden biridir. Bu hak; Anayasa'nın ikinci kısım, ikinci bölümde yer alan *"Kişinin Hak ve Ödevleri"* başlığı altında "*Özel Hayatın Gizliliği ve Korunması"* alt başlığı altında 21. maddede şu şekilde düzenlenmiştir: *"Kimsenin konutuna dokunulamaz. Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin konutuna girilemez, arama yapılamaz ve buradaki eşyaya el konulamaz. Yetkili merciin kararı yirmi dört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren kırk sekiz saat içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar."*.

---

37 GÖZLER, s. 146-147.
38 GÖZLER, s. 188.
39 KABOĞLU, s. 333.

Konut dokunulmazlığı hakkı, taşıdığı önem nedeniyle 1982 Anayasası'nda belirtilen temel hak ve özgürlüklerden biri olmuştur. Hakkın ilgili maddede düzenlenişinden, hak ile korunan değerin mülkiyet olmayıp konut dokunulmazlığı olduğu anlaşılmaktadır. Zira mülkiyet hakkı, konut dokunulmazlığı hakkının düzenlendiği maddeden ayrı olarak, 35. maddede *"Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir."* şeklinde düzenlenmiştir.

Madde ile konut dokunulmazlığı hakkına ancak belirli durumların varlığı halinde müdahale edilebileceğinden söz edilmiştir. Bu müdahalenin ise kural olarak; usulüne uygun olarak verilmiş hakim kararıyla yapabilmesi ancak, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde kanunun yetkili kıldığı mercilerin yazılı emri ile de müdahalenin gerçekleştirilebilmesi mümkün kılınmıştır. Ancak bu tür durumlarda, kanunla yetkili kılınan mercilerin verdikleri kararın, belirtilen süre zarfında görevli hakimin onayına sunulması zorunludur.

Anayasa'nın 13. maddesinde *"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasa'nın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."* denilmektedir. Bu nedenle, konut dokunulmazlığı hakkına yalnızca 21. maddede belirtilen sınırlandırma nedenleriyle müdahale edilebilecektir. Ancak bu müdahale, sınırlandırma maddesi olan 13. maddede belirtildiği üzere; Anayasa'nın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamayacaktır. Aksi halde bu durum, gerek iptal/ itiraz norm denetimleri yolu[40] ile gerekse 2010 Anayasa Değişikliği ile getirilmiş olan bireysel başvuru yolu[41] ile AYM'nin denetimine konu edilebilecektir.

1.3.2.4. Mülga Türk Ceza Kanunu'nda Suçun Düzenlenişi

765 Sayılı Mülga TCK'da, konut dokunulmazlığını ihlal suçu iki ayrı maddede düzenlenmişti. Mülga TCK'nın 193. maddesinde, suçun herkes tarafından işlenebilen hali; 194. maddesinde ise memurlar tarafından işlenebilen hali yer almaktaydı. Bu

[40] KABOĞLU, s. 332-337.
[41] TANÖR, Bülent, YÜZBAŞIOĞLU, Necmi**, 1982 Anayasası'na Göre Türk Anayasa Hukuku,** 12. Baskı, İstanbul, Beta Basım Yayım, 2012, s. 523.

düzenlemeler, kanun sistematiği açısından incelenecek olduğunda suçlar; ikinci kitap *"Cürümler"* başlığı altında, ikinci bap *"Hürriyet Aleyhine Cürümler"* başlığı altında ve son alt başlık olan dördüncü fasıl *"Mesken Masuniyeti Aleyhinde Cürümler"* başlığı altında düzenlenmekteydi[42].

Madde 193- *"Bir kimse kendisini oradan çıkartmak hakkını haiz olan birinin rızası hilafında veya hile ile veya gizlice meskenine veya meskeninin müştemilatına girer veya rızasıyla girdikten sonra çıkmazsa sahibinin şikayeti üzerine bir aydan altı aya kadar hapis olunur. Eğer cürüm geceleyin veya eşhas aleyhinde şiddet istimaliyle veya silah ile veya birçok kimseler tarafından toplu olarak işlenmiş ise ceza altı aydan üç seneye kadar hapistir; müddeiumumilikçe resen takibat yapılır."*

Madde 194- *"Bir memur vazifesini suistimal ederek veya kanunda muayyen olan usul ve şartlar haricinde olarak aharın mesken veya müştemilatına girerse üç aydan üç seneye kadar ve eğer bu işte evin içini araştırmak gibi başka keyfi bir muamele de yapacak olursa altı aydan üç seneye kadar hapis olunur. Eğer bu fiili hususi bir maksat uğrunda irtikap etmişse ceza müddeti altıda birden üçte bire kadar artırılır. Efradın ticaretgahları veya idarehaneleri gibi hususi mahaller usulsüz olarak araştırılırsa fail iki aydan iki seneye kadar hapis olunur."* şeklinde düzenlenmekteydi.

5237 Sayılı TCK ile Mülga TCK'nın konut dokunulmazlığını ihlal suçu bakımından içerdikleri düzenlemeler arasında benzerlikler bulunmakla birlikte, farklılıklar da bulunmaktadır. Şöyle ki; ilk olarak Mülga TCK'da konut dokunulmazlığını ihlal suçu iki ayrı maddede düzenlenmekte iken, 5237 Sayılı TCK'da suç tek bir maddede düzenlenmiş bulunmaktadır[43]. Mülga TCK' da suçun herkes tarafından işlenebilen hali 193. maddede yer alırken, memurlar tarafından işlenebilen hali ise 194. maddede yer almaktaydı. 5237 Sayılı TCK'da ise suç tek bir maddede düzenlenmiş olup, kamu görevlileri tarafından işlenebilen hali ise ayrı bir suç olarak düzenlenmeyip daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal olarak kabul

---

[42] ÖNDER, Ayhan, **Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler,** Yenilenmiş ve Genişletilmiş 4.Baskı, İstanbul, Filiz Kitabevi, 1994, s. 54.

[43] PARLAR, Ali, HATİPOĞLU, Muzaffer, **5237 Sayılı TCK'da Özel ve Genel Hükümler Açısından Sulh Ceza Davaları,** 1.Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2007, s. 136.

edilmiştir[44]. İkinci olarak ise; Mülga TCK'da konut dokunulmazlığının ihlali suçunun maddi konusu konut (mesken) ve eklenti olarak belirtilmekte iken, 5237 Sayılı TCK'da ise suçun maddi konusu konut, eklenti ve işyeri olarak belirtilmiştir. Mülga TCK'dan farklı olarak, 5237 Sayılı TCK ile koruma kapsamı genişletilmiştir[45]. 5237 Sayılı TCK'nın işyerlerini de koruma kapsamına almış olması, Mülga TCK'nın büyük bir eksikliğini gidermiş olması açısından önemli ve değerli bir gelişmedir.

1.4. KONUT DOKUNULMAZLIĞINI İHLAL SUÇUNUN BENZER SUÇLARDAN AYIRT EDİLMESİ

1.4.1. Kişilerin Huzur ve Sükununu Bozma Suçu

Kişilerin huzur ve sükununu bozma suçu, TCK'nın 123. maddesinde; *"Sırf huzur ve sükûnunu bozmak maksadıyla bir kimseye ısrarla; telefon edilmesi, gürültü yapılması ya da aynı maksatla hukuka aykırı başka bir davranışta bulunulması halinde, mağdurun şikâyeti üzerine faile üç aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir."* şeklinde düzenlenmiştir. Bu suç, TCK'nın *"Kişilere Karşı Suç"* başlığını taşıyan ikinci kısmının, *"Hürriyete Karşı Suç"* başlığını taşıyan yedinci bölümünde düzenlenmektedir. Bu suç ile korunmakta olan yarar, maddenin gerekçesinde belirtildiği üzere; kişilerin psikolojik ve ruhsal sükûn içinde yaşama haklarıdır. Bu suç, gerek kanun sistematiğindeki yeri gerekse suçla korunan hukuksal yarar açısından, konut dokunulmazlığını ihlal suçu ile benzerlik göstermektedir.

Suçun oluşumuna sebebiyet veren hareketler, ilgili maddede; ısrarla telefon etmek, gürültü yapmak ve benzeri maksatla hukuka aykırı davranışta bulunmak olarak belirtilmiştir. Konut dokunulmazlığını ihlale sebebiyet veren hareketler ise; rızaya aykırı olarak konuta girmek veya rıza ile girilen konuttan çıkmamaktır[46]. Ancak bu seçimlik hareketlerin gerçekleştiğinden ve konut dokunulmazlığı hakkının ihlal edildiğinden söz edebilmek için; ileride detaylı olarak bahsedileceği üzere, vücudun bütünü ile konuta girilmesi gereklidir[47]. Herhangi bir nedenden ötürü

[44] PARLAR, HATİPOĞLU, s. 137.
[45] PARLAR, HATİPOĞLU, s. 137.
[46] TCK m. 116/1.
[47] ŞENSOY, s. 89.

vücudun bütününün konuta dahil edilemediği hallerde suça teşebbüsten bahsedilir. Örneğin, başkasının konutuna zorla girmeye çalışan kişinin, konut sahibinin karşı koyması neticesinde sadece ayağını içeri sokabilmesi gibi. Bu bakımdan konuta dışardan taş fırlatılması, kapının ısrarla çalınıp kaçılması gibi durumlar kişinin huzur ve sükununu bozma suçu oluşturmaktadır[48]. Zira verilen örneklerde, failin konuta girdiğinden söz etmek mümkün değildir.

Doktrindeki görüşlere ve Yargıtay'ın da uygulamasına göre bu suç, genel ve tamamlayıcı bir suç niteliği taşımaktadır[49]. Bu nedenle de, işlenen suç kişinin huzur ve sükununu bozmanın yanında; bu durumu da içerecek şekilde başka bir suçun oluşmasına sebebiyet veriyorsa, bu halde yalnızca ilgili suçtan ceza verilmesi gerektiği kabul edilmektedir[50]. Öte yandan, davranışlar başka bir suçun oluşumuna sebebiyet vermiyorsa; bu halde yalnızca kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun oluştuğundan söz etmek gerekecektir[51]. Bu kapsamda konut dokunulmazlığını ihlal suçu düşünülecek olduğunda; suç teşkil eden eylemlerin, suçla korunan hukuksal yarar gereği kişilerin huzur ve sükunlarını da bozacağı muhakkaktır. Ancak konut dokunulmazlığını ihlal suçuyla korunan yarar, kişilerin konutlarında huzur ve sükun içinde yaşamaları olduğundan yalnızca konut dokunulmazlığını ihlal suçundan ceza verilmesi gereklidir.

1.4.2. Özel Hayatın Gizliliğini İhlal Suçu

Özel hayatın gizliliğini ihlal suçu, TCK'nın 134. maddesinde; *"(1) Kişilerin özel hayatının gizliliğini ihlal eden kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Gizliliğin görüntü veya seslerin kayda alınması suretiyle ihlal edilmesi halinde, verilecek ceza bir kat artırılır.*

(2) Kişilerin özel hayatına ilişkin görüntü veya sesleri hukuka aykırı olarak ifşa eden kimse iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. İfşa edilen bu verilerin basın ve yayın yoluyla yayımlanması halinde de aynı cezaya hükmolunur." şeklinde düzenlenmiştir.

---

48 ŞENSOY, s. 98.
49 KOCASAKAL, Ümit, *"Kişilerin Huzur ve Sükununu Bozma Suçu (TCK 123)",* **Ankara Barosu Dergisi,** Yıl 73, Sayı 2015/2, (Nisan 2015), s. 131.
50 KOCASAKAL, s. 131.
51 KOCASAKAL, s. 131.

Bu suç; TCK'nın *"Kişilere Karşı Suç"* başlığını taşıyan ikinci kısmının, *"Özel Hayata ve Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar"* başlığını taşıyan dokuzuncu bölümünde yer almaktadır. Bu suç ile korunan yarar, madde gerekçesinde belirtildiği üzere; kişilerin gizli yaşam alanının korunmasına ilişkin kamusal yarardır. Kanun, özel hayatın gizliliğini ihlal edecek fiilleri belirtmemiştir. Ancak, gizliliğin görüntü veya seslerin kayda alınması şeklinde gerçekleştirilmesi hallerini daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal olarak kabul etmiştir. Özel hayatın gizliliğini ihlal edecek olan fiillere örnek vermek gerekirse; pencereden konuttaki kişilerin izlenmesi, açık olan camdan içeriye ses kayıt cihazının atılması, bir kişinin çanta veya telefonunun izinsiz karıştırılması gibi[52].

Konut dokunulmazlığını ihlale sebebiyet veren hareketler ise rızaya aykırı olarak konuta girmek veya rıza ile girilen konuttan çıkmamaktır[53]. Ancak bu seçimlik hareketlerin gerçekleştiğinden ve konut dokunulmazlığı hakkının ihlal edildiğinden söz edebilmek için; vücudun bütünü ile konuta girilmesi gereklidir[54]. Bu bakımdan konuta girmeyerek, dışarıdan yapılacak olan hareketlerin konut dokunulmazlığını ihlal edeceğinden söz etmek mümkün değildir. Ancak konuta rızaya aykırı olarak girildiği veya rıza ile girilip de çıkılmadığı durumlarda, aynı anda özel hayatı ihlal edici fiiller de gerçekleştiriliyor olabilir. Örneğin rızaya aykırı olarak konuta giren kişinin konuttan zorla çıkarılmadan önce o yere gizlice ses kayıt cihazı veya kamera yerleştirmesi gibi. Bu gibi hallerde, birbirinden farklı olarak gerçekleştirilmekte olan bağımsız nitelikte suçlar söz konusu olduğundan gerçek içtima kurallarının uygulanması gerekecektir.

1.4.3. Hakkı Olmayan Yere Tecavüz Suçu

Hakkı olmayan yere tecavüz suçu, TCK'nın 154. maddesinde; *"(1) Bir hakka dayanmaksızın başkasına ait taşınmaz mal veya eklentilerini malikmiş gibi tamamen veya kısmen işgal eden veya sınırlarını değiştiren veya bozan veya hak sahibinin bunlardan kısmen de olsa yararlanmasına engel olan kimseye, suçtan zarar görenin*

---

[52] HAFZIOĞULLARI, Zeki, ÖZEN, Muharrem, *"Özel Hayatın ve Hayatın Gizliliğini İhlal Suçu",* **Ankara Barosu Dergisi,** Yıl 67, Sayı 4, (Güz 2009), s. 17.

[53] TCK.m. 116/1.

[54] ŞENSOY, s. 89.

şikâyeti üzerine altı aydan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adlî para cezası verilir.

(2) Köy tüzel kişiliğine ait olduğunu veya öteden beri köylünün ortak yararlanmasına terk edilmiş bulunduğunu bilerek mera, harman yeri, yol ve sulak gibi taşınmaz malları kısmen veya tamamen zapt eden, bunlar üzerinde tasarrufta bulunan veya sürüp eken kimse hakkında birinci fıkrada yazılı cezalar uygulanır.

(3) Kamuya veya özel kişilere ait suların mecrasını değiştiren kimse hakkında birinci fıkrada yazılı cezalar uygulanır." şeklinde düzenlenmektedir.

Bu suç TCK'nın *"Kişilere Karşı Suç"* başlığını taşıyan ikinci kısmının, *"Malvarlığına Karşı Suçlar"* başlığını taşıyan onuncu bölümünde düzenlenmektedir. Suçun kanun sistematiği açısından düzenlendiği bölümden, suç ile korunan yararın kişilerin mülkiyet ve zilyetlik hakları olduğu anlaşılmaktadır[55]. Suç oluşturan hareketler ise ilgili maddede, üç ayrı fıkra halinde belirtilmiştir. Bu hareketlerden ilkini oluşturan davranış, ilk fıkrada belirtildiği üzere "*hakka dayanmadan başkasına ait taşınmaz mal veya eklentiyi malikmiş gibi işgal etme*" olarak belirtilmiştir. Maddede belirtildiği üzere yasak olan davranış; başkasına ait olan yeri malikmiş gibi işgal etmektir. Bu davranışlara örnek olarak; başkasının arazisine ev yapmak gösterilebilir[56].

Konut dokunulmazlığını ihlale sebebiyet veren hareketler ise rızaya aykırı olarak konuta girmek veya rıza ile girilen konuttan çıkmamaktır[57]. Ancak bu seçimlik hareketlerin gerçekleştiğinden ve konut dokunulmazlığı hakkının ihlal edildiğinden söz edebilmek için; vücudun bütünü ile konuta girilmesi gereklidir[58]. Bu bakımdan konut dokunulmazlığını ihlal suçu ile hakkı olmayan yere tecavüz suçunun benzer nitelik taşıdığı söylenebilir. Ancak hakkı olmayan yere tecavüz suçu, her zaman bir başkasının yaşamsal faaliyetlerini idame ettirmekte olduğu ve bu iradenin dışarıdan anlaşılabilir kılındığı yere ilişkin olarak gerçekleştirilmeyebilir. Örneğin, kişinin yatırım amacıyla aldığı araziye, malik olmayan bir başka kişinin o yeri malik

---

55 DEMİRTAŞ, Soner, *"Hakkı Olmayan Yere Tecavüz Suçu",* **Ceza Hukuku Dergisi,** Sayı:36, (Nisan 2018), s. 70-71.
56 DEMİRTAŞ, s. 80.
57 TCK.m. 116/1.
58 ŞENSOY, s. 89.

gibi kullanarak bina inşa etmesi halinde, ortada halihazırda kullanılmakta olan bir konut mevcut değildir. Bu açıdan konut dokunulmazlığını ihlal suçunun işlendiğinden söz etmek de mümkün değildir. Ancak verilen örnekte, kişinin mülkiyet hakkı haksız işgale uğradığından; hakkı olmayan yere tecavüz suçunun meydana geldiğinden söz etmek gereklidir.

Öte yandan, her iki suçun aynı anda meydana geldiği durumlar da söz konusu olabilmektedir. Şöyle ki; bir kişi başkasına ait olan konutu, malikmiş gibi tasarruf etme amacıyla işgal ederse, bu halde her iki suç aynı anda gerçekleşmiş olacağından gerçek içtima hükümlerinin uygulanması gerekecektir[59].

1.5. KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA KONUT DOKUNULMAZLIĞINI İHLAL SUÇU

1.5.1. Alman Ceza Kanunu

Alman Ceza Kanunu'nda konut dokunulmazlığını ihlal suçu; "*Kamu Düzenine Karşı Suçlar*" bölümü altında, 123 ve 124. maddede düzenlenmiştir. Suçun temel şekli 123. maddede düzenlenirken, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli halleri ise 124. maddede şu şekilde düzenlenmiştir;

Madde 123- *"(1) Her kim başkasının konutuna, işyerine, etrafı çevrili özel alanına veya kamu hizmetine veya kamusal ulaşıma tahsis edilen kapalı yerlere hukuka aykırı bir şekilde girer veya her kim kalmaya yetkisi bulunmadığı halde orada bulunduğu sırada hak sahibinin talebi üzere oradan çıkmazsa, bir yıla kadar hapis cezası veya adli para cezası ile cezalandırılır.*

(2) Suç sadece şikayet üzerine soruşturulur veya kovuşturulur."

Madde 124- "*Bir insan topluluğu saldırgan bir şekilde alenen toplanır ve güçlerini birleştirerek kişilere veya eşyalara karşı cebir kullanma maksadıyla başkasının konutuna, işyerine veya etrafı çevrili özel alanlara veya kamu hizmeti veya kamusal ulaşıma tahsis edilmiş kapalı yerlere hukuka aykırı bir şekilde girerse*

[59] DEMİRTAŞ, s. 95.

bu hareketlere katılan her bir kişi iki yıla kadar hapis cezası veya adli para cezası ile cezalandırılır."[60]

Alman Ceza Kanunu'nda konut dokunulmazlığı hakkına yapılan tecavüzün cezalandırılacağı belirtilmiştir. Ancak konut dokunulmazlığı hakkı AİHS kapsamında da korunan bir hak olduğundan; konut dokunulmazlığı hakkının sözleşmeci devlet tarafından ihlal edildiği iddiasında olan kişiler, iç hukuk yollarını tükettikten sonra AİHM'ye başvurabilmektedir. Bu kapsamda AİHM'ye taşınan başvurulardan biri olan Niemietz/ ALMANYA kararında; "*Münih Mahkemesi tarafından hakaret suçu kapsamında yargılanacak olan sanık Wagner 'ın adres ve kimlik bilgilerine erişim sağlayabilmek amacıyla avukat Niemietz'in avukatlık bürosunun aranmasına karar verilmesine ilişkin kararı; gerek arama kararının sağladığı geniş yetkiler nedeniyle gerekse bürosunda arama yapılan avukatın sanık ile ilişkisinin olmaması nedeniyle arama her ne kadar bir mahkeme kararına dayanmış olsa da, avukatlık bürolarının gelişigüzel şekilde aranamayacağı*" vurgusuyla Mahkeme, devlet tarafından m. 8'in ihlal edildiği sonucuna varmıştır[61].

1.5.2. Fransız Ceza Kanunu

Fransız Ceza Kanunu'nda konut dokunulmazlığını ihlal suçu; "*Kişilere Karşı Suçlar*" başlığı altında, "*Özel Hayata Karşı Suçlar*" bölümünde, 226-4 maddesinde şu şekilde düzenlenmiştir;

Madde 226-4– "*(1) Kanunun hak tanıdığı haller saklı kalmak kaydıyla; doğrudan yahut tehdit, cebir veya müessir fiil kullanılarak, bir başkasının konutuna girilmesi hâlinde faile bir yıl hapis ve 15.000 Euro adli para cezası verilir.*

(2) Kanunun hak tanıdığı haller saklı kalmak kaydıyla; birinci paragrafta aktarılan şekilde girilmesini takiben, bir başkasının konutunun işgal edilmesi hâlinde de faile aynı cezalar verilir."[62]

---

[60] Çeviri için bkz. YENİSEY, Feridun, PLAGEMANN, Gottfried, **Alman Ceza Kanunu Strafgesetzbuch (StGB),** Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı, İstanbul, Beta Basım Yayım, 2015, s. 211- 212.

[61] DİNÇ, Güney, "Uluslararası Belgeler Açısından Özel Yaşam", **Özel Yaşamın Gizliliği (Aile Yaşamı, Konut, Haberleşme ve Kişisel Verilerin Saklanması),** Kaybettiğimiz TBB Başkanları Anısına Panel, 1. Baskı, Ankara, Türkiye Barolar Birliği Yayınları: 154, (Ocak 2009), s. 42- 43.

[62] Bkz. http://codes.droit.org/CodV3/penal.pdf.

Konut dokunulmazlığını ihlal eden davranışlar, Fransız Ceza Kanunu'nda suç olarak tanımlanmıştır. Ancak belirtmek gereklidir ki; konut dokunulmazlığı hakkı AİHS kapsamında da korunan bir hak olduğundan, konut dokunulmazlığı hakkının ihlal edildiği iddiasında olan kişiler iç hukuk yollarını tükettikten sonra AİHM'ye başvurabilme hakkına sahiptir. Bu kapsamdaki başvurulardan biri olan Miailhe/ FRANSA kararında Mahkeme; *"Başvuruya konu olayda şirketin yöneticisi olan başvurucunun çalıştığı şirkete ait binada ve Konsolosluk'ta arama ve el koyma işlemlerinin gümrük yetkililerine tanınan büyük ölçüde yetkilerin (denetimin uzunluğu, sayısı, kapsamı, vb.) varlığı ve bu yetkilerin kötüye kullanılması hakkında yeterli hukuki korumanın olmaması nedeniyle"* 8. maddenin ihlal edildiği sonucuna varmıştır. Bu karar, meslek ve ticari faaliyetlerin sürdürüldüğü yerleri de konut kavramı kapsamında hukuki koruma altına alması bakımından önemlidir[63].

1.5.3. İtalyan Ceza Kanunu

İtalyan Ceza Kanunu'nda konut dokunulmazlığını ihlal suçu; "*Kişi Özgürlüğüne Karşı Suçlar*" başlığı altında, "*Konut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar*" bölümünde, 614 ve 615. maddede düzenlenmiştir. Suçun herkes tarafından işlenebilen şekli 614. maddede düzenlenirken, suçun kamu görevlileri tarafından işlenmesi hali ise 615. maddede şu şekilde düzenlenmiştir;

Madde 614- *"(1) Bir başkasının evine veya konut olarak kullandığı başka bir yere ya da bir başkasına ait eşyaya, hak sahibinin sarih veya zımni rızasına aykırı olarak veyahut gizlice veya hileyle giren; bir yıldan dört yıla kadar hapis ile cezalandırılır.*

(2) Mezkur yerlere girip de, hak sahibinin sarih rızasına aykırı olarak veyahut gizlice veya hileyle orada kalan da aynı cezayla cezalandırılır.

(3) Bu cünha, mağdurun şikayeti üzerine cezalandırılır.

(4) Fiilin mala veya kişiye zarar vermek suretiyle işlenmesi yahut failin açıkça silahlı olması durumunda; ceza iki yıldan altı yıla kadar olup şikayet aranmaz."

---

[63] SOYGÜT ARSLAN, Mualla Buket, *"Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Miailhe/ Fransa Kararı"*, **İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Yıl 8, Sayı 16, (Güz 2009), s. 164- 170.

Madde 615- *"(1) Bir önceki maddede gösterilen yerlere, görevinden kaynaklanan kamu gücünü suiistimal ederek giren veya bu yerlerde kalan kamu görevlisi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ile cezalandırılır.*

(2) Şayet bu suiistimal kanunda öngörülen şekil şartlarının ihlâl edilmesi suretiyle bu yerlere girilmesinden ibaretse, ceza bir yıla kadar hapistir.

(3) İkinci fıkrada gösterilen hâllerde; cünha, mağdurun şikâyeti üzerine cezalandırılır."[64]

Konut dokunulmazlığını ihlal eden davranışlar, İtalyan Ceza Kanunu'nda suç olarak tanımlanmıştır. Ancak, konut dokunulmazlığı hakkı AİHS kapsamında da korunan bir hak olduğundan; hakkının ihlal edildiği iddiasında olan kişiler iç hukuk yollarını tükettikten sonra AİHM'ye başvurabilme hakkına sahiptir. Bu kapsamdaki başvurulardan biri olan L.M./ İTALYA kararında Mahkeme; *"Başvuru konusu olayda resmi makamlar tarafından gerçekleştirilen arama ve elkoyma işlemlerinin yasal mevzuatta öngörülen kurallara uyulmadan yapılmış olmasının kişinin konut dokunulmazlığı hakkını ihlal ettiği sonucuna vararak"* devlet tarafından m. 8'in ihlal edildiği sonucuna varmıştır[65].

[64] Bkz. https://www.altalex.com/documents/codici-altalex/2014/10/30/codice-penale.

[65] DURSUN, Gizem, *"AİHM Kararları Işığında Özel Hayata ve Aile Hayatına Saygı Hakkı"*, **BUFHD**, Cilt 13, Sayı 167- 168, (Temmuz- Ağustos 2018), s. 231.

İKİNCİ BÖLÜM

2. KONUT DOKUNULMAZLIĞINI İHLAL SUÇU

2.1. GENEL OLARAK

Konut dokunulmazlığı hakkı, Anayasa ile güvence altına alınmış olan temel hak ve özgürlüklerden birisidir[66]. Hak ve özgürlükleri güvence altına alan en temel norm anayasadır. Bu nedenle de, bir hakkın anayasa ile tanınması ve güvence altına alınması, hakkın ihlali halinde uygulanacak yaptırımın belirlenmesini zorunlu kılmaktadır. Anayasa ile tanınmış olan konut dokunulmazlığı hakkına yönelik ihlal fiilleri de, 5237 Sayılı TCK'nın ikinci kitap *"Özel Hükümler"* ana başlığı, ikinci kısım *"Kişilere Karşı Suçlar"* başlığı ve son alt başlık olan yedinci bölüm *"Hürriyete Karşı Suçlar"* alt başlığı altında, 116. maddede düzenlenerek yaptırıma bağlanmıştır.

Bu suç ile konut, eklenti ve işyerlerine yönelik olarak gerçekleştirilecek ihlal fiilleri ceza yaptırımına bağlanarak, konut dokunulmazlığı hakkı güvence altına alınmıştır. Suç, TCK'nın 116. maddesinde şu şekilde düzenlenmiştir;

"(1) Bir kimsenin konutuna, konutunun eklentilerine rızasına aykırı olarak giren veya rıza ile girdikten sonra buradan çıkmayan kişi, mağdurun şikayeti üzerine, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Birinci fıkra kapsamına giren fiillerin, açık bir rızaya gerek duyulmaksızın girilmesi mutat olan yerler dışında kalan işyerleri ve eklentileri hakkında işlenmesi hâlinde, mağdurun şikâyeti üzerine altı aydan bir yıla kadar hapis veya adlî para cezasına hükmolunur.

(3) Evlilik birliğinde aile bireylerinden ya da konutun veya işyerinin birden fazla kişi tarafından ortak kullanılması durumunda, bu kişilerden birinin rızası varsa, yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanmaz. Ancak bunun için rıza açıklamasının meşru bir amaca yönelik olması gerekir.

---

[66] DÖNMEZER, Sulhi, **Özel Ceza Hukuku Dersleri,** İstanbul, Fakülteler Matbaası, 1984, s. 53.

(4) Fiilin, cebir veya tehdit kullanılmak suretiyle ya da gece vakti işlenmesi halinde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur." şeklinde düzenlenmiştir.

Çalışmanın bu bölümünde, konut dokunulmazlığını ihlal suçunun unsurları; maddi unsur (fiil, fail, mağdur), manevi unsur ve hukuka aykırılık unsuru bağlamında ele alınarak incelenecektir. Suçun unsurları hakkında değerlendirmeye geçilmeden önce, suç ile korunan hukuksal yararın ne olduğu konusu incelenecektir.

2.2. KORUNAN HUKUKSAL YARAR

Hukuksal yarar; bir ceza kuralı ile korunmakta olan ve suç oluşturan fiilin gerçekleştirilmesiyle ihlal edilecek olan hukuki varlık veya menfaati ifade etmektedir[67]. Bu açıdan, kanunda yer alan her suçun koruma altına aldığı bir hukuksal yarar olduğu muhakkaktır.

Konut dokunulmazlığını ihlal suçu ile korunmakta olan hukuksal değerin ne olduğu konusunda, doktrinde çok sayıda farklı görüş yer almaktadır[68]. Bu görüşlerden bazıları; ihlal edilen hukuksal yararın zilyetliğe yönelik olduğu, konutun sahibinin haysiyet ve şerefine yönelik olduğu, aile düzenine karşı olduğu, kamu düzenine yönelik olduğu veya kişi hürriyetine yönelik olduğu şeklindeki görüşlerdir[69].

Korunan hukuksal yararın zilyetliğe karşı olduğu şeklindeki görüşe katılmak olanaklı değildir[70]. Zira konut dokunulmazlığını ihlal fiili ile amaçlanan, her durumda konut sahibinin zilyetlik ve mülkiyet hakları değildir[71]. Bu suç ile korunan hukuksal yarar, konut sahibinin o yerde huzur ve sükun içinde yaşama hakkının kendisidir.

---

67 EREM, Faruk, *"Suçun Konusu ve Hümanist Doktrin",* **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,** Cilt 25, Sayı 1, (1968), s. 12.
68 ÖNDER, s. 54.
69 ÖNDER, s. 54.
70 ÇINAR, s. 49.
71 ÇINAR, s. 49.

Korunan hukuksal yararın kamu düzeni olduğu şeklindeki görüşe katılmak da olanaklı değildir[72]. Zira TCK'da düzenlenen her suçun ihlali ile genel anlamda kamu düzeninin bozulacağı kaçınılmazdır[73]. Esasen, suçlara karşılık olarak düzenlenen yaptırımların amaçlarından biri de ihlal neticesinde bozulmuş olan kamu düzeninin eski haline döndürülmesini sağlamaktır. Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun sadece kamu düzenini ihlal ettiğini ileri sürmek, bu suç bakımından korunan hukuksal yararın öznelliğini göz ardı etmek anlamına gelecektir.

Korunan hukuksal yararın şeref ve haysiyete yönelik olduğuna dair görüşe katılmak da olanaklı görünmemektedir[74]. Zira konut dokunulmazlığını ihlal fiili ile ihlal edilmek istenen hukuksal yarar, konut sahibinin şeref ve haysiyeti değildir[75].

Doktrindeki farklı görüşlerden diğeri ise korunan hukuksal yararın aile düzeni olduğu görüşüdür. Bu görüşe katılmak da olanaklı değildir[76]. Zira kanun koyucu, kanun maddesinde hak öznesi olarak bireyi esas almıştır. Bu husus, suçu düzenleyen ilgili maddede "*Bir kişinin rızasına aykırı olarak…*" denilmek suretiyle belirtilmiştir. Ayrıca, korunan hukuki yararın salt aile yaşantısı olduğunu düşünmek konutunda tek başına yaşamakta olan kişilerin konut dokunulmazlığı hakkına sahip olmadıkları sonucunu doğuracaktır. Kanun koyucunun konutunda tek başına yaşayan kişileri koruma dışında bırakacağı düşünülemeyeceğinden, bu görüşe katılmak olanaklı değildir[77].

Doktrinde hakim olan görüş, korunan hukuksal yararın kişinin hürriyeti olduğu görüşüdür[78]. Zira kanun sistematiği göz önüne alındığında, suçun *"Hürriyete Karşı*

---

72 ÇINAR, s. 49.

73 OKUYUCU ERGÜN, Güneş, **5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu,** 1.Bası, Ankara, Çakmak Yayınevi, 2010, s. 36.

74 ÇINAR, s. 49.

75 ÇINAR, s. 49.

76 ÇINAR, s. 49.

77 EREM, Faruk, **Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler,** Cilt III, 3.Baskı, Ankara, Seçkin Kitabevi, 1985, s. 273.

78 Aynı doğrultuda görüş için bkz. SOYASLAN, Doğan, **Ceza Hukuk Özel Hükümler,** Gözden Geçirilmiş 9.Baskı, Ankara, Yetkin Yayıncılık, 2012, s. 280; MERAN, Necati, **Sulh Ceza Davaları,** 1.Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2007, s. 202; TEZCAN, Durmuş, ERDEM, Ruhan, ÖNOK, Rıfat Murat, **Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku,** Güncellenmiş 10.Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2013, s. 450; KAYMAZ, Seydi, GÖKCAN, Hasan Tahsin, **Uygulamada Sulh Ceza Davaları Türk Ceza Kanunu ve Özel Yasalardaki Hükümler,** 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayınevi, 1998, s. 36; EREM, Faruk, TOROSLU, Nevzat, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler,** Gözden Geçirilmiş 9.Baskı, Ankara, Savaş Yayınevi, 2003, s. 122; ARTUK, Mehmet Emin,

Suçlar" bölümü altında düzenlendiği görülmektedir. Yine, ilgili maddenin gerekçesinde *"...kişinin kendisine özgü barış ve sükunu..."* denilmek suretiyle, suçla korunan yararın kişilerin konutlarında huzur ve sükun içinde yaşama hakkı olduğu anlaşılmaktadır. Konut dokunulmazlığını ihlal eden fiilin gerçekleştirilmesi ile kişinin konutuna dilediği kişiyi kabul etme konusunda seçme özgürlüğü elinden alınmakta, bu nedenle de kişinin huzur ve sükunu bozulmaktadır. Bu husus, Yargıtay'ın yerleşik içtihatlarında da; *"Konut ve işyeri dokunulmazlığının ihlali suçuyla korunan hukuki yarar, mülkiyet, zilyetlik veya diğer ayni veya şahsi hak olmayıp, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti Anayasasıyla güvence altına alınan kişilerin hürriyeti, sükûnu ve huzurudur."* şeklindeki ifadeler ile belirtilmektedir[79].

2.3. SUÇUN UNSURLARI

2.3.1. Maddi Unsur

Maddi unsur, kanuni tanımda yer alan ve suçun meydana gelmesi için gerekli olan unsuru ifade etmektedir. Bu başlık altında maddi unsuru oluşturan konu, fiil, fail ve mağdur konuları ele alınacaktır.

2.3.1.1. Suçun Konusu

Suça konu olan her fiilin, üzerinde gerçekleştirildiği bir konusu olduğu muhakkaktır. Konu bazen bir kişinin fiziki veya manevi bünyesinde gerçekleşebileceği gibi bir cisim üzerinde de gerçekleşebilmektedir[80]. Konusu olmayan suç olamayacağından, konut dokunulmazlığını ihlal suçunun da maddi bir konusunun olduğu muhakkaktır. Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun düzenlendiği ilgili maddede suçun konusu; konut, eklenti veya işyeri olarak gösterilmiştir.

GÖKCEN, Ahmet, YENİDÜNYA, A. Caner, **Ceza Hukuku Özel Hükümler,** Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 14. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2014, s. 340.

[79] Yargıtay CGK, 27/09/2018 karar tarihli, E: 2016/1137, K: 2018/385; Yargıtay CGK, 18/10/2018 karar tarihli, E: 2015/332, K: 2018/451. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

[80] ARTUK, Mehmet Emin, GÖKCEN, Ahmet, YENİDÜNYA, A. Caner, **Ceza Hukuku Genel Hükümler,** Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 7. Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2013, s. 280.

Mülga TCK'da suçun konusu mesken ve müştemilat olarak gösterilmişken, 5237 Sayılı TCK ile konut ve eklentinin yanında işyerleri de suçun konusu olarak belirtilmiştir. Böylelikle işyerleri de hukuki korumaya kavuşmuştur[81].

2.3.1.1.1. Konut Kavramı

Suçun düzenlendiği ilgili maddede, suç konusunun; konut (m. 116/1), eklenti (m. 116/1) ve işyeri (m. 116/2) olduğu açıkça belirtilmiştir. Ancak ilgili maddede tıpkı Mülga TCK'da olduğu gibi konut, eklenti ve işyerinin tanımına yer verilmemiştir[82]. Kavramların tanımı, öğreti ve mahkemelerin yorumuna bırakılmıştır[83].

Konut kavramı, daha önce bahsedildiği üzere; *TDK Sözlüğü'*nde*;* "*İnsanların içinde yaşadıkları ev, apartman vb. yer, mesken, ikametgâh.*" olarak tanımlanmaktadır[84]. Bir diğer tanıma göre ise*;* "*Bir ailenin yaşadığı yapısal birim*; *Kişinin fiilen oturduğu yer*." olarak tanımlanmaktadır[85].

Konut kavramının tanımı konusunda, 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'ndaki (TMK) benzer bir kavram olan yerleşim yeri tanımını incelemek gerekirse; TMK'nın 19. maddesinde; *"Yerleşim yeri, bir kimsenin sürekli kalma niyetiyle oturduğu yerdir. Bir kimsenin aynı zamanda birden çok yerleşim yeri olamaz."* denilmektedir. TMK'ya göre, bir yerin yerleşim yeri olarak kabul edilmesi için; kişinin o yerde fiilen oturması ve bu durumun yerleşme niyetiyle yapılmış olması gerekir[86]. Yine aynı maddenin 2. fıkrasına göre, TMK anlamında bir kişinin aynı zamanda birden çok yerleşim yeri olamayacağı ifade edilerek, yerleşim yerinin tekliği ilkesi benimsenmiştir[87]. TMK'nın yerleşim yerine ilişkin tanımının, konut dokunulmazlığını ihlal suçu bağlamında konut tanımı olarak kabul edilmesi mümkün

---

81 HAFZIOĞULLARI, Zeki, ÖZEN, Muharrem, **Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar,** Yenilenmiş ve Genişletilmiş 4.Baskı, Ankara, US-A Yayıncılık, 2015, s. 208.

82 KESKİN KİZİROĞLU, Serap, **5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu,** 1.Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2010, s. 43.

83 KİZİROĞLU, s. 43.

84 Bkz. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5cc2fc5 31817d0.09337876.

85 YILMAZ, s. 450, 507.

86 VAROL, Esra, *"Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine Göre Konut Dokunulmazlığı Hakkı",* (**Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**), (Konya 2008), s. 46

87 GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref, **Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları,** 20. Bası, Ankara, Turhan Kitabevi, 2004, s. 106.

değildir[88]. Aksi bir görüş, konut dokunulmazlığını ihlal eylemini suç olarak düzenleyen kanun koyucunun amacına aykırılık yaratacak ve işlenen fillerin büyük çoğunluğunu cezasız bırakmış olacaktır.

Konut kavramı, doktrinde farklı şekillerde tanımlanmıştır. *Şensoy*'a göre *"Bir veya birkaç şahsın ayrı veya birlikte, sürekli veya geçici olarak oturduğu yer"*[89], *Dönmezer*'e göre "*Bir kişinin geçici veya daimi olarak ve bir hakka dayalı olarak oturduğu yer*"[90], *Önder*'e göre *"Bulunduğu yer, fiziki yapısı (toprağa bağlı olup olmama), sürekli veya geçici olup olmamasının önem arz etmediği ancak tahsis iradesinin dıştan anlaşıldığı ve ihtiyaçların giderilmesi için sığınılan yer*"[91], *Kiziroğlu*'na göre *" Geçici veya sürekli kalınıp kalınmamasının ve orada geçirilen zaman diliminin önem taşımayıp kişinin özel yaşamının tümünü veya bir parçasını özgülediği ve bu çerçevede oturduğu yer"*[92] konut olarak kabul edilmelidir.

Konut kavramı, Yargıtay'ın yerleşik içtihatlarında *"...Konut, bir kimsenin geçici de olsa oturmak için sığındığı ve kullandığı bir yer"* olarak tanımlanmaktadır[93].

Gerçekten de konut; bireylerin yeme, içme, barınma, uyuma vb. çeşitli ihtiyaçlarından tümü veya en azından bir kısmını karşılamak için tahsis olunan, devamlı veya geçici olarak oturulan her tür yeri ifade etmektedir. Bu açıdan, bir apartman dairesi konut olarak kabul edileceği gibi aynı amaçla kullanılan karavan, çadır, otel odası, vb. yerler de konut olarak kabul edilmelidir[94]. Yeter ki o yerin konut olarak kullanılma iradesi dışarıdan anlaşılsın[95]. Tanımına kanunda yer verilmeyen, doktrin ve mahkemelerin yorumuna bırakılmış olan konut kavramına ilişkin olarak; doktrinde geniş ve dar anlamda olmak üzere farklı iki anlayış kabul edilmektedir.

---

88 ŞENSOY, s. 88.
89 ŞENSOY, s. 88.
90 DÖNMEZER, s. 61.
91 ÖNDER, s. 43.
92 KİZİROĞLU, s. 45.
93 Yargıtay CGK, 29/11/2018 karar tarihli, E: 2015/483, K: 2018/590. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)
94 ŞENSOY, s. 93.
95 ÇINAR, s. 60.

2.3.1.1.1.1. Dar Anlamda Konut

Dar anlamda konut anlayışını savunanlara göre; *"Konut, hayati faaliyetlerin sürdürüldüğü, sürekli olarak yaşama niyetiyle kalınan, geceleri kalma zorunluluğu bulunmamakla birlikte gece istirahatine tahsis edilmiş yerdir"*[96]. Bu görüşe, hayati faaliyetleri geçirme kıstası bakımından katılmak olanaklı iken, gece istirahatine tahsis edilme kıstası bakımından katılmak olanaklı değildir. Doktrinde baskın olan görüşe göre, bir yerde yaşamsal faaliyetlerden tümü veya en azından bir kısmı sürdürülmekte ise o yerin konut olarak kabul edilmesi gereklidir. Bu nedenle, dar anlamda konut anlayışını kabul etmek olanaklı değildir[97].

2.3.1.1.1.2. Geniş Anlamda Konut

Geniş anlamda konut anlayışını savunanlara göre; *"Konut, hayati faaliyetlerin yürütüldüğü ve bireyin yaşamını idame ettirme iradesi taşıdığı her yerdir"*[98]. Bu görüşe göre, bir yerin konut olarak kabul edilmesi için mutlaka bir duvarlarla çevrili bir ev, daire veya apartman görünümünde olması zorunlu değildir[99]. Yaşamsal faaliyetleri idame ettirmek üzere kalınan bir karavan, otel odası, geminin herhangi bir bölümü, çadır, hatta ahır dahi bu anlamda konut sayılır[100].

Gerçekten de konut; bireylerin yaşamlarını sürdürmek, ihtiyaçlarını karşılayabilmek üzere konakladıkları ve çeşitli vasıtalarla diğer alanlardan ayrılma iradesinin ortaya konduğu yerdir. Bu açıdan, yaşamsal faaliyetlerin en azından belli bir bölümünün o yerde geçirilmesi yeterlidir. Geceleri istirahat etme amacına tahsis edilmemesi, o yerin konut olarak nitelendirilmesine engel değildir.

Yargıtay'ın bu konuya ilişkin kararlarından birinde *"...Bu anlamda gece istirahatine tahsis edilmesi, yapı şekli ve devamlı bir şekilde kullanılması önemli olmayan, dış âlemden ayrıldığı izleri taşıyan ve kişi veya kişilerin halen ve fiilen yaşamsal faaliyetlerini geçirdikleri yer olarak tanımlanan ve bu bakımdan bir* yerden *diğer bir yere götürülmesi mümkün olan karavan, çadır, kayık, tekne, baraka, terkedilmiş otobüs, yataklı vagon, kompartıman gibi bir eşyanın da konut olarak*

---

96 EREM, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler,* s. 275.
97 EREM, Toroslu, s. 123- 124.
98 ŞENSOY, s. 93.
99 ÇINAR, s. 63.
100 KİZİROĞLU, s. 48.

kullanılması mümkündür." ifadelerine yer verilerek, konutun gece istirahatine tahsis edilmiş olmasının zorunlu bir unsur olmadığı belirtilmiştir[101].

2.3.1.1.1.2.1. Gece İstirahatı Amacıyla Kalınan Yer Olup Olmadığı

Dar anlamda konut anlayışını savunanlara göre, yaşamsal faaliyetlerin sürdürüldüğü bir yerin konut olarak kabul edilmesi için konutun gece istirahatine tahsis edilmiş olması zorunludur[102]. Ancak, geceleri konutta istirahat etmek zorunlu değildir[103]. Yeter ki konut gece istirahatine tahsis amacıyla yapılsın.

Geniş anlamda konut anlayışını savunanlara göre ise, bir yerin konut olarak kabul edilmesi için en önemli şart, temel insani ihtiyaçların tümü veya en azından bir kısmının o yerde gerçekleştiriliyor olmasıdır. Bu ihtiyaçlar; yemek yeme, dinlenme, çalışma vb. ihtiyaçları ifade etmektedir[104]. Bu görüşü savunanlar, bir yerin konut olarak kabul edilebilmesi için o yerin gece istirahatine tahsis edilmesini zorunlu görmemektedir[105].

Dar anlamda konut anlayışını savunmak, yasa koyucunun suçu düzenleme amacına aykırılık yaratarak suçların cezasız bırakılması anlamına geleceğinden, dar anlamda konut anlayışını kabul etmek olanaklı değildir. Keza Yargıtay da konuya ilişkin kararlarından birinde *"...Yeni kiralanmış, henüz oturulmaya başlanılmamakla birlikte temizlenmiş, perdeleri takılmış, ikamete hazır hale getirilip içerisine bazı özel eşyalar yerleştirilmiş, arada gelinip kontrol edilen bir evin artık sadece mülkiyet ve zilyetlik kuralları ile korunan boş veya metruk bir ev olarak görülemeyeceği, mağdurun burayı dışarıdan anlaşılabilecek biçimde konut olarak kullanımına tahsis ettiği, fiilen de burada bir yaşam kurmaya başladığı hususları gözönüne alındığında, konut dokunulmazlığının ihlali suçunun oluşabilmesi için kişinin ayrıca bu yerde geceleri kalmaya başlamış olması ve fiilin işlenmesi anında orada bulunması da şart olmadığından, suça konu yerin "konut" vasfında olduğu kabul edilmelidir. Bu*

---

[101] Yargıtay 20. CD, 04/12/2018 karar tarihli, E: 2017/7461, K: 2018/5672. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)
[102] ÇINAR, s. 59.
[103] CRIVELLARI, Giulio, **IL codice penale Per il regno d'Italia,** Cilt 5, Torino, 1894, s. 278 (Aktaran: EREM, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler,* s. 275).
[104] GERÇEKER, Hasan, **Yorumlu ve Uygulamalı Türk Ceza Kanunu,** Güncellenmiş 3.Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2017, s. 1203.
[105] GERÇEKER, s. 1203.

itibarla, Özel Daire onama kararında bir isabetsizlik bulunmadığından, haklı nedene dayanmayan Yargıtay C. Başsavcılığının itirazının reddine karar verilmelidir." şeklindeki gerekçeyle geniş anlamda konut anlayışını kabul ettiğini ifade etmiştir[106].

2.3.1.1.1.2.2. Sürekli veya Süreli Olarak Tahsis Amacı Taşıyıp Taşımadığı

Konut dokunulmazlığını ihlal eden eylemlerin yasaklanmasındaki amaç, kişilerin konutunda huzur ve güven ile yaşamalarını güvence altına almaktır. Bir yerin konut olarak kabul edilmesi için yaşamsal faaliyetlerin tümü veya en azından bir kısmının o yerde geçiriliyor olması gerekmektedir. Ancak yaşamsal faaliyetlerin geçirilmekte olduğu herhangi bir yerin, bu amaca tahsisi sürekli olabileceği gibi geçici süreli de olabilmektedir[107]. Örneğin, festival etkinliği boyunca çadır kurarak o yerde yaşayan kişinin, devamlı olarak o yerde kalma niyeti yoktur. Ancak yaşamsal faaliyetlerin en azından belli bir süre için o yerde geçirilmek istendiği kesindir.

Suç ile korunan hukuki yarar kişinin konutunda huzur ve güven içinde yaşama hürriyeti olduğundan, yaşamsal faaliyetlerin sürdürüldüğü her yerin sürekli veya süreli olarak tahsis amacına bakılmaksızın, konut olarak kabul edilmesi gerekmektedir. Aksi bir görüş, konutu geçici süreliğine yaşamsal faaliyetlerinin merkezi haline getiren bireylerin huzur ve sükûnlarını koruma kapsamı dışında tutmak anlamına gelecektir. Bu tarz bir düşünce, yasa koyucunun suçu düzenleme amacına aykırılık yaratacaktır.

Bu husus, Yargıtay'ın bir kararında *"...Konut, bir kimsenin geçici de olsa oturmak için sığındığı her nevi yer olarak tanımlanabilir. Kişinin ihtiyaçlarından bir veya bir kısmının yerine getirildiği yani yaşamsal faaliyetlerini geçirdikleri yer konuttur."* şeklindeki ifadeler ile belirtilmiştir[108].

---

[106] Yargıtay CGK, 20/05/2014 karar tarihli, E: 2014/21, K: 2014/272. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

[107] TANERİ, Gökhan, **Uygulama ve Doktrinden Kürsü'ye Onaylanmış Örnek Hükümlerle 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Sık Karşılaşılan Suçlar,** 1.Baskı, Ankara, Bilge Yayınevi, 2014, s. 406.

[108] Yargıtay CGK, 01/12/2015 karar tarihli, E: 2014/287, K: 2015/433. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

2.3.1.1.1.2.3. Dış Alemden Ayrılma İradesinin Ortaya Konulup Konulmaması

Bir yerin konut olarak kabul edilebilmesi için; o yerin, dış dünyadan belirli işaretler vasıtasıyla ayrılması gerekmektedir[109]. Dış dünyadan çeşitli vasıtalarla ayrılmamış olan bir yerin konut olarak kabulü olanaklı olmamalıdır. Bunun nedeni, dış dünyadan ayrılma iradesinin diğer insanlara açıklanma zorunluluğundan kaynaklanmaktadır. Zira hiçbir birey sınırları belirli olmayan yerin konut olarak kullanılmakta olduğunu tahmin etmeye zorlanmamalıdır. Aksi bir görüş, bireylerin hareket alanını ölçüsüz olarak sınırlandırmak anlamına gelecektir. Bu nedenle, konut olarak kabul edilmesi gereken yerin, dış dünyadan ayrılma iradesinin ortaya konması gerekmektedir.

Dış dünyadan ayrılmış olma; dışarıdan bakıldığında o yerin kişinin yaşamsal faaliyetlerinin tümü ya da en azından belirli bir kısmını geçirmeye tahsis ettiğini anlaşılabilir kılan her türlü olguyu ifade etmektedir. Bu bakımdan, konut olan yerin çevresinin mutlaka beton bloklarla veya duvarla çevrilmiş olması şart olmadığı gibi apartman ya da bağımsız bölüm olması da şart değildir[110]. Dış dünyadan ayrılmış olduğu belirli olan çadır, otel odası, karavan da konut sayılmalıdır[111]. Bu kapsamda, konut olarak nitelendirilen yerin üst kısmının kapalı olması zorunlu değildir. Etrafı çevrili ve belirli olmak koşuluyla konut olan yerin üstü açık da olabilir. Ancak dış dünyadan ayrılan bir yerin fail tarafından algılanamaması, hata hükümleri kapsamında hakim tarafından dikkate alınması gereken bir konudur.

Yargıtay'ın konuya ilişkin bir kararında *"...Yeni kiralanmış, henüz oturulmaya başlanılmamakla birlikte temizlenmiş, perdeleri takılmış, ikamete hazır hale getirilip içerisine bazı özel eşyalar yerleştirilmiş, arada gelinip kontrol edilen bir evin artık sadece mülkiyet ve zilyetlik kuralları ile korunan boş veya metruk bir ev olarak görülemeyeceği, mağdurun burayı dışarıdan anlaşılabilecek biçimde konut olarak kullanımına tahsis ettiği, fiilen de burada bir yaşam kurmaya başladığı hususları göz*

[109] SOYASLAN, s. 280.
[110] ÖNDER, s. 57.
[111] ÖNDER, s. 58.

önüne alındığında,…" denilerek dış dünyadan ayrılmanın gerekli olduğu belirtilmiştir[112].

Ayrıca önemle belirtmek gerekir ki; konut olarak kabul edilen yerin kapısının açık bırakılmış olması, o yere girilmesine rıza olduğu şeklinde yorumlanmamalıdır. Zira etrafı çevrilen yerin dış dünyadan ayrılma iradesi ortaya konmuştur. Bu tür durumların varlığı halinde, hakim tarafından durumun şartları göz önüne alınarak rızanın olup olmadığı hususu belirlenmelidir[113].

2.3.1.1.1.2.4. Yaşamsal İhtiyaçların Giderilme Amacına Tahsis Edilip Edilmemesi

Kişinin yeme, içme, barınma vb. ihtiyaçlarını karşılama amacı ile oturduğu her yerin konut olarak kabul edilmesi gereklidir. Bu konuda önem taşıyan husus, kişinin yaşamsal ihtiyaçlarının en azından belli bir kısmını o yerde gerçekleştirme iradesidir. O nedenle, bir yerin konut olarak kabul edilmesi için mutlaka apartman görünümünde olması şart değildir. Bu amaçla kullanılmakta olan çadır, karavan, otel odası hatta ahır dahi konut olarak kabul edilmelidir[114].

Ancak konut dokunulmazlığını ihlal suçu ile korunan hukuksal yarar; mülkiyet hakkı olmayıp kişinin huzur ve sükunu olduğundan, metruk eve girmenin bu suçu oluşturmayacağı kabul edilmektedir[115]. Aynı şekilde, henüz taşınılmamış yer bakımından da suçun oluşmayacağı kabul edilmektedir[116]. Zira suçla korunan hukuksal yarar kişinin huzur ve sükunu olduğundan, henüz taşınılmamış olan bir yerde kişinin huzur ve sükununun zarar gördüğünden söz etmek mümkün değildir.

Tahsis iradesi ve bu iradenin devamlılığı bağlamında tartışılması gereken en önemli konulardan biri, yazlık evlerin durumudur. Yazlık evler, genelde yaz aylarında kullanılıp kış aylarında kullanılmayan yerlerdir. Bu nitelikteki yerler; *Çınar*'a göre "*terk edilmediği halde boş yer vasfı gösterdiğinden*"[117], *Önder*'e göre

---

[112] Yargıtay CGK, 20/05/2014 karar tarihli, E: 2014/21, K: 2014/272. (www.kararara ma.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

[113] ERGÜN, s. 85. (*Ergün*'e göre; *yaz aylarında havanın sıcaklığı nedeniyle kapının açık bırakılmış olması adet gereği mümkün olduğundan, bu durum rıza olduğu şeklinde yorumlanmamalıdır*.)

[114] ŞENSOY, s. 92.

[115] ŞENSOY, s. 91.

[116] ŞENSOY, s. 90.

[117] ÇINAR, s. 61-62.

"*sahibi tarafından belirli bir süre terkedilmiş bulunan bir mahal niteliği taşıdığından*"[118], *Kiziroğlu*'na göre ise "*sahibi tarafından belirli dönemlerde boş bırakılan yerler olduğundan*"[119], bu yerlerin kullanılmadığı dönem zarfında korumadan yararlandırılmaması gerektiği ileri sürülmüştür.

Bu nitelikteki yerlerin, yalnızca aktif olarak kullanıldığı dönemler zarfında korumadan yararlandırılması fikrini isabetli bulmamaktayım. Zira bu yerler her ne kadar yoğunluklu olarak yaz dönemlerinde kullanılıyor olsa da, konut sahibi tarafından kış dönemlerinde aralıklı olarak kullanılıyor olabilir. Bu hallerde kişi konutunda huzur ve güven içinde yaşama hakkından yoksun mu bırakılmalıdır? Kaldı ki, bu yerler kış dönemleri zarfında kullanılmamakta da olabilir. Bu konuda önem taşıyan husus, kişinin o yeri konut olarak kullanma niyet ve bağlılığının devam etmesidir. Ancak niyet ve bağlılığın devamı konusunda; uzun kesintilerin varlığının, terk edilmiş (metruk) ev kapsamında görülüp görülmeyeceği konusundaki değerlendirmeyi somut olayın koşullarına göre hakimin yapması gerektiği kanaatindeyim. Ancak yazlık evler çoğunlukla; bir yaz dönemi sonundan, bir sonraki yaz dönemi başlangıcına kadar kullanılmayan yerlerdir. Bu nedenle de, bu dönem zarfında kişinin o yeri konut olarak kullanma niyet ve bağlılığın ortadan kalkacağından söz etmek mümkün olmayacağından, hukuki korumanın devam etmesi gereklidir. Bu bakımdan, yazlık evlerin kullanılmayan dönem zarfında metruk evden farklı olmayacağını savunan görüşlere katılmak olanaklı değildir. Zira metruk evler o yerde yaşama irade, niyet ve bağlılığının tamamen ortadan kalktığı yerlerdir. Oysaki yazlık evler bakımından durum tamamen farklıdır. Konut sahibinin niyet ve bağlılığı devam etmektedir. Fakat fiilen o yerde yaşama durumu yalnızca belirli süreliğine askıya alınmaktadır. Bu nedenle, yazlık evlerin hukuki korumadan dönem farkı gözetilmeden bütünüyle yararlandırılması gereklidir.

Yargıtay'ın konuya ilişkin bir kararında *" Sanığın olay gecesi kamyon çağırıp müştekinin evde bulunmadığı sırada evin tüm beyaz eşyalarını kamyona yüklerken ihbar üzerine olay yerinde yakalandığının anlaşılması karşısında, kolluk görevlileri olay yerine intikal ettiklerinde evin tüm beyaz eşyalarının kamyona yüklenmiş olması nedeniyle TCK'nın 61/1-e bendinde yazılı olduğu üzere "meydana gelen zarar ve*

[118] ÖNDER, s. 57.
[119] KİZİROĞLU, s. 52.

tehlikenin ağırlığına" göre mahkemenin hırsızlık suçundan hüküm kurarken alt sınırdan ayrılmasının isabetli olduğu, diğer yandan hırsızlık yapıldığı sırada müştekinin yazlık olarak kullandığı evde bulunmaması nedeniyle "meydana gelen zarar ve tehlikenin ağırlığına" göre mahkemenin konut dokunulmazlığını ihlal suçundan hüküm kurarken alt sınırdan ayrılmamasının da yine isabetli olduğu sonucuna varılmıştır." denilerek hırsızlık yapılırken konut sahibinin o esnada konutta olmasının zorunlu olmadığı belirtilmiştir[120].

Yine bir başka kararda *"...Sanıkların, mağdura ait daireye izinsiz girerek, birkaç gün burada kaldıkları, her ne kadar mağdur kolluk ifadesinde, suça konu daireyi yazlık olarak kullandığını belirtse de, sanıkların aşamalardaki savunmaları, kolluk tarafından tutulan 28.09.2013 tarihli tutanakların içeriği, tanık ...'ın ifadesi ve söz konusu dairenin fotoğraflarının bulunduğu CD kayıtlarına göre, olay tarihinde suça konu dairenin boş olup kullanılmadığı, adı geçen tanığın kolluk beyanına göre de satılık olduğunun anlaşılması karşısında, konut dokunulmazlığının ihlali suçunun yasal unsurlarının oluşmadığı gözetilmeden,…"* denilerek, yazlık ev bakımından yapılan değerlendirmede; kişinin konutunda olmamasına rağmen suçun konusu olan konutun eşyalı olup olmadığı hususu bağlamında değerlendirme yapıldığı anlaşılmaktadır[121]. Anlaşılmaktadır ki; suça konu yerde eşyaların bulunup bulunmaması, o yerin konut olarak kullanılma niyet ve bağlılığının devamı noktasında Yargıtay tarafından dikkate alınan bir husustur.

2.3.1.1.1.2.5. Kullanımın Meşru Nedene Dayanıp Dayanmaması

Bir yerin konut olarak kabul edilebilmesi için yaşam faaliyetlerin sürdürüldüğü yerde oturmanın, meşru bir nedene dayanması gereklidir[122]. Bu açıdan, bir kimse başka bir kimsenin konutuna hukuka aykırı şekilde el koymuş ise asıl hak sahibi tarafından o yere girilmesi halinde suç oluştuğundan söz etmek mümkün olmamalıdır[123]. Zira o yeri elinde bulunduran kişi, meşru bir nedene dayalı olarak o yerde bulunmamaktadır. TMK'nın 981. maddesinde *"Zilyet, her türlü gasp veya*

[120] Yargıtay 17. CD, 21/04/2016 karar tarihli, E: 2015/13903, K: 2016/5919. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)
[121] Yargıtay 18. CD, 04/05/2018 karar tarihli, E: 2016/6250, K: 2018/6750. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)
[122] TANERİ, s. 407.
[123] KİZİROĞLU, s. 48.

saldırıyı kuvvet kullanarak defedebilir. Zilyet, rızası dışında kendisinden alınan şeyi taşınmazlarda el koyanı kovarak, taşınırlarda ise eylem sırasında veya kaçarken yakalananın elinden alarak zilyetliğini koruyabilir. Ancak, zilyet durumun haklı göstermediği derecede kuvvet kullanmaktan kaçınmak zorundadır." denilmektedir. Ancak tanınan bu hak, her durumda konut dokunulmazlığına müdahaleyi haklı kılmayabilir. Gerekli mercilere başvurmak suretiyle hakka kavuşmanın zorunlu olduğu durumlarda, TMK'nın verdiği yetkiye doğrudan başvurulmaması gerekmektedir[124].

Ancak sahibi olmayan boş bir yeri kendi hayati ihtiyaçları için konut olarak kullanan kişinin, konut dokunulmazlığı hakkına sahip olduğu kabul edilmelidir. Zira herhangi bir kişinin o yer hakkında üstün bir hak iddiası söz konusu değildir. Suç ile korunan yarar kişinin huzur ve sükunu olduğundan, gasp veya hukuka aykırı herhangi bir müdahale olmadan o yerde yaşamsal faaliyetleri sürdüren kişinin konut dokunulmazlığı hakkına sahip olduğunu kabul etmek gereklidir[125]. Örneğin, ormanlık bir alanda ağacın kavuğunda veya mağarada yaşamakta olan kişinin o yerde oturmasının hukuka aykırı olduğu söylenemeyecektir.

Bir kiracının, kira bedellerini ödeme yükümlülüğüne riayet etmemesi veya kontrat süresinin bitmesine rağmen konuttan ayrılmaması durumlarında, ev sahibinin kiracıyı konuttan zorla çıkarma hakkı olduğundan söz etmek mümkün müdür? Doktrinde baskın olan görüşe göre ev sahibi ile kiracı arasında hukuka uygun olarak kurulmuş bir kira ilişkisi varsa, ev sahibinin bu halde konuttan çıkarma hakkı yoktur[126]. Bunun nedeni, kiracı olan kişinin o yerde önceden meşru bir nedene dayalı olarak oturmasından kaynaklanmaktadır. Her ne kadar, sürenin dolması ile meşru nedenin ortadan kalktığından söz etmek mümkün olsa dahi bu husus önceden meşru bir hakkın varlığına dayalı olarak (kira ilişkisi) o yerde oturulduğu gerçeğini değiştirmemektedir.

Hukukumuzda, hak sahibinin hakkını bizzat elde etmeye çalışması (ihkak-ı hak) yasaktır. Bu konuda yapılması gereken, yasal yollara başvurmak suretiyle hakkın elde edilmesi yani tahliyeyi sağlamaktır. Bu suç ile korunan yarar; mülkiyet

[124] KİZİROĞLU, s. 49.
[125] ÇINAR, s. 68.
[126] KİZİROĞLU, s. 48- 49.

hakkı olmayıp kişinin huzur ve sükun içinde yaşama hakkı olduğundan, mülk sahibinin tahliyeyi sağlamak üzere yasal yollara başvurması zorunludur.

Oturmanın meşru ve özgür iradeye dayanması konusunda ele alınması gereken konulardan diğeri ise, kişinin özgür şekilde rıza açıklamasında bulunma hak ve yetkisinin olmadığı ya da bu yetkinin elinden alındığı durumlardır. Bu durumlara örnek olarak; cezanın infazı için cezaevinde kalmak (hak ve yetkinin kişinin elinden alınması) ya da zorunlu askerlik görevi için askeri kışlalarda kalmak (hak ve yetkinin olmadığı) verilebilir. Doktrindeki baskın görüşe göre, bu tür durumlarda kişi özgür iradesi ile serbest olarak hareket etme imkanına sahip değildir[127]. Konut dokunulmazlığını ihlal suçu ile kişinin hürriyeti koruma altına aldığından, özgür iradesi ile o yerlerde kalmayan kişiler bakımından suçun meydana geleceğinden söz etmek de mümkün olmamalıdır[128]. Ancak bu görüşün aksini savunan yazarlar da bulunmaktadır[129].

2.3.1.1.2. Eklenti Kavramı

Eklenti, konut dokunulmazlığını ihlal suçunun maddi konularındandır. Kanunda konut ve işyerinin tanımına yer verilmediği gibi eklentinin tanımına da yer verilmemiştir. Bu konu, öğreti ve mahkemelerin yorumuna bırakılmıştır[130].

Eklenti kavramı, *TDK Sözlüğü*'nde*; "Bir şeye eklenmiş olan, ek durumunda bulunan parça."* olarak tanımlanmaktadır[131]. Bir diğer tanıma göre ise *"...Bir konutun veya bir binanın kullanılış amaçlarından herhangi birini tamamlayan (kolaylaştıran) bina ve yapılar; örneğin, binadan ayrı kömürlük, garaj gibi…"* şeklinde tanımlanmaktadır[132].

Kavram, doktrinde ise; *Çınar*'a göre *"Girilmesi veya girildikten sonra çıkılmaması konutun huzur ve sükununu bozan; konut ve benzeri yapıların kullanılış*

---

127 ÇINAR, s. 109- 110.
128 TEZCAN, Murat, *"Konut Dokunulmazlığının İhlal Suçu (m.116)",* **Leges Hukuk Dergisi,** Sayı 44, (Ağustos 2013), s. 28; Meran, s. 209.
129 ÇINAR, s. 109.
130 TANERİ, s. 408.
131 Bkz. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5cc312593c1991.68949656.
132 YILMAZ, s. 212.

amaçlarından herhangi birini tamamlayan yerler"[133], *Kiziroğlu'*na göre ise *"Rızaya aykırı olarak girildiğinde veya kalındığında konuttaki huzur ve sükun ile güvenlik duygusunu zedeleyebilecek yerler, konut ile arasında fiziksel bağlantı bulunsun ya da bulunmasın; konuta uzak veya yakın veya etrafı çevrili olsun ya da olmasın ayrıca eklenti özelliği de dıştan belirlenebilir kılınan yerler"* olarak tanımlanmaktadır[134].

Yargıtay'ın kararlarında ise eklenti; *"Konut veya benzeri yapıların kullanılış amaçlarından herhangi birini tamamlayan diğer yapılar veya yerlerdir. Diğer bir anlatımla, girilmesi konutta oturanların huzur ve güvenliğini bozabilecek, konuta bağlı veya pek yakın yapılar veya yerlerdir."* olarak tanımlanmaktadır [135].

Gerçekten de eklenti; konuta yakın veya bitişik olması zorunlu olmamakla birlikte konutla arasında bir bağ olan ve bu durumun dışarıdan fark edilmesini olanaklı kılan işaretler vasıtasıyla belirlendiği, ihlal halinde mağdurun huzur ve güvenliğinin tehdit edilmiş olacağı yerleri ifade etmektedir[136].

2.3.1.1.2.1. Konuta Yakın Olma Zorunluluğu Olup Olmaması

Bir yerin eklenti olarak kabul edilebilmesi için konuta bitişik veya çok yakın bir konumda olması zorunlu bir unsur değildir[137]. Doktrinde baskın olan görüşe göre, eklenti olan yerin konut ile bağlılık ilişkisi içinde olması o yerin eklenti sayılması için zorunlu bir unsurdur; ancak eklentinin konuta yakınlığı o yerin eklenti olarak kabul edilmesi için zorunlu unsur değildir. Ancak yakınlık, bir yerin eklenti olarak kabul edilmesi için önemli bir gösterge niteliğindedir[138].

2.3.1.1.2.2. Dış Alemden Ayrılma İradesinin Ortaya Konulup Konulmaması

Bir yerin eklenti olarak kabul edilebilmesi için dış dünyadan ayrıldığının birtakım işaretlerle belirtilmesi gerekmektedir[139]. Ancak, dış dünyadan ayrıldığının

---

133 ÇINAR, s. 75-76.
134 KİZİROĞLU, s. 56.
135 Yargıtay CGK, 27/12/1993 karar tarihli, E: 1993/208, K: 1993/352; Yargıtay 15.CD, 10/06/2015 karar tarihli, E:2014/19135, K:2015/26661; Yargıtay 2.CD, 08/01/2019 karar tarihli, E: 2017/1875, K: 2019/123. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)
136 KAYMAZ, GÖKCAN, s. 38.
137 EREM, TOROSLU, s. 126- 127.
138 EREM, TOROSLU, s. 126.
139 ÇINAR, s. 74-75.

belirtilmesi o yerin etrafının sert ve geçilmesi zor/imkansız birtakım engellerle çevrelenmesi, "*içeriye girilemez*" şeklinde girilmesine iznin olmadığını belirten yazı veya levha asılması şeklinde büyük çabayı kastetmemektedir[140]. İşaretlerin diğer insanlar tarafından algılanabilecek mahiyette olması kafidir. Yeter ki o yere girilmesinin istenmediği, diğer bireyler tarafından anlaşılabiliyor durumda olsun[141].

Dış alemden ayrılmış olma hususu, bu iradenin diğer insanlara açıklanması bakımından önemlidir. Zira sınırları belirli olmayan bir yerin eklenti olup olmadığının bireyler tarafından tahmin edilmeye zorlanması, bireylerin hareket alanını ölçüsüz olarak sınırlandırma anlamına gelecektir. Ancak eklenti olarak tanımlanan yerlerin sınırları dış dünyadan ayrılmadığı sürece, hukuki açıdan belirli kabul edilemez. Belirli olmayan sınırları tahmin etmeye zorlanan bireylerin fail olma korkusu içinde yaşamaya mahkum edilmeleri ve hareket alanlarının sınırlanması, kabul edilemezdir. Ancak, eklenti olarak kabul edilmesi gereken yerin dış dünyadan çeşitli vasıtalar aracığıyla ayrılmış olması zorunludur. Belirtmek gereklidir ki; etrafı çevrilmiş olan her yerin eklenti olarak kabulü de mümkün olmamalıdır. Bu konuda önemli olan, o yere girilmesi ile konut sahibinin huzur ve sükununun bozulup bozulmadığıdır[142]. Ancak yapılan açıklamalardan, eklenti kapsamına giren yapı veya oluşumların kanunda sınırlı sayı olarak belirtilmesi sonucu çıkarılmamalıdır[143]. Zira bu şekilde bir sınırlama yasa koyucunun suçu düzenleme amacına da aykırılık yaratacaktır. Belirtmek gereklidir ki; dış dünyadan ayrılma iradesinin anlaşılabilir olup olmadığı hususundaki değerlendirmeyi, somut olayın koşullarını göz önüne alarak hakimin yapması gereklidir.

Yargıtay konuya ilişkin bir kararında *"...Müstakil evlerin bulunduğu bahçenin duvar ile çevrilmiş olduğuna dair tespit işlemi birlikte değerlendirildiğinde; depo amacıyla kullanılan ve katılanın ikamet ettiği ev ile aynı bahçe içerisinde bulunan, başkalarının buraya girmesine engel olacak şekilde giriş ve çıkışı demir kapı ile sağlanan, etrafı dış bir engel olan duvarla çevrili suça konu yerin "konut eklentisi" vasfında olduğunun ve etrafı duvar ile çevrili söz konusu bahçe içine girilmekle dahi konut dokunulmazlığının ihlâli suçunun oluşacağının kabulü gerekmektedir."*

[140] ÇINAR, s. 74-75.
[141] ÇINAR, s. 74- 75.
[142] ÇINAR, s. 75- 76.
[143] PARLAR, HATİPOĞLU, s. 140.

şeklinde karar vermiştir[144]. Konuya ilişkin kararlardan bir diğerinde ise *"...Sanık ve şikayetçinin ifadeleri ile görgü tespit tutanağı içeriğinden, saksının çalınmaya çalışıldığı yerin şikayetçinin evinin eklentisi niteliğinde olduğunun açık bir şekilde anlaşılıp anlaşılamayacağı veya bu alanın evin eklentisi niteliğinde olduğuna dair maddi bir işaretin bulunup bulunmadığının anlaşılmaması karşısında; olay yerinde keşif yapılıp girilen yerin evin eklentisi niteliğinde olduğunun belirlenmesi halinde 5237 sayılı TCK'nın 142/1-b, eklentisi niteliğinde olmadığının belirlenmesi halinde ise aynı yasanın 141/1 maddesinin uygulanması gerektiği gözetilmeden, eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi nedeniyle hükmün bozulması gerekmiştir."* şeklinde karar vermiştir[145].

2.3.1.1.2.3. Failin Saikinin Aranıp Aranmaması

Bir yerin eklenti olarak kabul edilebilmesi için failin saikinin aranıp aranmayacağı hususu, doktrinde tartışmalı olan bir konudur. Doktrindeki bazı yazarlara göre, bir yer eklenti olmak için gerekli koşulları taşıyor ise bu halde ayrıca failin saikinin aranmamalıdır[146]. Bu görüşü savunanlara göre, dış dünyadan çeşitli vasıtalarla ayrılmış olan yere girilmesi halinde, konut sahibinin huzur ve sükunu bozuluyor ise o yerin eklenti olarak kabul edilmesi gereklidir.

Diğer bazı yazarlar ise kastın varlığından ayrı olarak failde antisosyallik bilincinin bulunup bulunmadığı hususunun da araştırılması gerektiği kanaatindedir[147]. Bu görüşü savunanlara göre, zararsız amaçlarla eklentiye giren kişide antisosyallik bilinci bulunmamaktadır[148]. Örneğin, postacının postayı dağıtmak için kapısı kapalı olan bahçenin kapısını açarak içeri girmesi, top oynayan çocukların toplarını almak için başkasının bahçesine girmesi hallerinde suç oluşmayacaktır.

Yargıtay bu konu hakkında eski tarihli bir kararında *"...Yasa koyucu suçun oluşumunda "saike" yer vermemiş, suçun belirli bir güdü ile işlenmesini aramamış*

---

[144] Yargıtay CGK, 05/12/2017 karar tarihli, E: 2014/418, K: 2017/517. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)
[145] Yargıtay 2.CD, 16/09/2014 karar tarihli, E: 2013/22627, K: 2014/20973. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)
[146] KİZİROĞLU, s. 59- 60.
[147] ERGÜN, s. 86.
[148] ERGÜN, s. 86.

ise de, suç; eklenti veya konuta, sahibinin rızası dışında girilmekle oluşacağından "rıza" üzerinde de ayrıca durulmalıdır. Eklentiye girmenin gizli veya hile ile olması, konut sahibinin rızası olmadığını göstermekte ve alenen girme halinde men edileceğinin delilini teşkil etmektedir. Rızanın varlığı veya yokluğu tesbit edilirken, sanığın amacı, davranışları, giriş nedeni, yerel ve olaysal koşullar, gelenekler nazara alınmalıdır. Mağdurun rızası, buraya girenin amacı ile yakından ilgili olup, kötü niyetle girilmeye müsaade etmeyeceği tabiidir. Sütçünün süt, gazetecinin gazete, postacının mektup bırakmak için eklentiye girmesinde örtülü rıza mevcuttur. Zira, bu şahıslar iyiniyetli olup, yasa dışı bir gaye ile buraya girmemişlerdir. Fakat aynı yere ırza geçmek, söz atmak, tasaddide veya sarkıntılıkta bulunmak, röntgencilik yapmak için girilmede rızanın varlığı kabul edilemez." şeklindeki ifadelerle failin o yere girmesindeki amaca önem verdiğini belirtmiştir[149].

Ancak daha yakın tarihli bir başka kararında ise *"...Konut dokunulmazlığını bozmak suçunun genel kastla işlenen suçlardan olması nedeniyle suçun oluşması için özel kast aranmadığı gibi, failin kastının veya amacının niteliğinin de öneminin bulunmadığı kastın varlığı için ise failde bir konutun veya eklentilerinin başkasına ait olduğu, buraya girmesinin ve kalmasının sahibinin rızasına tabi bulunduğu ve rızanın olmadığı bilinciyle bu yere girmek ve orada kalmak iradesinin varlığının yeterli olduğu gözetilerek olay gecesi müdahilin evinin eklentisi sayılan bahçesine rızası olmaksızın giren sanığın eyleminde atılı suçun unsurlarının oluştuğu ve cezalandırılmasına karar verilmesi gerektiği gözetilmeyerek yazılı şekilde beraatına karar verilmesi, ..."* şeklindeki gerekçelerle failin amacının önem taşımadığını belirten, birbirinden farklı kararlara imza atmıştır[150]. Belirtilen kararlar ışığında, Yargıtay'ın bu konuda verdiği kararların istikrarlı olduğundan söz etmek mümkün değildir.

Kanunkoyucu ilgili maddeyi düzenlerken kastın varlığına ek olarak saikin varlığını aramadığından, buna ek olarak failin saikinin ne olduğunun araştırılmasının kanun koyucunun iradesine aykırı davranmak anlamına geleceği görüşündeyim. Bu nedenle, failin giriş amacının iyiniyetli olup olmadığı hususunun hata hükümleri

[149] Yargıtay CGK, 27/12/1993 karar tarihli, E: 1993/208, K: 1993/352. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)
[150] Yargıtay 2.CD, 23/06/2008 karar tarihli, E: 2008/4900, K: 2008/11500. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

kapsamında hakim tarafından değerlendirilmesi gereklidir. Ancak doktrinde bu görüşün aksine; failin kastına ek olarak antisosyallik bilinci taşıması gerektiğini savunan yazarlar da bulunmaktadır[151].

2.3.1.1.3. İşyeri Kavramı

TCK'nın 116. maddesinin 2. fıkrasında *"Birinci fıkra kapsamına giren fiillerin, açık bir rızaya gerek duyulmaksızın girilmesi mutat olan yerler dışında kalan işyerleri ve eklentileri hakkında işlenmesi hâlinde, mağdurun şikâyeti üzerine altı aydan bir yıla kadar hapis veya adlî para cezasına hükmolunur."* denilmektedir. İkinci fıkra ile konutun dışında, kişilerin kendisini geliştirip çalışma faaliyetlerini sürdürdükleri yer, kanun kapsamında koruma altına alınmıştır[152]. Ancak suçun işyerlerine yönelik olarak gerçekleştirilmesi hali, suçun temel şekline (m. 116/1) nazaran daha az cezayı gerektiren nitelikli bir hal olarak düzenlenmiştir.

Belirtmek gereklidir ki; 765 Sayılı Mülga TCK'nın herkes tarafından işlenebilen konut dokunulmazlığını ihlal suçunu düzenlediği 193. maddesinde, suçun konusu olarak işyerlerine yer verilmemişti. Suçun memurlar tarafından işlenebilen halini düzenleyen 194. maddesinde "*Efradın ticaretgahları veya idarehaneleri gibi hususi mahallerin usulsüz olarak araştırılması"* suç olarak kabul edilmişti[153]. 5237 Sayılı TCK ile işyerlerinin de koruma kapsamına alınması, önemli bir gelişme sağlamıştır. Ancak kanunda tıpkı konut ve eklentinin tanımına yer verilmemiş olduğu gibi işyerinin tanımına da yer verilmemiştir.

İşyeri kavramı, *TDK Sözlüğü*'nde; *"Bir görevin yapıldığı yer; İşçinin iş sözleşmesine göre çalıştığı yer."* şeklinde tanımlanmaktadır[154]. Bir diğer tanıma göre ise *"İşveren tarafından mal veya hizmet üretmek amacı ile maddi olan ve olmayan unsurlar ile işçinin birlikte örgütlendiği birim; İşin yapıldığı ve yürütüldüğü yerlerle ona bağlı bulunan eklenti ve araçlar."* şeklinde tanımlanmaktadır[155].

---

[151] ERGÜN, s. 86.
[152] ERGÜN, s. 53.
[153] VAROL, s. 51.
[154] Bkz. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5cc315f122d922.20024987.
[155] YILMAZ, s. 380.

İşyerinin tanımı konusunda, 4857 Sayılı İş Kanunu'nun işyerine ilişkin tanımını içeren 2. maddesini incelemek gerekirse;

"(1) İşveren tarafından mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile işçinin birlikte örgütlendiği birime işyeri denir.

(2) İşverenin işyerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen yerler (işyerine bağlı yerler) ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve mesleki eğitim ve avlu gibi diğer eklentiler ve araçlar da işyerinden sayılır. İşyeri, işyerine bağlı yerler, eklentiler ve araçlar ile oluşturulan iş organizasyonu kapsamında bir bütündür…" ifadelerine yer verilmiştir.

İş Kanunu'nun tanımında, işyeri kavramına işyerinin yanı sıra eklentilerin de dahil olduğu belirtilmiştir. Ancak bu tanım, ceza hukuku bakımından geçerli kabul edilmemelidir. Zira işyerleri her zaman işveren ve yanında çalışan işçiler ile örgütlenmiş birimden meydana gelmemektedir. Tek başına çalışan kişilerin işlerini yaptıkları yerler de işyeridir. Ceza Kanunu'nun amacı, bireylerin yaşamsal faaliyetlerini sürdürdükleri yerde huzur ve güven içinde yaşamalarını güvence altına almak ve buna aykırı davranışları cezalandırmaktır[156]. Bu açıdan, işyeri tanımının geniş kabul edilmesi daha doğru bir yaklaşım olacaktır[157].

İşyeri kavramı, doktrinde *Kiziroğlu* tarafından *"Bilimsel, sanatsal, sınai ve benzeri faaliyetlerin yapıldığı, fakat bu faaliyetlerin neticesinde mutlaka kazanç elde etme amacı taşımanın gerekli olmadığı yerlerdir."* şeklinde tanımlanmıştır[158].

İşyeri kavramı, Yargıtay'ın kararlarında *"TCK'nın m. 116/2 fıkrası ile kişilerin mesleki faaliyetleri ve mesleki icra alanlarının güvence altına alınması amaçlanmaktadır. İşyerleri ise bu kapsamda; işin yapıldığı, konut dışındaki yerleri ifade etmektedir."* şeklinde tanımlanmaktadır[159].

---

[156] KİZİROĞLU, s. 60.
[157] KİZİROĞLU, s. 61.
[158] KİZİROĞLU, s. 61.
[159] Yargıtay 17. CD, 03/10/2018 karar tarihli, E: 2016/8761, K: 2018/11790; Yargıtay 13. CD, 02/10/2018 karar tarihli, E: 2018/2246, K: 2018/12927. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

Maddenin ilgili fıkrasında, işyerlerinin iki kısım şeklinde düzenlendiği görülmektedir. Bu bölümlerden ilkini; girilmesi için özel bir iznin alınması gerekmeyen, girilmesi herkese açık olan yerler oluşturur. Bu kapsamdaki yerlere; mağazalar, yiyecek/ içecek dükkanları örnek verilebilir. Maddenin gerekçesinde, bu yerlere girilmesi konusunda işyeri sahibinin örtülü rızası olduğu belirtilmiştir. Ancak bazı hallerde, bu tür yerlere girilmesi veya girilip de çıkılmaması durumu konut dokunulmazlığını ihlal suçunu meydana getirebilecektir. Örneğin, girilmesi herkese açık olan işyerine giren ve o yerde rahatsızlık çıkaran kişinin dışarı çıkmaya davet edilmesine rağmen çıkmamakta ısrar etmesi halinde, ikinci fıkra kapsamında suç meydana gelebilecektir[160]. Aynı şekilde, içeri girmesine rıza verilmediği önceden belirtilmiş olan kişi ya da kişilerin, rızaya aykırı olarak o yerlere girmesi halinde de suçun meydana geleceğinden söz etmek mümkündür. Zira belirtilen hallerde, örtülü rızanın varlığından söz etmek mümkün değildir. Yine maddenin gerekçesinde açık rızaya gerek olmadan girilmesi mutad olan yerlere mesai saatlerinin dışında girilmesinin suç oluşturacağından söz edilmiştir. Açık bir rızaya gerek duyulmadan girilmesi mutad olan yerler, mesai saatlerinin bitiminden sonra konut olarak kullanılıyor olabilir[161]. *Kiziroğlu*'na göre, bu zaman dilimi zarfında o yerler işyeri olma özelliğinden sıyrılarak konuta dönüşmüş kabul edilmelidirler[162]. Yeter ki bu durum diğer kişiler tarafından biliniyor olsun.

Bölümlerden ikincisini ise; girilmesi izne tabi olan işyerleri oluşturmaktadır. Bu yerler madde gerekçesinde belirtildiği üzere; avukatlık büroları, özel doktor muayenehaneleri, mali müşavirlik büroları, mühendislik büroları gibi rıza ile girdikten sonra çıkılmaması durumunda ikinci fıkra kapsamında suçun meydana geleceği yerlerdir. Bu yerlere, işyeri sahibi veya orada çalışan kişilerin rızası olmadan girilmesi veya rıza ile girilip de rıza geri alınmasına rağmen çıkılmaması durumlarında suç meydana gelecektir[163].

Resmi dairelere ilişkin olarak ilgili maddede ayrı bir belirlemeye yer verilmemiştir. Mülga TCK döneminde de resmi daireler suçun konusu olarak düzenlenmemişti. Bu konu, doktrinde tartışmalıdır.

---

[160] TEZCAN, ERDEM, ÖNOK, s. 456.
[161] KİZİROĞLU, s. 69; ARTUK, GÖKCEN, YENİDÜNYA, *Özel Hükümler,* s. 362.
[162] KİZİROĞLU, s. 69.
[163] TEZCAN, ERDEM, ÖNOK, s. 457.

Bazı yazarlar, resmi daireleri açık rızaya dayalı olarak girilmesi mutat olan ve olmayan işyeri olarak sınıflandırarak değerlendirmeye tabi tutarken; bazı yazarlar ise, resmi dairelerin suçun konusu olamayacağı kanaatindedirler. *Ergün*'e göre *"Resmi daireler açık rızaya dayanarak girilmesi mutad olan ve olmayan işyeri olarak ikiye ayrılarak incelenmelidir."*[164]. Yazara göre vergi daireleri, tapu daireleri gibi resmi kurumlar açık rızaya gerek duyulmadan girilen yerler niteliğinde olduğundan, bu yerlere girmek suç oluşturmaz. Ancak üniversite hocalarının odaları gibi belirli bir kişiye görevin ifası için tahsis edilen özel odalara girmek, açık rızaya dayalı olarak girilebilen işyeri kapsamında kabul edilmelidir. Bu nedenle, bu yerlere rıza olmadan girmek veya girip de çıkmamak suç oluşturabilecektir. *Kiziroğlu*'na göre ise *"Konut dokunulmazlığını ihlal suçunda korunan hukuksal yarar kişinin özgürlük hakkı olduğundan, suç tipinde korunan işyerleri de kamusal hizmete özgülenmiş olmayan işyerleri olduğundan resmi daireler işyeri olarak görülemez*."[165].

Yargıtay'ın bu konudaki kararları incelenecek olduğunda; resmi dairelerin işyeri olarak kabul edildiği anlaşılmaktadır. Konuya ilişkin bir kararda**;** *"...Belli bir görevin ifa edilmesi nedeniyle, uyuşmazlığa konu ilköğretim okulu binası veya benzeri resmi kurum binaları da TCK'nın 116/2. maddesi kapsamında işyeri olarak kabul edilmelidir. Uyuşmazlık bu açıklamalar ışığında değerlendirildiğinde; İlköğretim okulu binası da diğer kamu binaları gibi TCK'nın 116/2. maddesi kapsamında kalan işyeri olarak değerlendirildiğinden, suç tarihinde gece vakti pencere çerçevesi kanırtılarak içine girilip bir miktar bozuk para ile çeşitli elektronik eşyaları çalan sanığın eyleminin, mala zarar verme ve hırsızlık suçu yanında işyeri dokunulmazlığının ihlali suçunu da oluşturacağının kabulü gerekmektedir."* ifadelerine yer verilerek resmi dairelerin m.116/2 kapsamında işyeri olarak kabul edildiğinden söz edilmiştir[166].

---

[164] ERGÜN, s. 55-56.

[165] KİZİROĞLU, s. 70; Aynı yönde görüş için bkz. ÇÖPOĞLU, Hakan Serdar, *"Ceza Muhakemesi Hukukunda Arama Koruma Tedbirinde Belirlilik İlkesi",* **Ankara Barosu Dergisi,** 2019/1, s. 182.

[166] Yargıtay CGK, 01/12/2015 karar tarihli, E: 2014/287, K: 2015/433. (www.kararara ma.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

Yargıtay tarafından bu yönde verilmiş kararlara katılmanın mümkün olmadığı görüşündeyim[167]. *Kiziroğlu*'nun da belirttiği gibi resmi daireler belli bir kişinin mülkiyetinde olmayıp; tüm toplumun faydalandığı kamu hizmetinin görülmesine tahsis edilmiş olan yerlerdir[168]. Bu suçla korunan hukuksal yarar, kişinin konutundaki huzur ve güven duygusu olduğundan, bu nitelikteki yerlere girilmesi halinde suçun oluştuğundan söz etmek de mümkün olmamalıdır. Ancak belirtmek gereklidir ki; resmi dairelere giren kişilerin rahatsız edici davranışlar sergilemesi üzerine kamu görevlileri tarafından dışarı çıkmaya davet edilmeleri halinde çıkmamaları durumunda; kişilerin huzur ve sükununu bozma suçundan cezalandırılmaları mümkündür[169]. Yine bu yerlere mesai saatleri dışında girilmesi fiillerinin de konut dokunulmazlığını ihlal suçunu oluşturmayacağı görüşündeyim. Zira bu yerler kamu hizmetine tahsis edilmiş ve tüm toplumun faydalandığı nitelikte yerler olduğundan suçun konusu olabilmesi mümkün değildir. Ancak belirtmek gereklidir ki; mesai saatleri içinde veya dışında bu yerlere girilmesi halinde, gerçekleştirilecek olan diğer hukuka aykırı fiiller elbette ki suç oluşturacaktır. Örneğin, gece vakti resmi daireye girilerek mala zarar verilmesi halinde, mala zarar verme suçunun gerçekleştiğinden söz edilecektir.

Yine resmi daireler, mesai saatinin bitiminden sonra konut olarak kullanılmakta ise, bu yerlerin konut olarak kullanıldığının fail tarafından biliniyor veya bilinebilir olması halinde bu yerler suçun konusu olabilecektir. Örneğin; dersler bittikten sonra öğretmen tarafından konut olarak kullanılan ve bu durumun herkes tarafından bilindiği durumlarda, okul binası konut sayılmalıdır[170]. Ancak failin bu konuya ilişkin bilgisinin olmadığı ve olmasının da beklenemeyeceği durumlarda,

---

[167] Yargıtay 15. Ceza Dairesinin, resmi dairelerin işyeri olarak kabul edilemeyeceğine yönelik verdiği çok sayıda kararı bulunmaktadır. Bu kararlardan biri olan 10/02/2015 karar tarihli, 2013/32414 Esas ve 2015/11233 Karar sayılı kararında *"...Sanığın Akıncılar İlköğretim okuluna hırsızlık amacıyla girerek işyeri* dokunulmazlığını *ihlal ettiğinin iddia edildiği olayda; girilen okulun herkesin girip çıkabileceği kamuya açık bir yer olması karşısında, konut veya işyeri olarak kabul edilemeyeceğinden, unsurları oluşmayan işyeri dokunulmazlığını ihlal suçundan beraat kararı verilmesi gerektiği gözetilmeden, yazılı şekilde mahkumiyet kararı verilmesi bozmayı gerektirmiş; sanığın temyiz itirazları bu nedenle yerinde görülmüş olduğundan, hükmün 5320 sayılı Kanun'un 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK'nın 321. maddesi uyarınca BOZULMASINA karar verilmiştir."* şeklindeki gerekçelerle, resmi dairelerin konut olarak kabul edilemeyeceğine karar vermiştir. Ancak Yargıtay 15.Ceza Dairesi tarafından bu yönde verilen kararlar, Yargıtay CGK'nın incelemeleri sonucunda verdiği kararlar doğrultusunda ortadan kaldırılmıştır. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

[168] KİZİROĞLU, s. 70- 71.

[169] KİZİROĞLU, s. 70- 71.

[170] KİZİROĞLU, s. 70.

kastın varlığından söz edilemeyeceğinden suçun oluştuğundan söz etmek de mümkün olmamalıdır.

İşyerlerinin eklentileri de tıpkı konut eklentisi gibi hukuksal korumadan faydalanmaktadır. Konut başlığı altında eklenti kavramından detaylıca bahsedildiğinden, işyeri eklentisi hakkında tekrar bilgi verilmemiştir.

2.3.1.2. Fiil

Kanunda belirtilen suç teşkil eden fiiller; bir kişinin konutu, eklentisi veya işyerine rızaya aykırı olarak girmek veya rıza ile girdikten sonra rıza hilafına çıkmamaktır.

Konut dokunulmazlığını ihlal suçu hem icrai hareketle hem de ihmali hareketle işlenebilen bir suçtur. Rızaya aykırı girme fiili aktif bir davranışla konuta girmeyi gerektirdiğinden, icrai hareketle işlenebilen bir suçtur. Rıza ile girip rıza hilafına çıkmama fiili ise ihmali hareketle işlenebilen suç özelliği gösterir.

Bu suç, *"rızaya aykırı girme veya rıza ile girip rıza hilafına çıkmama"* şeklinde gösterilen iki ayrı hareket türü ile işlenebilmesi bakımından hem seçimlik hem de bağlı hareketli suç özelliği göstermektedir.

Bu suç, rızaya aykırı olarak girmek fiili bakımından ani suç, girip de rıza hilafına çıkmamak fiili bakımından ise mütemadi suç niteliği göstermektedir[171]. Ancak rızaya aykırı olarak girme fiili, icrai hareketle işlenebilen bir suç olmasına rağmen bu davranış konutta kalma şeklinde ihmali davranışla devam ettiriliyor ise, suçun mütemadi suça dönüştüğünden bahsetmek gerekecektir[172]. Girme fiili suç oluşturan eylemin gerçekleştirilmesi ile tamamlanmaktadır. Ancak rızaya aykırı olarak girme fiilinin etkisi, ihmali davranışla çıkmama şeklinde sürdürülüyor ise daha önce bahsedildiği üzere suç mütemadi suç niteliğe dönüşebilmektedir. Çıkmama fiili açısından ise suç, fiilin gerçekleştirilmesiyle tamamlansa dahi etkisi devam etmektedir.

---

[171] SİNİSCALCO, Marco, *"Domicilio (violazion di)",* **Encic. del dir.,** vol. , Milano 1964, s.871. (Aktaran: OKUYUCU ERGÜN, s. 78.)
[172] DÖNMEZER, s. 55.

Bu suç, hareketten başka bir neticenin gerçekleşmesi aranmadığından sırf hareket suçudur. Zira ilgili maddede, hareketlerin gerçekleştirilmesinin dışında herhangi bir neticenin gerçekleşmesi aranmamıştır.

2.3.1.2.1. Rızaya Aykırı Olarak Girme

Türk Ceza Kanunu'nun 116. maddesinde belirtilen suç oluşturan fiillerden ilki; konuta, eklentisine veya girilmesi mutat olmayan yere rızaya aykırı olarak girme olarak belirtilmiştir. Kanun koyucu suç oluşturan hareketleri girme veya çıkmama şeklinde belirtmiştir. Ancak girme fiilinin ne şekilde gerçekleştirileceği konusunda ne ilgili maddede ne de maddenin gerekçesinde belirleme yapılmıştır. Belirlemenin yapılmamış olmasından, girme eyleminin çeşitli şekillerde gerçekleştirilebileceği sonucu çıkarılmaktadır. Örneğin; camdan girme, kapıdan girme, yeraltından kazarak girme vb. biçimlerde gerçekleştirilebilmektedir[173].

Mülga TCK'da konuta rızaya aykırı olarak girmenin yanı sıra hile ile veya gizlice girmek de, suç oluşturan ayrı bir hareket olarak belirtilmekteydi[174]. 5237 Sayılı TCK'da bu hareket türüne yer verilmemiştir[175]. Ancak hile ile veya gizlice girmenin belirtilmemesinin eksikliğe neden olduğundan söz etmek mümkün değildir. Zira rıza dışı konuta girme hali, konuta hile ile veya gizlice girme hallerini de kapsamaktadır[176]. Bu husus, kanunun gerekçesinde *"...Konut sahibinin konuta girildiğinden haberdar olmaması, aynı zamanda rızasının da olmaması anlamına gelir. Bu nedenle, konuta gizlice veya hileyle girilmiş olması halinde, bu suç oluşur..."* şeklindeki ifadelerle açıklanmıştır.

Girme fiilinin suç oluşturabilmesi için rıza vermeye yetkili olan kişinin rızası olmadan konuta girmek gerekir. Rızanın olmadığı hususu çeşitli biçimlerde belirtilebilir. Konut sahibi, konutuna girilmesine izin vermediğini sözlü veya bu anlama gelecek jest ve mimik yoluyla da ifade etmiş olabilir[177]. Ancak rızanın olmadığını belirtmek amacıyla faile maddi bir güç uygulanması şart değildir[178]. Aynı

[173] DÖNMEZER, s. 56.
[174] KİZİROĞLU, s. 77.
[175] KİZİROĞLU, s. 77.
[176] TEZCAN, ERDEM, ÖNOK, s. 460.
[177] TANERİ, s. 412.
[178] ÇINAR, s. 85-86.

şekilde, ihlal fiili gerçekleştirilirken konut sahibinin konutta bulunması da zorunlu değildir. Zira kişinin devamlı olarak konutunda bulunması beklenemez. Suçla korunan hukuksal yarar kişinin konutunda huzur ve sükun içinde yaşama hakkı olduğundan, suçun işlendiği sırada konutunda olmayan kişinin, bu eyleme rıza göstermeyeceği muhakkaktır. Ancak terkedilmiş olan konuta girmek suç oluşturmaz[179]. Zira terkedilen yere girilmesi halinde, konut sahibinin huzur ve sükununun bozulacağından söz edilemeyecektir.

Rızaya aykırı olarak girmenin suç oluşturduğundan söz edebilmek için; failin o yere vücudunun bütünüyle mi girmiş olması gerektiği, yoksa vücudunun sadece bir kısmının girmesinin yeterli olup olmadığı konusu doktrinde tartışmalı bir konudur. Ancak doktrinde baskın olan görüşe göre, suçun oluşması için vücudun bütününün girmiş olması gereklidir[180]. Bu bakımdan, vücudun yalnızca bir bölümünün girmiş olması suçun tamamlanması için kafi değildir[181]. Yargıtay konuya ilişkin bir kararında *"...Sanığın, vitrin camını tekmeleyip kırarak camın arkasında bulunan etleri aldıktan sonra yakalandığını beyan etmesi ve olay yeri inceleme tutanağında suça konu etlerin alındığı buzdolabının iş yeri vitrin camının hemen gerisinde bulunduğunun tespit edilmesi karşısında, sanığın iş yeri içerisine girmediği, sadece kırık olan vitrin ve buzdolabı camlarından elini uzatmak suretiyle et çaldığı, etlerin bulunduğu buzdolabının sanığın elini uzatıp alabilecek mesafede olduğu, sanığın iş yeri içine girme kastı olmadığı gibi içeriye girmesini engelleyen bir neden de bulunmadığı ve etleri çaldıktan sonra kendiliğinden olay yerinden ayrıldığının anlaşılması karşısında iş yeri dokunulmazlığının ihlâli suçunun yasal unsurları itibarıyla oluşmadığı kabul edilmelidir."* şeklindeki gerekçelerle yalnızca vücudun belli bir bölümünün suç konusu yere dahil edilmesini yeterli görmediği belirtmiştir[182].

Bu açıdan pencereye taş fırlatma, pencereden içeriyi gözetleme, ses veya görüntülü cihazlarla evi dinleme veya izleme fiilleri de konut dokunulmazlığını ihlal

[179] DÖNMEZER, s. 62.
[180] DÖNMEZER, s. 56; ÖNDER, s. 65; ÇINAR, s. 87.
[181] TANERİ, s. 411.
[182] Yargıtay CGK, 18/10/2018 karar tarihli, E: 2015/332, K: 2018/451. (www.kararara ma.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

suçunun oluşumuna sebebiyet vermez[183]. Ancak belirtilen hareketler, koşulları oluşmak kaydıyla kişilerin huzur ve sükununu bozma suçu ile özel hayatın gizliliğini ihlal suçunun oluşmasına sebebiyet verebilir[184].

2.3.1.2.2. Rızayla Girilen Yerden Rıza Geri Alınmasına Rağmen Çıkmamak

Türk Ceza Kanunu'nun 116. maddesinde belirtilen suç oluşturan fiillerden ikincisi ise; rıza ile girilen konuttan rıza geri alınmasına rağmen çıkılmamasıdır. Bu seçimlik hareket, rıza vermeye yetkili olan kişinin açık veya örtülü olarak belirttiği rızasına aykırı olarak çıkılmaması halinde meydana gelecektir[185]. Yine aynı şekilde, konut sahibi tarafından çıkmaya davet edilen kişinin, hile ile ya da gizli bir şekilde konuttan çıkmaması halinde de suç meydana gelmiş olacaktır.

Çıkmama fiilinin gerçekleştiğinden söz etmek için rızanın geri alındığına ilişkin iradenin, yetkili kişi tarafından sözlü veya bu anlama gelecek vücut hareketleri vasıtasıyla ortaya konmuş olması gereklidir[186].

Rıza ile girilen konuttan hak sahibinin iradesi hilafına çıkılmaması, ihmali davranışla kanun hükmünü ihlal anlamına gelecektir. Çıkmama eylemi, mütemadi suç özelliği gösterir[187]. Doktrindeki baskın görüşe göre, çıkmama eyleminin suça sebebiyet vermesi için belli bir süre devam etmesi zorunludur[188]. Ancak ne yasa ne de maddenin gerekçesinde çıkmama fiilinin ne kadar sürmesi gerektiğine ilişkin bir açıklama yer almaktadır[189]. Ancak her ne kadar açıklamaya yer verilmemişse de, eylemin suç oluşturması için en azından belli bir süre devam etmesi gerektiği aşikardır.

Ancak konuttan çıkmaya davet edilen kişinin bir müddet için tereddüt etmesi çıkmama eyleminin gerçekleştiği anlamına gelmemektedir[190]. Çıkmaya davet edilmesi üzerine kişinin konuttan çıkması için hazırlık yapması gerekiyorsa; kişinin

---

183 MERAN, s. 209.
184 PARLAR, HATİPOĞLU, s. 142.
185 ÇINAR, s. 97.
186 DÖNMEZER, s. 57-58.
187 KAYMAZ, GÖKCAN, s. 40.
188 TANERİ, s. 411.
189 DÖNMEZER, s. 58.
190 ÇINAR, s. 90- 91.

uygun süre zarfında konutu terk etmesi beklenmelidir[191]. Tanınan makul sürenin sonunda kişi konutu terk etmezse, bu halde suçun gerçekleştiğinden söz edilmelidir. Yargıtay'ın konuya ilişkin bir kararında *"...Sanığın, müşteki ...'nin konutunun müştemilatına girdiğinin ve kendisine dışarı çık denilmesine rağmen dışarı çıkmamakta ısrar ettiğinin sabit olduğu olayda, konut dokunulmazlığının ihlali suçunun tamamlandığı gözetilmeden, eylemin teşebbüs aşamasında kaldığının kabulü ile, eksik cezaya hükmolunmuş ise de, aleyhe temyiz olmadığından bozma yapılamayacağı,…"* şeklindeki gerekçelerle, ısrarlara rağmen eklentiden çıkılmamasının suç oluşturacağı belirtilmiştir[192]. Makul sürenin ne kadar süreyi gerektirdiği hususu, somut olayın koşulları göz önünde tutularak hakim tarafından takdir etmelidir[193].

Yine başka bir kararda "…*Olay tarihinde sınıfta ders yapıldığı sırada, tanık ...'ün, sınıf arkadaşı olan tanık ... ile arasındaki kavgayı ayıran şikâyetçiyi kendisini dövdüğünden bahisle suçlayarak olayı ağabeyi olan sanığa anlattığı, yaklaşık yirmi dakika sonra tanık ... ile birlikte sınıfa giren sanığın, şikâyetçiye kardeşini göstererek "kim buna karıştı" dediği, şikâyetçinin sınıftan çıkmasını istemesine rağmen sanığın sınıftan çıkmadığı ve şikâyetçiyi tehdit ettiği, şikâyetçinin öğrencilerine durumu başka bir öğretmene haber vermelerini söylemesi üzerine sanığın tanık ... ile birlikte sınıftan kaçarak ayrıldığı olayda; okul binasının eğitime açık olduğu sırada zımni bir rızanın varlığı kabul edilerek herkesin girebileceği yerlerden olmasına karşın eğitim ve öğretimin yapıldığı sınıfın öğrenciler, öğretmenler ve ilgililer haricindeki kişilerce açık bir rızaya gerek duyulmaksızın girilmesi mutat olan yerler dışında kalması, sınıfa izinsiz giren sanığın şikâyetçinin sınıftan çıkması konusundaki uyarısına rağmen çıkmayıp şikâyetçiyi tehdit etmesi, şikâyetçinin sınıftaki öğrencilerden durumu başka bir öğretmene haber vermelerini istemesi üzerine sınıftan ayrılması karşısında, atılı iş yeri dokunulmazlığının ihlâli suçunun tüm unsurlarıyla oluştuğu kabul edilmelidir."* şeklindeki ifadeler ile suçun oluştuğundan söz edilmiştir[194].

---

[191] ÇINAR, s. 90- 91.

[192] Yargıtay 18. CD, 21/03/2016 karar tarihli, E: 2015/27153, K: 2016/5475. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

[193] ÇINAR, s. 90.

[194] Yargıtay CGK, 15/05/2018 karar tarihli, E: 2015/1188, K: 2018/214. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

2.3.1.2.3. Rızanın Mahiyeti ve Rıza Vermeye Yetkili Kişiler

Türk Ceza Kanunu'nun 116. maddesinde *"konuta, eklentiye veya işyerine rızaya aykırı olarak girmek veya rıza ile girip çıkmamak"* eylemlerinin gerçekleştirilmesi ile suçun meydana geleceği belirtilmiştir. Rıza unsuruna suçun tanımında özellikle yer verilmiş olması, rızanın bu suç türü bakımından bir hukuka uygunluk hali olmaktan çıkıp, tipikliğe ait maddi bir unsur olduğu anlamına gelmektedir[195].

Rızanın şekli ve ifade edilme tarzı konusunda, kanunda herhangi bir belirlemeye yer verilmemiştir. Bu durumdan, rızanın açık veya örtülü olarak belirtilebileceği anlaşılmaktadır[196]. Hak sahibi tarafından rızanın olmadığı, sözlü olarak belirtilmiş olabileceği gibi bu anlama gelen vücut hareketleri (jest/ mimik) veya işaretler vasıtasıyla da ortaya konmuş olabilir[197]. Örneğin; kapıya zil taktırmak, bahçeye köpek bağlamak gibi. Ancak hak sahibinin her durumda irade beyanında bulunması mümkün olmayabilir. Örneğin; konut sahibinin evinde olmadığı bir zaman diliminde konutuna girilmesi halinde, hak sahibinden rızasını ortaya koyması beklenemez[198]. Ancak bu tür durumlarda, konuta girilmesine hak sahibi tarafından rıza verilmeyeceği hususu bilinir yahut tasavvur edilebilirdir[199]. Zira dışarıdan algılanabilir engeller konulması, o yere izinsiz girilmesine rıza olmayacağının ifade edilişi olarak kabul edilmelidir. Bu nedenle, konut sahibinin o yerde olmadığı durumlarda rızanın olmayacağı hususu failce bilinebilir olduğundan, suçun meydana geleceğini kabul etmek gereklidir.

Rıza vermeye yetkili olan kişilerin kimler olduğu hakkında; suçun düzenlendiği ilgili maddenin birinci fıkrasında "*Bir kişinin konutuna, eklentisine rızasına aykırı olarak giren...*" şeklindeki ifade ile konutta tek kişinin yaşadığı durumlar hakkında belirleme yapılmışken, üçüncü fıkrada ise birden fazla kişi olmaları durumu esas alınarak belirleme yapılmıştır. Mülga TCK'da bu husus, *"Bir kimse kendisini oradan çıkartmak hakkını haiz olan birinin…"* şeklindeki ifade ile belirtilmişti. Ancak bu ifadeden rıza vermeye yetkili olan kişinin kim olduğunu tespit

---

195 GERÇEKER, s. 1205-1206; ÖNDER, s. 61; ERGÜN, s. 99.
196 ÇINAR, s. 97.
197 ÇINAR, s. 97.
198 PARLAR, HATİPOĞLU, s. 142.
199 ÇINAR, s. 97-98.

edebilmek mümkün değildi. Bu husus, Yargıtay'ın verdiği kararlar doğrultusunda çözümlenmeye çalışılmaktaydı. Ancak bu durum, Mülga TCK'nın büyük bir eksikliği idi. 5237 Sayılı TCK'daki yeni düzenleme, bu konudaki belirsizliği gidermiştir.

2.3.1.2.3.1. Konutun Tek Kişi Tarafından Kullanıldığı Durumlar

Konut, eklenti veya işyerinde tek kişinin yaşadığı durumlarda, rıza açıklamaya yetkili kişinin tespitinde zorluk yaşanmamaktadır[200]. Zira belirtilen yerlere yetkili kişinin rızası hilafına girme ya da rıza ile girdikten sonra çıkmama durumunda suç meydana gelmiş olacaktır.

2.3.1.2.3.2. Konutun Birden Fazla Kişi Tarafından Kullanıldığı Durumlar

2.3.1.2.3.2.1. Evlilik Birliğinde Aile Bireyleri Tarafından Birlikte Kullanım Durumu

Suçun düzenlendiği ilgili maddenin üçüncü fıkrasında *"Evlilik birliğinde aile bireylerinden…''* ifadesi ile evlilik birliğinde aileyi oluşturan bireylerden herhangi birinin rıza açıklamasında bulunabileceği ve bu suretle de suçun meydana gelmeyeceği belirtilmiştir. Bunun nedeni, aile bireylerinin birliğin bir parçası olmasından kaynaklanmaktadır. Gerçekten de, aile birliğini oluşturan her bireyin, görüşünü bildirme ve konuta girip çıkan kişiyi seçme noktasında özgürlüğü bulunmaktadır[201]. Mülga TCK'da konutun birden fazla kişi tarafından kullanılması durumuna ilişkin *"Bir kimse kendisini oradan çıkartmak hakkını haiz olan birinin…"* şeklindeki bir düzenleme mevcuttu. Ancak bu düzenlemeden, rıza vermeye yetkili olan kişinin kim olduğunu tespit edebilmek mümkün değildi. Bu husus, Mülga TCK'nın önemli bir eksikliğiydi. Bu eksiklik, Yargıtay tarafından evlilik birliğindeki durumlar açısından Mülga TMK'daki *"aile reisi"* kavramı esas alınarak çözümlenmekteydi[202].

4271 Sayılı TMK'nın m. 186/2 fıkrasında *"Birliği eşler beraberce yönetirler."* şeklindeki ifade ile modern dünyadaki kadın- erkek eşitliğini esas alan tarzda bir

---

[200] ÇINAR, s. 109.
[201] ERGÜN, s. 91.
[202] Yargıtay 4. CD, 28/04/1964 karar tarihli, 1772/ 1728 (Aktaran: ÖZÜTÜRK, Nejat, **Türk Ceza Kanunu Şerhi ve Tatbikatı,** Cilt I, 2. Bası, İstanbul, 1970, s. 688).

düzenlemeye gidilmiştir. 5237 sayılı TCK ile de; aynı bakış açısıyla evlilik birliğinde aile bireylerinden her birinin rızasına değer atfeden bir düzenlemeye yer verilmiştir[203]. Aileyi oluşturan bireylerden herhangi birinin rızasının varlığı halinde suçun meydana gelmeyeceği belirtilmiştir.

Ancak aile bireylerinden herhangi birinin verdiği rızanın geçerli kabul edilebilmesi, *"meşru amaca"* aykırı olmama şartına bağlı kılınmıştır. Meşru amaç ifadesi ile neyin kastedildiği açıklanmamıştır. *TDK Sözlüğü*'ne göre meşru kavramı ile kastedilen; yasal olmaktır[204]. Yine *TDK Sözlüğü'*ne göre yasallık ile kastedilen; *yasalara uygun, kanuni, meşru, legal olan* şeydir[205].

Meşru amaç ifadesi ile neyin kastedilmek istendiği konusunda, doktrinde çeşitli görüşler ortaya atılmıştır[206]. Meşru amaç ifadesi ile kastedilen; *Kiziroğlu*'na göre "*Konuttaki hak sahiplerinin hukuken korunan yararları bakımından zarar veya tehlike yaratmayacak amaç*"[207], *Artuk/ Gökcen/ Yenidünya*'ya göre "*Konutta yaşayan diğer bireylerin haklı çıkarlarını ihlal etmeme*"[208] anlamlarına gelmektedir.

Meşru amaç ifadesi Yargıtay'ın kararlarında *"Birlikte oturan kişilerin, diğer kişilerin haklarını ihlal edici nitelikte olmayan amaç taşımaları."* olarak nitelendirilmektedir[209].

Gerçekten de meşru amaç; konutta yaşayan diğer bireylerin, hukuk tarafından korunmakta olan menfaatlerine zarar vermeyen her çeşit amacı ifade etmektedir.

Evlilik birliğinde eşler bakımından *"meşru amaç"* bağlamında dikkate alınması gereken mevzuat, eşlerin birbirlerine karşı olan hak ve yükümlülüklerinin

---

[203] KAYMAZ, GÖKCAN, s. 41.

[204] Bkz. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5cc1d1977bbf89.89369627

[205] Bkz. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5cc1d4b4168135.74668981

[206] Meşru amaç ifadesi ile kastedilenin; hukuken korunabilir, hukuka aykırılık yaratmayan amaç olarak kabul eden görüş için bkz. TEZCAN, ERDEM, ÖNOK, s. 465; haklı çıkara zarar vermemek olarak kabul eden görüş için bkz. EREM, TOROSLU, s. 133; TANERİ, s. 413, PARLAR, HATİPOĞLU, s. 142-143, ERGÜN, s. 93; KİZİROĞLU, s. 94; Hukuken geçerli, konusu haksız fiil ve suç oluşturmaması gereken bir amaç olduğuna dair görüş için bkz. GERÇEKER, s. 1206.

[207] KİZİROĞLU, s. 92.

[208] ARTUK, GÖKCEN, YENİDÜNYA, *Özel Hükümler,* s. 347.

[209] Yargıtay 18. CD, 05/12/2017 karar tarihli, E: 2015/38739, K: 2017/14300. (www.kararara ma.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

düzenlendiği TMK'dır. TMK'ya göre evlilik birliğinin kurulması ile birlikte, eşlerin birbirine sadakat başta olmak üzere pek çok yükümlülüğü doğmaktadır. Kanun koyucunun evlilik birliğinde eşler bakımından meşru amaç ile kastettiği husus; öncelikli olarak sadakat yükümlülüğüne aykırı davranılmamasıdır[210]. Bu nedenle, gerekçede de belirtildiği üzere eşlerden birinin konuta kişi kabulü noktasındaki rızasına değer atfedilmelidir. Yeter ki bu durum sadakat yükümlülüğüne aykırı amaç taşımasın[211]. Ancak meşru amaç ifadesi kastedilen; yalnızca sadakat yükümlülüğü değildir. Bu nedenle, yasalara aykırı her türlü amaç da koruma kapsamının dışındadır. Örneğin; eşini öldürmek için eve kiralık katil alan kişinin amacı meşru sayılamaz. Zira öldürme fiili, hukuka aykırı bir davranış olup ceza yaptırımı altına alınmıştır[212].

Evlilik birliğinde rıza konusunda bağlamında değerlendirilmesi gereken bir diğer konu; bu birliğe dahil olan çocuklardır. Kanun hükmünde *"evlilik birliğinde aile bireyleri*'' denilmek suretiyle, birliği oluşturan çocukların konuta herhangi bir kişiyi kabul etme noktasında iradelerine değer atfedildiği anlaşılmaktadır[213]. Kanun'un lafzına bakıldığında meşru amaç ifadesinin evlilik birliğinde sadece eşler bakımından değil, birliğin parçası olan çocuklar bakımından da geçerli olduğu anlaşılmaktadır. Bu bakımdan, meşru amacın sınırlarının ne olduğu hususunun çocuklar ile ebeveynler arasındaki ilişki açısından da değerlendirilmesi gerekmektedir. Doktrindeki tartışmaların da, genel olarak cinsel özgürlük hakkının kullanılması noktasında yoğunlaştığı görülmektedir[214]. Cinsel özgürlük hakkının kullanılması konusunda eşler bakımından doktrinde bir tartışma söz konusu değildir[215]. Zira doktrindeki yazarların hemfikir oldukları üzere; TMK'nın m. 185/3 fıkrasında *"Eşler birlikte yaşamak, birbirine sadık kalmak ve yardımcı olmak zorundadırlar.*" denilmek suretiyle, evlilik birliğinin kurulması ile eşler arasında sadakat yükümlülüğünün doğduğu belirtilmektedir. Sadakat yükümlülüğü, eşlere evlilik süresince başka kişiler ile cinsel ilişkide bulunmama yükümlülüğü

[210] PARLAR, HATİPOĞLU, s. 143.
[211] ERGÜN, s. 93.
[212] TCK m. 81.
[213] Aynı doğrultuda görüş için bkz. TEZCAN, ERDEM, ÖNOK, s. 467; OKUYUCU ERGÜN, s. 94; Farklı doğrultuda, yalnızca ergin çocukların rıza açıklamaya yetkili olduğuna dair görüş için bkz. ÇINAR, s. 112- 113.
[214] KİZİROĞLU, s. 96- 97.
[215] KİZİROĞLU, s. 93.

yüklemektedir. Bu nedenle konuta, eklentiye veya işyerine bu amaçla bir kişinin kabul edilmesi, hukuka aykırı bir davranış olup hukuki korumadan yararlanamaz.

Meşru amacın, çocuklar ile ebeveynler arasındaki ilişki bakımından da değerlendirilmesi gerekmektedir. Sadakat yükümlülüğü; evlilik birliğinin kurulması ile yalnızca eşler bakımından geçerlilik kazanan bir yükümlülüktür. Aynı yükümlülüğün çocuklar ile ebeveynler arasında geçerli olduğundan söz etmek mümkün değildir. Çocukların konut, eklenti veya işyerine kişi kabul etme noktasındaki rızalarına itibar etmek gereklidir[216]. Bu durum, çocukların sevgililerini konuta kabul etme maksadıyla yapmaları halinde de geçerli kabul edilmelidir. Zira eşler arasındaki sadakat yükümlülüğü, TMK'nın m. 185/3 fıkrasındaki açık hükümden kaynaklanmaktadır. Ancak çocuk ile ebeveyn arasında böyle bir yükümlülük bulunmamaktadır.

Çocukların sevgililerini konuta kabul etmeleri konusunda verdikleri rızanın geçerli olup olmadığı hakkında doktrinde farklı iki görüş bulunmaktadır. Bu görüşlerden ilkine göre, çocukların sevgililerini cinsel ilişkide bulunmak için konuta kabul etmeleri halinde suçun oluştuğundan söz etmek mümkün olmamalıdır[217]. Zira belli bir yaş sınırını geçtikten sonra çocuklar cinsel özgürlük hakkına sahiptir[218]. Bu görüşü savunanlara göre, cinsel özgürlük hakkına sahip olan bireyin hakkını kullanmak için ebeveynlerinden rıza almasına gerek yoktur. Diğer görüşe göre ise; çocukların bu amaçla sevgililerini konuta kabul etmeleri, TMK'nın m. 339/2 fıkrası gereğince velayet hakkına sahip olan ebeveynlerin bilgileri olması halinde rıza vermeyecekleri bir durum olacağından, çocuklar tarafından verilmiş olan rızanın geçerli olmayacağı savunulmaktadır[219]. Bu görüşe katılmak olanaklı değildir.

Konut, aileyi oluşturan bireylerin ortak yuvasıdır. Bu birliğin parçası olan her bireyin, ortak yuvaya kişi kabul etme konusunda hak ve yetkisi bulunmaktadır. Cinsel özgürlük hakkının kullanılmasının, ebeveynler tarafından hoş karşılanmaması

---

[216] Aynı doğrultuda görüş için bkz. KİZİROĞLU, s. 92; Farklı doğrultuda, yalnızca ergin çocukların rıza açıklamaya yetkili olduğuna dair görüş için bkz. ÇINAR, s. 112- 113.

[217] KİZİROĞLU, s. 94; TEZCAN, ERDEM, ÖNOK, s. 466.

[218] KİZİROĞLU, s. 94; Farklı doğrultuda görüş için bkz. ERGÜN, s. 94-95.

[219] YILMAZ, Hüsnü Aybeg, *"5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu,* (**Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**), 2018, s. 66.

gayet olağandır[220]. Ancak bu durum özgür iradeleri ile cinsel özgürlüğünü kullanmak isteyen ve bu amaçla konuta kişi kabul eden aile bireyinin rızasını ortadan kaldırmamalıdır. Ancak cinsel özgürlük hakkının kullanılması noktasında, karar verme yaşının hangi yaş olması gerektiğinin de belirlenmesi gereklidir.

Bu konuda reşit olan çocuğun cinsel özgürlüğe sahip olduğu ve verdiği rızanın da geçerli olduğu görüşündeyim[221]. Yargıtay'ın bu yönde verdiği kararlar olduğu gibi[222], aksi yönde verdiği kararlar da bulunmaktadır[223]. Ancak doktrinde asıl olarak yoğunluk kazanan tartışma, çocuğun reşit olmadığı durumlarda ortaya çıkmaktadır. Doktrindeki bazı yazarlara göre, rıza vermeye yetkili çocuğun yaşı on beş yaş ve üzeri kabul edilmelidir[224]. Zira TCK'nın 104. maddesinde düzenlenen reşit olmayanla cinsel ilişki suçunda, on beş- on sekiz yaş aralığında yaşanan cinsel ilişkilerin kapsama alındığı ve şikayet hakkının kullanılması üzerine failin cezalandırılacağı belirtilmiştir[225]. Şikayet hakkının çocuğa tanınmış olması, cinsel özgürlük hakkına sahip olduğu anlamına gelmektedir[226]. Hukuksal düzenlemeler ışığında konu değerlendirildiğinde, belirtilen nedenlerle on beş yaş ve üzerindeki çocukların rızasına itibar edilmesi gerektiği sonucu çıkarılmaktadır[227].

Ayırt etme gücüne sahip olan on beş yaş ve üzerindeki aile bireyinin, erkek veya kız arkadaşını cinsel ilişkiye girmek için konuta kabul etmesi durumunda rızasına itibar edilmesi gerektiği görüşündeyim. Bu nedenle, cinsel ilişkiye girme amacıyla konuta kabul edilen kişiler için ebeveynlerin rızalarının olmadığı yönündeki açıklamaları da verilen rızayı geçersiz hale getirmemektedir. Yeter ki konuta kabul amacı yasaya aykırı bir amaç içermesin. Örneğin, anne veya babayı öldürmek için eve kiralık katil kabul eden çocuğun amacı meşru sayılamayacaktır.

---

[220] KİZİROĞLU, s. 94.
[221] KİZİROĞLU, s. 97; ARTUK, GÖKCEN, YENİDÜNYA, *Özel Hükümler,* s. 348.
[222] Yargıtay 3. CD, 14/07/2010 karar tarihli, E: 2009/18905, K: 2010/23843. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)
[223] Yargıtay 18. CD, 23/01/2018 karar tarihli, E: 2016/1403, K: 2018/659. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)
[224] KİZİROĞLU, s. 97.
[225] TCK.m. 104/1.
[226] MEMİŞ KARTAL, Pınar, *"Reşit Olmayanla Cinsel İlişki (TCK.m.104)",* **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,** Cilt 65, Sayı 4, (2016), s.2096; KARAKUŞ, Hatice, *"Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçunda Şikayet Hakkı",* **Hukuk Gündemi Dergisi,** (Aralık 2012), s. 91.
[227] KİZİROĞLU, s.97.

2.3.1.2.3.2.2. Aralarında Aile Bağı Olmayan Kişiler Tarafından Birlikte Kullanılma Durumu

Konut, eklenti ve işyerinin her zaman tek kişi tarafından kullanıldığından söz etmek mümkün değildir[228]. Hatta çoğu zaman, suçun konusunu oluşturan yerlerin birden fazla kişi tarafından birlikte kullanıldığı görülmektedir. Ancak bu durum, her zaman aralarında evlilik bağı bulunan kişilerin oluşturduğu aile birliğinden kaynaklanmamaktadır. Aralarında aile bağı olmayan birden çok kişinin aynı yeri kullandıkları durumlarda, rıza verme konusu açıklanması gereken bir konu haline gelmektedir. Zira suçun konusunu oluşturan yerler ise çoğu zaman birden çok oda ve ortak kullanımın söz konusu olduğu alanlardan (banyo, mutfak, salon) oluşmaktadır. Bu konuda önem taşıyan husus, o yerlerin kimler tarafından kullanılacağı hakkında taraflar arasında bir anlaşma ya da fiili bir tahsisin olup olmadığına göre şekillenmektedir.

Bireyler, alanların kimler tarafından kullanılacağı konusunda fiili bir tahsis veya anlaşma yapmış iseler; bu hallerde ortak alan dışındaki alanlar, o yerin tahsis edildiği kişinin ayrı bir konutu gibi düşünülmelidir[229]. Bu yerlere girilmesi için oda sahibinin rızası gereklidir[230]. Ancak tahsisin yapıldığı alanlar dışındaki ortak alanlar bakımından (mutfak, banyo ve koridorlar dahil olmak üzere) birlikte yaşayan kişilerden birinin rızası yeterlidir[231]. Yeter ki rıza meşru amaca yönelik olarak verilmiş olsun.

Bireyler, alanların kimler tarafından kullanılacağı konusunda fiili bir tahsis veya anlaşma yapmamış iseler; odalar ve ortak kullanım alanları bakımından ayrım yapılmasına gerek yoktur. Bu durumda, alanlara (odalar ve ortak alanlara) girme bakımından o yerleri birlikte kullanan kişilerden herhangi birinin rızası yeterli görülmelidir. Yeter ki rıza meşru amaca yönelik olsun[232]. Aksi halde, meşru olmayan bir amaca yönelik verilmiş rızanın geçerliliği bulunmayacaktır.

---

[228] ÖNDER, s.71.
[229] PARLAR, HATİPOĞLU, s. 143.
[230] PARLAR, HATİPOĞLU, s. 143.
[231] PARLAR, HATİPOĞLU, s. 143.
[232] ERGÜN, s. 90.

2.3.1.3. Fail ve Mağdur

Konut dokunulmazlığını ihlal suçu, herkes tarafından işlenebilen bir suç özelliği göstermektedir. Zira ilgili maddede, suçların belli niteliği haiz kişiler tarafından işlenebileceğine dair özel bir ifade yer almamaktadır. Ancak "*Ortak Hükümler*'' başlığını taşıyan 119. maddede, suçun kamu görevlileri tarafından işlenmesi halinin daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal olduğu kabul edilmiştir. Bu nedenle suç, görünüşte özgü suç niteliği taşımaktadır[233]. Görünüşte özgü suç, suçun herkes tarafından işlenmesinin mümkün olduğu ancak belirli niteliği taşıyan kişiler tarafından işlenmesi halinin nitelikli hal oluşturduğu suçlara denmektedir[234]. Konut dokunulmazlığını ihlal suçu da herkes tarafından işlenebilen ancak failin kamu görevlisi olduğu durumlarda, bu durumun daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal oluşturduğu bir suçtur.

Konut dokunulmazlığını ihlal suçu, Mülga TCK döneminde iki ayrı madde halinde düzenlenmekteydi[235]. Suçun herkes tarafından işlenebilen hali 193. madde, suçun yalnızca memurlar tarafından işlenebilen hali ise 194. maddede düzenlemekteydi[236]. 5237 Sayılı TCK ile konut dokunulmazlığını ihlal suçu, tek maddede düzenlenmiştir. Ancak suçun kamu görevlisi tarafından işlenmesi hali, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal olarak düzenlenmiştir.

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun faili herkes olabilmekle birlikte konut sahibi kişi ile aralarında belirli birtakım ilişkiler bulunan kişilerin, suçun faili olabilmeleri mümkün değildir. Belirtilen ilişkiler; *aynı konutu paylaşmakta olan aile bireyleri, aralarında aile bağı olmadan birarada yaşamakta olan kişiler, haklarında mahkeme tarafından ayrılık kararı verilmiş olan eşler ile TMK'nın 197. maddesinde belirtilen nedenlerden birinin gerçekleştiği durumda fiili olarak ayrı yaşayan eşler ile kadın ve erkeğin aralarında evlilik bağı olmadan birlikte yaşamaları* durumlarıdır[237].

---

[233] ARTUK, GÖKCEN, YENİDÜNYA, *Genel Hükümler,* s. 287
[234] ARTUK, GÖKCEN, YENİDÜNYA, *Genel Hükümler,* s. 287.
[235] ÖNDER, s. 63.
[236] ÖNDER, s. 63.
[237] OKUYUCU ERGÜN, s. 69- 70.

2.3.1.3.1. Evlilik Birliği Süresince Durum

Evlilik birliğinin devamı süresince, eşlerin birbirlerine karşı suçun faili olmaları mümkün değildir[238]. Yeter ki "*ayrılık kararı veya TMK'nın m. 197/1 fıkrasında belirtilen bir durum"* meydana gelmemiş olsun[239].

Türk Medeni Kanunu'nun m. 185/3 fıkrasında *"Eşler birlikte yaşamak, birbirine sadık kalmak ve yardımcı olmak zorundadırlar.''* denilerek evlilik birliğinin eşlere tanıdığı hak ve yükümlülüklere yer verilmiştir. Ancak ilgili maddeden, eşlerin evlilik birliği süresince her durumda ve koşulda bu yükümlülüklere riayet etme zorunlulukları olduğu şeklinde bir sonuç çıkarmak doğru olmayacaktır. Gerçekten de eşler, özgür iradeleri ile birarada yaşamakta iseler birbirlerine karşı bu suçun faili olamazlar. Yeter ki "*mahkeme kararı ile verilmiş olan bir ayrılık kararı veya TMK'nın m. 197/1 fıkrasında belirtilen bir durum''* meydana gelmemiş olsun[240]. Zira belirtilen durumların varlığı halinde, evlilik devam ediyor olmasına rağmen eşler birarada bulunmaya zorlanamayacaktır.

Yargıtay konuya ilişkin bir kararında *"...Sanık ile mağdurun olay tarihinde resmen evli oldukları, haklarında herhangi bir ayrılık kararının bulunmadığı, fiilen ayrı yaşadıklarına dair delil de elde edilemediği, olay saatinde ise sanığın, mağdur eşini görmek için mağdurun sahibi olduğu otele gittiği, öncelikle otel dahilinde bulunan müşterek konutlarına baktığı, sonrasında mağdurun otel içinde bulunduğu odaya girdiğinin anlaşılması karşısında, sanığın eyleminin TCK'nın 116. maddesinde düzenlenen konut dokunulmazlığının ihlali suçunun unsurlarını oluşturmayacağı gözetilmeden yazılı şekilde sanığın mahkumiyetine hükmedilmesi,..."* şeklinde karar vermiştir[241].

2.3.1.3.1.1. Aile Bireylerinin Aynı Konutta Yaşamaları Durumu

Aile bireyleri aynı konutta yaşıyor iseler (ebeveynler ile çocuklar) birbirlerine karşı bu suçun faili olamazlar[242]. Yine aileyi oluşturan kişilerle beraber, o yerde

---

238 EREM, TOROSLU, s. 128.
239 ERGÜN, s. 71.
240 ERGÜN, s. 71.
241 Yargıtay 18. CD, 02/10/2018 karar tarihli, E: 2016/15049, K: 2018/12129. (www.kararara ma.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)
242 ERGÜN, s. 70.

yaşamakta olan veya o yere girip çıkma hak ve yetkisi ile donatılan kişilerin de bu suçun faili olabilmeleri mümkün değildir[243]. Örneğin, evde çalışan hizmetkarın bu suçun faili olabilmesi mümkün değildir. Zira aynı konut içinde yaşamaya ilişkin olarak gerek aile bireyleri gerekse aile bireyleri ile hizmetkar arasında bu hususa ilişkin olarak zımni bir rıza söz konusudur[244].

Yargıtay'ın bir kararında *"...Katılan ile sanık kardeş olup, aynı evde ayrı ayrı odalarda oturmaktadırlar. Olay gecesi sanık katılanın kullandığı odaya girmiştir. Sanık ile katılanın ayrı ayrı kullandıkları odalara, birinin diğerinin odasına girmeyeceği konusunda açıkça iznin bulunmadığı belirtilmediği sürece, yaşamın doğal akışına göre birbirlerinin odalarına girmelerinde rızanın var sayılması gerekir. Katılanın, sanığa odasına girmemesi konusunda rızasının bulunmadığını önceden açıkladığına ilişkin bir iddiası ve bu yönde bir kanıt bulunmaması karşısında, sanığa atılı konut dokunulmazlığını bozmak suçunun unsurlarının oluşmadığı gözetilmeden…"* ifadeleri ile aynı konutu paylaşan aile bireylerinin, birbirlerine karşı bu suçun faili olamayacakları belirtilmiştir[245].

2.3.1.3.1.2. Aile Bireylerinin Farklı Konutta Yaşamaları Durumu

Aile bireylerinden bazıları (çocuklar) evlilik, eğitim vb. herhangi nedenden ötürü ayrı bir konutta yaşıyor olabilir. Bu gibi hallerde, başka bir konut edinen aile bireyinin önceden yaşamakta olduğu konuta girmesi halinde, suçun meydana geleceğinden söz etmek mümkün değildir[246]. Zira bu türde bir yakınlığı olan kişiler için durumun aksini düşünmek mümkün olmamalıdır. Yeter ki yakınlığı olan kişilerin bu yerlere girmesine rıza verilmeyeceği, önceden açık şekilde belirtilmiş olsun[247]. Belirtilen bu halde, aile bireyleri suçun faili olabilmektedir[248].

Aynı şekilde, konuttan herhangi bir nedenle ayrılmış ve kendisine ayrı bir konut edinmiş olan kişinin konutuna, diğer aile bireylerinin girmesi halinde de suçun

---

243 KİZİROĞLU, s. 73.
244 ERGÜN, s. 70.
245 Yargıtay 2. CD, 31/01/2008 karar tarihli, E: 2007/ 13957, K: 2008/ 1503 (KANGAL, Zeynel T., *"Ceza Hukukunda Varsayılan Rıza",* **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,** Cilt 15, Sayı 4, (2011), s. 244).
246 ÇINAR, s. 81.
247 VAROL, s. 62.
248 ÇINAR, s. 81.

meydana geldiğinden söz etmek mümkün olmamalıdır. Ancak daha önce belirtildiği gibi, yeter ki rızasızlık durumu önceden belirtilmemiş olsun.

2.3.1.3.2. Mahkeme Tarafından Verilen Ayrılık Kararı Süresince Durum

Türk Medeni Kanunu'nun m. 170/1 fıkrasında *"Boşanma sebebi ispatlanmış olursa, hakim boşanmaya veya ayrılığa karar verir."* denilmektedir. Mahkeme tarafından verilen ayrılık kararı, ortak hayatın eşler tarafından tekrar kurulup kurulamayacağını takdir etmeleri bakımından taraflara tanınmış olan bir süreçtir. Ayrılık süreci zarfında eşlerin birbirlerine karşı bu suçun faili olabilmelerinden söz etmek mümkün müdür?

Bu süreç zarfında, eşler ayrı konut edinmiş iseler birbirlerine karşı bu suçun faili olmaları mümkündür[249]. Zira taraflar, ortak hayatın kurulup kurulamayacağını takdir süreci içindedirler. Doğaldır ki, ayrı konutta yaşayarak süreci değerlendirmek isteyen kişinin kararına saygı duymak gereklidir.

Ancak ayrılık kararı verilen durumda, ortak hayatın tekrar kurulup kurulmayacağı hususunu aynı konut içinde değerlendirmeyi tercih eden eşler bakımından durum farklıdır. Süreci aynı konutta bir arada kalarak değerlendirmek isteyen eşlerin, birbirlerine karşı bu suçun faili olabilmeleri mümkün değildir.

Yargıtay'ın bir kararında *"...Katılan ile sanık hakkında mahkemece 11/05/2006 tarihinde ayrılık kararı verildikten sonra sanığın ayrı bir eve taşındığı, bir süre sonra ise çocuklarının eğitim durumunu da gözeterek babaları olan katılanın yanında ve evinde yaşamalarına izin verdiği, sanığın 06/11/2007 günü geceleyin saat 22.00 sıralarında komşusundan anahtarı alarak katılanın evine girdiği, katılanın sanığa evi terketmesi için uyarıda bulunduğu, sanığın ise katılanın rızası bulunmadığı halde kalıp ancak ertesi gün evi terk ettiği, katılanın evin giriş kapısı kilidini değiştirmek sureti ile sanığın evine girmesine rıza göstermediğini zımnen de belli ettiği, ancak buna rağmen sanığın 09/11/2007 tarihinde de çilingir getirtip kapıyı açtırarak katılanın evine girdiği, bu suretle ayrı bir evde yaşamasına ve müşterek evin kullanımını da katılana terk etmesine, velayeti kendisinde bulunan çocukları ile başka yollarla görüşme imkanı bulunmasına rağmen, sanığın bu eve*

[249] TEZCAN, ERDEM, ÖNOK, s. 462.

katılanın olmadığı zamanlarda ve rıza bulunmaksızın birbirine yakın iki ayrı tarihte girdiğinin anlaşılması karşısında; yasal ve yeterli olmayan gerekçe ile sanık hakkında beraat kararı verilmesi, bozmayı gerektirmiş…" şeklinde karar verilmiştir[250].

2.3.1.3.3. Evlilik Birliğinin Devamında TMK'nın m. 197/1 Fıkrası Gereğince Ayrı Yaşama Hakkının Kullanıldığı Durum

Evlilik birliğinin kurulması ile başta sadakat olmak üzere tarafların birbirlerine karşı çeşitli hak ve yükümlülükleri doğmaktadır[251]. Bunlardan birisi de, evlilik birliğinin devamı süresince birlikte yaşama hak ve yükümlülüğüdür[252]. Ancak TMK'nın m. 197/1 fıkrasında *'' Eşlerden biri, ortak hayat sebebiyle kişiliği, ekonomik güvenliği veya ailenin huzuru ciddî biçimde tehlikeye düştüğü sürece ayrı yaşama hakkına sahiptir.''* denilerek, evlilik birliğinin devamı süresince eşlere ayrı yaşama hakkı verilmiştir.

Maddede yer alan ilgili düzenlemeden, evlilik birliğinin devamı sürecinde de eşlere ortak hayat sebebiyle kişiliği, ekonomik güvenliği veya aile huzurunun ciddi biçimde tehlikeye düştüğü durumlarda, ayrı yaşama hakkının verildiği anlaşılmaktadır. Belirtilen haklı sebeplerden herhangi birinin varlığı halinde, eşlerin ayrı yaşama hakkı bulunmaktadır[253]. Ayrı yaşama hakkının kullanılması için hakim kararına gerek yoktur[254]. Bu nedenle, m. 197/1'de belirtilen nedenlerden birinin gerçekleşmesi sebebi ile ayrı bir konut edinen eşe karşı, diğer eşin fail olabilmesi mümkündür[255]. Zira kimse, evlilik birliği kurmak ile hak ve özgürlüğünü kısıtlayacak davranış içinde bulunmaya zorlanamaz[256].

---

[250] Yargıtay 2. CD, 20/09/2011 karar tarihli, E: 2009/51885, K: 2011/34067. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

[251] TMK m. 185-"(1) Evlenmeyle eşler arasında evlilik birliği kurulmuş olur."
(2) Eşler, bu birliğin mutluluğunu elbirliğiyle sağlamak ve çocukların bakımına, eğitim ve gözetimine beraberce özen göstermekle yükümlüdürler.
(3) Eşler birlikte yaşamak, birbirine sadık kalmak ve yardımcı olmak zorundadırlar.".

[252] TMK m. 185/3- "Eşler birlikte yaşamak, birbirine sadık kalmak ve yardımcı olmak zorundadırlar.".

[253] DURAL, Mustafa, ÖĞÜZ, Tufan, GÜMÜŞ, Mustafa Alper, **Türk Özel Hukuku,** Cilt III Aile Hukuku, Gözden Geçirilmiş ve Yenilenmiş 7.Bası, İstanbul, Filiz Kitabevi, 2013, s. 178- 179.

[254] KÖSE, Eylül Can, *"TMK'nın 197. Maddesi Kapsamında Eşlerin Ayrı Yaşama Hakkı ve Hakimin Alacağı Önlemler",* **TBB Dergisi,** Sayı 133, (2017), s. 354- 355.

[255] ERGÜN, s. 72-73.

[256] ERGÜN, s. 72-73.

Yargıtay'ın konuya ilişkin bir kararında *"...Yargılamaya konu olayda, sanık ile mağdurun olay tarihinde resmen evli oldukları, haklarında herhangi bir ayrılık kararının bulunmadığı, fiilen ayrı yaşadıklarına dair delil de elde edilemediği,..."* şeklindeki ifadelerle *"fiilen ayrı yaşama"* ifadesi ile m. 197/1 fıkrası kapsamında ayrı yaşama hakkının kullanıldığı durumlara vurgu yapılmıştır[257].

2.3.1.3.4. Aile Birliğine Dayanmaksızın Aynı Konutta Yaşanması Durumu

Aralarında aile bağı olmayan bireylerin de aynı konutta yaşamaları mümkündür. Bireyler, konutu kullanım şekilleri konusunda aralarında anlaşma veya fiili tahsis yapmış olabilecekleri gibi, hiçbir belirleme yapmamış da olabilirler. Ancak konutu ortak kullananlar, çoğunlukla aralarında bir anlaşma veya fiili bir tahsis yapmaktadırlar. Bu nedenle, faillik durumunun anlaşma veya fiili tahsisin yapılıp yapılmadığına göre değerlendirilmesi gereklidir. Bu konu, iki ayrı başlık altında değerlendirilecektir.

2.3.1.3.4.1. Aile Birliğine Dayanmaksızın Aynı Konutta Anlaşma veya Fiili Tahsis Yapılarak Yaşanması Durumu

Bireyler, konutun kullanımı konusunda anlaşma veya fiili bir tahsis yapmış iseler ortak alanlar ve odaların kullanımı bakımından ayrı değerlendirmede bulunmak gereklidir. Şöyle ki; ortak alanlar, konutu paylaşan kişilerin tümünün faydalandığı yer niteliğinde olduğundan, konutu paylaşan kişiler ortak alanlar bakımından bu suçun faili olamazlar[258]. Ancak ortak alanların dışında kalan yerler bakımından, fiili tahsis veya anlaşma gereğince o yerlerin kime tahsis edildiği belirli olduğundan, konutu paylaşan kişiler bu suçun faili olabilirler. Zira her oda bakımından fiili tahsisin yapıldığı kişinin iradesine önem verilmelidir[259]. Tabiri caizse fiili tahsisin yapılması ile o oda kişinin ayrı bir konutu gibi kabul edilmelidir[260]. Bu nedenle, ortak alanlar bakımından aynı konutu paylaşan bireyler suçun faili olamazken; ortak alan

[257] Yargıtay 18. CD, 02/10/2018 karar tarihli, E: 2016/15049, K: 2018/12129. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)
[258] KİZİROĞLU, s. 73.
[259] KİZİROĞLU, s. 73.
[260] PARLAR, HATİPOĞLU, s. 143.

dışındaki yerler bakımından aynı konutu paylaşan kişiler bu suçun faili olabilmektedirler[261].

2.3.1.3.4.2. Aile Birliğine Dayanmaksızın Aynı Konutta Anlaşma veya Fiili Tahsis Yapılmayarak Yaşanması Durumu

Bireyler, konutun kullanımı konusunda anlaşma veya fiili bir tahsis yapmamış iseler ortak alanlar ve odaların kullanımı bakımından ayrı değerlendirmede bulunmaya gerek yoktur. Aynı konutu paylaşan kişiler bakımından tüm alanlar (odalar, ortak alanlar), ortak kullanım alanı olarak düşünülmelidir. Bu nedenle, ortak alanların dışında kalan odalara girmek bakımından konutu birlikte paylaşan kişilerin rızasının alınmasına gerek yoktur. Fiili tahsis veya anlaşmanın yapılmadığı hallerde, aynı konutu paylaşan kişiler birbirlerine karşı bu suçun faili olamazlar[262].

2.3.1.3.5. Aralarında Evlilik Birliği Olmayan Kadın ve Erkeğin Birarada Yaşaması Durumu

Aralarında evlilik bağı olmayan kadın ve erkeğin, aynı konutta yaşamaları mümkündür. Bu durumda, aynı konutu paylaşan kadın ve erkek, birliktelik sürdüğü müddet boyunca birbirlerine karşı bu suçun faili olamazlar[263]. Ancak, birliktelik sona ermiş ise taraflar birbirlerine karşı bu suçun faili olabilirler[264].

2.3.1.3.6. 6284 Sayılı Kanun Kapsamında Verilen Tedbir Kararına Aykırılık

6284 Sayılı Kanun ile şiddet mağduru kişilerin, saldırganların zarar verici eylemlerinden korunması amaçlanmaktadır. Kanun'un ilgili maddelerinde uygulanmasına karar verilebilecek koruyucu ve önleyici tedbirlere yer verilmiştir. Yine Kanun'un "*Tanımlar*" başlığını taşımakta olan m. 2/1- g bendinde, şiddet uygulayanın; "*Bu Kanunda şiddet olarak tanımlanan tutum ve davranışları uygulayan veya uygulama tehlikesi bulunan kişileri*." ifade ettiğinden söz edilmiştir. Bu nedenle; gerek evlilik birliğinin devamında TMK'nın m. 197/1 hükmü gereğince ayrı yaşama hakkının kullanıldığı durumlarda gerekse mahkeme tarafından ayrılık

[261] ÇINAR, s. 83- 84.
[262] ÇINAR, s. 84.
[263] KİZİROĞLU, s. 75.
[264] KİZİROĞLU, s. 75.

kararının verildiği durumlarda; şiddetten etkilenen veya etkilenme tehlikesi altında olan kişilerin, bu kanun kapsamında korunma hakkı bulunmaktadır. Benzer şekilde, evlilik birliğinin devamı esnasında şiddet oluşturan davranışlar nedeniyle konuttan uzaklaştırılmasına karar verilen eşin davranışlarından, şiddet gören veya görme tehlikesi altında bulunan aile bireylerinin de korunma hakkı bulunmaktadır. Ancak 6284 Sayılı Kanun kapsamında öngörülen tedbirlere eşler tarafından uyulmadığına sıkça şahit olunmaktadır. Bu konuda akıllara, m. 5/1- b fıkrasında belirtilen *"müşterek konuttan veya bulunduğu yerden derhâl uzaklaştırma*" tedbiri ile m. 5/1- c fıkrasında belirtilen "*konuta, okula veya işyerine yaklaşmama*" tedbirlerine aykırı davranılması hallerinde "*konut dokunulmazlığını ihlal suçunun gerçekleştiğinden söz edilebilecek midir*" sorusu gelmektedir.

Tedbir kararına aykırılık halinde uygulanacak yaptırım, aynı Kanun'un 13. maddesinde "*Bu Kanun hükümlerine göre hakkında tedbir kararı verilen şiddet uygulayan, bu kararın gereklerine aykırı hareket etmesi hâlinde, fiili bir suç oluştursa bile ihlal edilen tedbirin niteliğine ve aykırılığın ağırlığına göre hâkim kararıyla üç günden on güne kadar zorlama hapsine tabi tutulur*." şeklinde düzenlenmiştir. Doktrindeki baskın görüş bu halde ayrıca konut dokunulmazlığını ihlal suçundan ceza verilmemesi gerektiğini savunmaktadır[265]. Bunun nedeni olarak ise ilgili maddede fiilin suç oluşturması halinde dahi tazyik hapsine hükmolunacağının belirtilmiş olması gösterilmektedir[266].

2.3.2. Manevi Unsur

Türk Ceza Kanunu'nun m. 21/1 fıkrasında *"Suçun oluşması kastın varlığına bağlıdır. Kast, suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir."* denilmektedir. Kanun'un m. 22/1 fıkrasında ise *''Taksirle işlenen fiiller, kanunun açıkça belirttiği hallerde cezalandırılır."* denilmek suretiyle kanunda suçun ayrıca taksirle işlenen şeklinin hüküm altına alındığı haller mevcut

[265] ÖZTÜRK, Necla, *"Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un Getirdiği Bazı Yenilikler ve Öneriler",* **İnÜHFD Dergisi,** Cilt: 8, Sayı: 1, 2017, s. 23; YAĞCIOĞLU, Ali Haydar, *"6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar",* **D.E.U. Hukuk Fakültesi Dergisi,** Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan (Özel Sayı-2017), Cilt: 19, s. 955- 956; Hüsamettin UĞUR *"Kadın ve Aile Bireylerine Yönelik Şiddete Karşı 6284 Sayılı Kanunu'nun Getirdikleri",* **TBB Dergisi,** 2012 (101), s. 342.

[266] GÜNAY, Mehmet, *"6284 Sayılı Kanuna Göre Koruyucu ve Önleyici Tedbirler",* **TAAD,** Yıl: 3, Sayı: 10, (Temmuz 2012), s. 666.

değilse, suçun sadece kasten işlenebileceği açıklanmıştır. Konut dokunulmazlığını ihlal suçu bakımından suçun taksirle işlenebilen haline ayrıca yer verilmemiş olmasından, suçun yalnızca kasten işlenebileceği anlaşılmaktadır.

Türk Ceza Kanunu'nun m. 21/2 fıkrasında, kasten işlenebilen suçların olası kast ile işlenebilmesinin mümkün olduğundan söz edilmektedir. Bu bakımdan, kasten işlenebilen konut dokunulmazlığını ihlal suçunun, olası kastla işlenebilmesi de mümkündür. İlgili maddede, suçun meydana gelmesi için failin özel bir amaç (saik) taşıması aranmamıştır[267]. Bu bakımdan, kastın varlığı suçun oluşumu ve ceza yaptırımının uygulanabilmesi için yeterlidir. Yeter ki herhangi bir hukuka uygunluk veya kusurluluğu etkileyen bir hal bulunmasın[268]. Ancak Yargıtay'ın bu konuda failin amacını esas alan ve bu konuda kafa karışıklığı yaratan çeşitli kararları gündeme gelmiştir[269]. Bu kararlara katılmak olanaklı değildir. Zira suçla korunmakta olan yarar, kişinin konutunda huzur ve güven içinde yaşama hakkını korumak ve buna yönelik ihlalleri cezalandırmaktır.

Saikin varlığının arandığından söz edebilmek için bu unsurun suçun düzenlendiği ilgili maddede yer alması gereklidir. Oysaki ilgili maddede saikin gerekli olduğuna ilişkin ifade yer almamaktadır. Bu nedenle, saikin varlığını aramak; kanun koyucunun iradesi hilafına hareket etmek anlamına geleceğinden, saikin somut olayın koşulları göz önüne alınarak hakim tarafından hata hükümleri kapsamında değerlendirilmesi gereklidir[270].

2.3.3. Hukuka Aykırılık Unsuru

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun meydana geldiğinden söz edebilmek için maddi unsur ile manevi unsurun varlığının yanında fiilin hukuka aykırılık unsurunu da taşıması gereklidir. Hukuka aykırılık; suç oluşturan eylemin hukuk düzenine aykırı olması anlamına gelmektedir[271]. Bir diğer deyişle, haksızlık oluşturan eylemin hukuka uygunluk sebeplerinden herhangi birini içermiyor olmasıdır.

---

[267] DÖNMEZER, s. 63.
[268] ERGÜN, s. 104.
[269] Yargıtay 2.CD, 30/05/1946 karar tarihli, E: 5495, K: 5375 (Aktaran: DÖNMEZER, s. 63).
[270] KİZİROĞLU, s. 109.
[271] ARTUK, GÖKCEN, YENİDÜNYA, *Genel Hükümler,* s. 369.

Ceza sorumluluğunu kaldıran ve hukuka uygunluk sebepleri olarak adlandırılan; meşru müdafaa, kanun hükmünü icra, hakkın kullanılması sebeplerine aşağıda yer verilecektir. İlgilinin rızası hukuka uygunluk sebebi, bu suç bakımından hukuka uygunluk sebebi olarak değerlendirilmeyecektir. Zira doktrindeki baskın görüşe göre, rıza unsuru kanuni tanımda özellikle belirtildiğinden; genel bir hukuka uygunluk sebebi olmaktan çıkıp suçun maddi bir unsuru haline gelmiştir[272]. Ancak belirtmek gereklidir ki; failin, ilgilinin rızası olduğu konusunda düştüğü hatanın değerlendirilmesinde, rızanın bir hukuka uygunluk sebebi mi yoksa suçun maddi bir unsuru mu olduğu hususu büyük önem taşımaktadır. Zira rıza unsuru, hukuka uygunluk sebebi olarak kabul edilirse failin düştüğü hata m. 30/3 hükmü kapsamında değerlendirilecek iken; suçun maddi bir unsuru olarak kabul edilecek olduğunda ise failin düştüğü hata m. 30/1 hükmü kapsamında değerlendirilecektir.

2.3.3.1. Meşru Müdafaa

Türk Ceza Kanunu'nun meşru müdafaayı düzenleyen m. 25/1 fıkrasında *"Gerek kendisine ve gerek başkasına ait bir hakka yönelmiş, gerçekleşen, gerçekleşmesi veya tekrarı muhakkak olan haksız bir saldırıyı o anda hal ve koşullara göre saldırı ile orantılı biçimde defetmek zorunluluğu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmez.''* denilmektedir.

Maddede belirtilen koşulların meydana geldiği durumlarda, kişinin eyleminin hukuka aykırı olduğundan söz edilemeyecektir. Örneğin; yukarı katından gelen çığlık sesleri üzerine meşru müdafaada bulunmak maksadıyla konuta giren kişinin eylemi, hukuka aykırı sayılamayacaktır.

2.3.3.2. Kanun Hükmünü Yerine Getirme

Türk Ceza Kanunu'nun kanun hükmünü yerine getirme hukuka uygunluk sebebini düzenleyen m. 24/1 fıkrasında *"Kanunun hükmünü yerine getiren kimseye ceza verilmez."* denilmektedir.

Maddede belirtilen şekilde, kanun hükmünün gereğini yerine getiren kişiye ceza verilemez. Gerçekleştirilen eylem, hukuka uygun kabul edilir. Örneğin; icra

[272] ERGÜN, s. 99.

memurunun kiralanan taşınmazın tahliyesi için konuta girdiği hallerde suç oluşmayacaktır.

Kanun hükmünü yerine getirme hukuka uygunluk sebebinin önemli örneklerinden birini arama kararına dayanılarak konut, eklenti veya işyerinin aranması oluşturmaktadır. Arama tedbiri suç işlediğinden şüphe duyulan kişilerin, suça ilişkin delillerin ya da müsadereye tabi olan eşyanın ele geçirilmesi için bir kişinin; konutu, işyeri veya eşyasında yapılan araştırmaya denilmektedir[273].

CMK'nın 116. maddesinde "*Yakalanabileceği veya suç delillerinin elde edilebileceği hususunda makul şüphe varsa; şüphelinin veya sanığın üstü, eşyası, konutu, işyeri veya ona ait diğer yerler aranabilir.*" denilmektedir. Arama tedbiri kişi hak ve özgürlüğüne müdahale içeren bir koruma tedbiri olduğundan, Anayasa'nın 20 ve 21. maddelerinde düzenlenmiştir[274].

Kanuni ve anayasal temeli olan arama kararının, konut dokunulmazlığı hakkı ile yakından ilgisi bulunmaktadır[275]. Bu nedenle, arama kararının mevzuatlarda yer alan koşullara uygun olarak uygulanması, büyük önem taşımaktadır. Zira bu koşullara uygun olarak uygulanan arama kararının varlığı halinde konut dokunulmazlığını ihlalden söz etmek mümkün olmayacaktır. Ancak belirtilen koşullara uyulmadan yapılacak olan bir arama işleminin hukuka aykırı olacağı muhakkaktır.

2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun (PVSK) m. 20/1 fıkrasında belirtilen durumların varlığı halinde "*zabıta*" tarafından konuta girilmesi hali ile Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği'nin "*karar alınmadan arama yapılabilmesini mümkün kıldığı*" halleri içeren m. 8/1- d ve f bentlerinde belirtilen durumların varlığı halinde "*polis*" tarafından yapılan arama işlemlerinin de hukuka uygunluk sebebi kapsamında kabul edilmesi gereklidir. Ancak belirtmek gereklidir ki; gereken koşullara uyulmadan yapılacak bir aramanın, haksız arama suçunu oluşturacağından söz etmek mümkün değildir. Zira haksız arama suçu TCK'nın 120. maddesinde "*Hukuka aykırı olarak bir kimsenin üstünü veya eşyasını arayan kamu görevlisine üç*

[273] HAKERİ, Hakan, ÜNVER, Yener, **Ceza Muhakemesi Hukuku Temel Bilgiler,** 13. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2016, s. 179.
[274] YILMAZ, Yeşim, *"Bir Ceza Muhakemesi İşlemi Olarak Adli Arama",* **TBB Dergisi,** 2016 (124), s. 248.
[275] YILMAZ, s. 248- 249.

aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir.“ şeklinde düzenlenmektedir. İlgili maddede üst veya eşyanın aranması halinde suçun meydana geleceğinden söz edilmektedir. Bu nedenle, konutta yapılan hukuka aykırı arama halinde haksız arama suçunun meydana gelmesi mümkün olmayacaktır. Ancak bu halde, kamu görevlisi tarafından gerçekleştirilen konut dokunulmazlığını ihlal suçunun meydana geldiğinden söz edilmelidir.

2.3.3.3. Hakkın İcrası

Türk Ceza Kanunu'nun hakkın icrası hukuka uygunluk sebebini düzenleyen m. 26/1 fıkrasında *"Hakkını kullanan kimseye ceza verilmez."* denilmektedir. Hakkın kullanılması, bir hakkın hukuk tarafından korunduğu halleri ifade etmektedir. Hukukun koruması altında bulunan hakların kullanımı dolayısıyla kimseye ceza verilemez.

Ancak hakkın kullanımı için birtakım mercilere başvurulması zorunlu ise, bu hallerde gereken şart yerine getirilmeden hak sahibince doğrudan yapılacak müdahale ile hakkın elde edilmeye çalışılması, hakkın kullanılması sebebi kapsamında görülemez. Yargıtay'ın konuya ilişkin bir kararında *"...Kira alacağını tahsil amacına yönelik olarak katılana kiraladığı konuta rıza olmaksızın girip haczedilemez eşya da dâhil olmak üzere bütün eşyayı götüren sanığın, kira bedeli alacağını güvence altına almak amacıyla katılana ait taşınır eşya üzerinde kanundan kaynaklanan hapis hakkını kullanabilmesi için öncelikle, katılanın, konuttan taşınma ya da burada bulunan eşyayı başka bir yere götürme teşebbüsünde bulunması ve sanığın da suç tarihi itibarıyla bu konuda sulh hâkiminden bir karar alması gerekmesine karşın, sanığın, söz konusu konutta oturan ve taşınma konusunda herhangi bir irade göstermeyen katılanın evine girerek bu hususta yetkili mercilerden karar almaksızın söz konusu eşyayı yararlanma kastı ile alıp götürmesinde, hapis hakkını kullandığından söz edilemeyeceği cihetle, sanığa atılı bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla hırsızlık ve konut dokunulmazlığının ihlâli suçlarının unsurlarının oluştuğunun kabulü gerekmektedir..."* şeklinde karar verilmiştir[276].

[276] Yargıtay CGK, 05/06/2018 karar tarihli, E: 2014/406, K: 2018/260. (www.kararara ma.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

2.3.4. Suçun Nitelikli Halleri

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun düzenlendiği ilgili maddenin son fıkrasında (m. 116/4), suçun daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hallerine yer verilmiştir. Belirtilen nitelikli haller; suçun cebir veya tehdit kullanılarak işlenmesi ile gece vakti işlenmesidir. Ancak suçu düzenleyen ilgili maddenin yanında, TCK'nın ortak hükümler başlığını taşımakta olan 119. maddesi ile konut dokunulmazlığını ihlal suçunun da dahil olduğu belirli birtakım suçlar bakımından ortak hüküm getirilmiştir. Ortak hüküm ile "*suçun silahla işlenmesi, birden fazla kişiyle birlikte işlenmesi, kişinin kendini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle, imzasız mektupla veya özel işaretlerle işlenmesi, kamu görevinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesi ile var olan veya varsayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak işlenmesi"* halleri, nitelikli hal olarak kabul edilmiştir.

2.3.4.1. Madde 116/4 Fıkrasında Belirtilen Nitelikli Haller

2.3.4.1.1. Suçun Cebir veya Tehdit ile İşlenmesi

Suçun cebir veya tehditle işlenmesi hali, konut dokunulmazlığını ihlal suçunun düzenlendiği ilgili maddenin son fıkrasında, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal olarak belirtilmiştir. Cebir veya tehdidin nitelikli hal oluşturabilmesi için suçun işlenmesinde vasıta olarak kullanılması gereklidir[277]. Belirtilen hallerin söz konusu olduğu durumlarda, suçlardan ayrı ayrı ceza vermek yerine yalnızca konut dokunulmazlığını ihlal suçunun nitelikli halinden ceza verilmesi öngörülerek, bileşik suç uygulaması kabul edilmiştir[278].

2.3.4.1.1.1. Cebir ile İşlenmesi

Türk Ceza Kanunu'nun 116. maddesinin son fıkrasında düzenlenmiş olan daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hallerden biri, suçun cebir kullanılarak işlenmesidir. Mülga TCK'da da bu hal daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal olarak düzenlenmekteydi. Cebir suçu, TCK'nın 108. maddesinde *"Bir şeyi yapması veya*

[277] KİZİROĞLU, s. 117.

[278] TCK m. 42-"Biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suça bileşik suç denir. Bu tür suçlarda içtima hükümleri uygulanmaz.".

yapmaması ya da kendisinin yapmasına müsaade etmesi için bir kişiye karşı cebir kullanılması halinde, kasten yaralama suçundan verilecek ceza üçte birinden yarısına *kadar artırılarak hükmolunur."* şeklinde belirtilmiştir.

Cebir suçunun, bu suç bakımından daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal olarak kabul edilebilmesi için suçun işlenmesinde vasıta olarak kullanılması gereklidir[279]. Şüphesiz cebrin konuta girmek veya o yerden çıkmamayı sağlamak amacıyla uygulanması gereklidir[280]. Suç tamamlandıktan sonra uygulanan cebir, m. 116/4 kapsamında nitelikli halin oluşumuna sebebiyet vermez[281]. Bu halde, konut dokunulmazlığını ihlal suçunun temel şekilde ihlalinin yanında ayrı bir suç oluşmaktadır. Ayrıca önemle belirtmek gereklidir ki; cebrin eşyaya değil kişiye uygulanması gereklidir[282]. Cebrin eşyaya uygulanması halinde, nitelikli halden ceza verilmesi mümkün olmasa da mala zarar verme suçundan ceza verilmesi mümkündür. Cebrin, mutlaka konut sahibine uygulanması da gerekmez. Konutun içinde olan herhangi bir kişiye uygulanması yeterlidir[283].

Yargıtay'ın bir kararında *"...Sanık ile mağdurun olay günü katılan ...'nin evine gittikleri, burada bir süre alkol aldıktan sonra sanık ile mağdurun tartışmaya başladıkları, tartışma sırasında mağdura yumrukla vuran sanığın, katılanın da yardımıyla dışarı çıkartıldığı, aynı gün sabah saatlerinde geri gelerek katılanın kapısını çalan sanığın, kapının açılmaması üzerine kapıyı tekmeleyerek kırıp içeri girdiği ve yumrukla vurmak suretiyle hem katılanı hem de mağduru basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek şekilde yaraladığı olayda; sanığın, katılanın konutuna girmek için kapıyı kırması eyleminin, kişilere karşı değil eşya aleyhine gerçekleştirilmesi dolayısıyla cebir niteliğinde bulunmadığı, sanığın belirtilen şekilde katılanın konutuna girdikten sonra katılana ve mağdura karşı uyguladığı cebrin ise, katılan ve tanık ...'nın beyanları gözetildiğinde, evde kalmaya değil, mağduru evden çıkarmaya yönelik olması ve konut dokunulmazlığının ihlâli amacının gerçekleştirilmesi için bir araç olarak kullanılmaması karşısında, sanığın*

[279] ÖNDER, s. 81.
[280] ŞENSOY, s. 104- 105.
[281] KİZİROĞLU, s. 117- 118.
[282] KİZİROĞLU, s. 115.
[283] KİZİROĞLU, s. 117.

eyleminin TCK'nın 116. maddesinin dördüncü fıkrasında öngörülen nitelikli hâlin cebir unsurunu oluşturmadığı kabul edilmelidir." şeklinde karar verilmiştir[284].

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun da dahil olduğu belirli birtakım suçlar için; daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hallerin düzenlendiği ortak hüküm başlıklı TCK'nın m. 119/2 fıkrasında "*Bu suçların işlenmesi sırasında kasten yaralama suçunun neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerinin gerçekleşmesi durumunda, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.*" şeklindeki hüküm ile neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama hallerinin gerçekleşmesi halinde; gerçek içtima hükümlerinin uygulanacağından söz edilmiştir.

2.3.4.1.1.2. Tehdit ile İşlenmesi

Türk Ceza Kanunu'nun 116. maddesinin son fıkrasında düzenlenmiş olan daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hallerden diğeri, suçun tehdit kullanılarak işlenmesi halidir. Mülga TCK'da, suçun tehdit kullanılarak işlenmesi haline nitelikli hal olarak yer verilmemişti. 5237 Sayılı TCK'da ise bu hal daha ağır cezayı gerektiren nitelikli bir hal olarak yer almıştır. Tehdit suçu, TCK'nın 106. maddesinde *"Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit eden kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte ise, mağdurun şikayeti üzerine, altı aya kadar hapis veya adlî para cezasına hükmolunur."* şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Tehdit suçunu oluşturacak ifadelerin kullanılması, suçun işlenmesini kolaylaştırıcı etkide bulunması nedeniyle kanun koyucu tarafından nitelikli hal olarak düzenlenmiştir[285]. Tehdidin, konuta girmek veya o yerden çıkmamayı sağlamak amacıyla uygulanması gereklidir[286]. Bu nedenle, tehdidin suç işlenirken vasıta olarak kullanılması halinde, gerçek içtima kurallarının uygulanması yerine yalnızca nitelikli halden ceza verilmesi gereklidir. Ancak suç tamamlandıktan sonra tehdit içeren ifadelerin kullanılması halinde, nitelikli halden ceza verilmeyecektir. Bu halde, konut

[284] Yargıtay CGK, 27/09/2018 karar tarihli, E: 2016/1137, K: 2018/385. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)
[285] ERGÜN, s. 117.
[286] KİZİROĞLU, s. 117-118.

dokunulmazlığını ihlal suçunun temel şeklinin yanında ayrıca tehdit suçundan ceza verilmesi gerekecektir.

2.3.4.1.2. Suçun Gece Vakti İşlenmesi

Türk Ceza Kanunu'nun 116. maddesinin son fıkrasında düzenlenmiş olan daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hallerden diğeri, suçun gece vakti işlenmesidir. Mülga TCK'da da bu hal, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal olarak kabul edilmekteydi. TCK'nın tanımlar başlığını taşımakta olan m. 6/1- e bendinde gece vakti deyiminden; *"Gece vakti deyiminden; güneşin batmasından bir saat sonra başlayan ve doğmasından bir saat evvele kadar devam eden zaman süresinin anlaşılacağı"* belirtilmiştir.

Suçun gece vakti işlenmesinin nitelikli hal olarak düzenlenme nedeni, mağdurların daha savunmasız oldukları bir zaman diliminde gerçekleştirilmesinden kaynaklanmaktadır[287]. Nitelikli halin uygulanması noktasında ise gece vaktinin doğru tespiti büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, suçun işlendiği bölgede güneşin doğuş ve batış saatlerinin mevsimlere göre tespit edilmesi gereklidir[288]. Yargıtay'ın kararları da bu yöndedir[289]. Yargıtay'ın konuya ilişkin kararlarından birinde *"...Sanığın eylemini 11/09/2016 günü saat 19.53 sıralarında işlediği, uyap kayıtlarına göre, suç tarihinde yaz saati uygulaması da gözetilerek güneşin saat 19.25'de battığı, gece vaktinin 20.25'de başladığının anlaşılması karşısında; suçun gündüz sayılan zaman dilimi içerisinde işlendiği gözetilmeden, koşulları oluşmadığı halde sanık hakkında hırsızlık suçundan kurulan hükümde 5237 sayılı Kanun'un 143. maddesi gereğince cezada artırım yapılmasında, isabet görülmediğinden anılan kararın bozulması gerektiği..."* şeklindeki gerekçelerle gece vaktinin doğru tespitinin önemi vurgulanmıştır[290].

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun rıza hilafına girmek suretiyle işlenmesi bakımından özellik taşıyan bir durum meydana gelebilmektedir. Şöyle ki; konuta rıza hilafına girilmesi durumu, icrai hareketle işlenebilen bir suçtur. Fakat icrai hareketle

---

[287] ŞENSOY, s. 104.
[288] ÇINAR, s. 135.
[289] ÇINAR, s. 135.
[290] Yargıtay 13. CD, 01/06/2017 karar tarihli, E: 2017/2939, K: 2017/6452. (www.kararara ma.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

başlayan suçun, ihmali hareketle devam ettirilmesi durumunda, suç mütemadi niteliğe dönüşmektedir[291]. Örneğin; hırsızın konuta gündüz vakti girip gece vakti konuttan çıkması halinde, icrai eylemle başlayan suçun çıkmamak şeklinde ihmali hareketle devam ettirilmesi durumu söz konusudur[292]. Bu nedenle, suçun tamamlandığı an çıkma eyleminin gerçekleştirildiği gece vakti olduğundan, nitelikli halin uygulanması gerekecektir.

2.3.4.2. Madde 119'da Belirtilen Nitelikli Haller

2.3.4.2.1. Suçun Silahla İşlenmesi

Türk Ceza Kanunu'nun m. 119/1- a bendinde suçun silahla işlenmesi hali, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hallerden biri olarak kabul edilmiştir. Mülga TCK'da da bu hal, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal oluşturmaktaydı. TCK'nın tanımlar başlığını taşımakta olan m. 6/1- f bendinde silah deyiminden; "*1. Ateşli silahlar, 2. Patlayıcı maddeler, 3. Saldırı ve savunmada kullanılmak üzere yapılmış her türlü kesici, delici veya bereleyici alet, 4. Saldırı ve savunma amacıyla yapılmış olmasa bile fiilen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli diğer şeyler, 5. Yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddelerin"* anlaşıldığı belirtilmiştir.

Silahla işlenmesinin nitelikli hal oluşturma nedeni; silahın mağdur üzerinde yaratacağı korkunun, failin suçun işlemesine sağlayacağı kolaylıktan kaynaklanmaktadır. Ancak nitelikli halden ceza verilebilmesi için silahın konut dokunulmazlığını ihlal fiilinin gerçekleştirilmesi esnasında, vasıta olarak kullanılması gerekmektedir[293]. Örneğin; kişi belinde bulunan silahı, suçu işlediği esnada hiç kullanmamış ve göstermemiş ise bu halde nitelikli halin varlığından söz edilemeyecektir. Şüphesiz silahın konuta girme veya o yerden çıkmamayı sağlamak için kullanılması gereklidir[294].

[291] ÇINAR, s. 137.
[292] KİZİROĞLU, s. 120.
[293] ŞENSOY, s. 105.
[294] ŞENSOY, s. 105.

Ayrıca belirtmek gereklidir ki; nitelikli halin gerçekleştiğinden söz etmek için silahın suçun işlenmesi esnasında kullanılması/ ateşlenmiş olması şart değildir[295]. Bu bakımdan silahın gerçek olması da zorunlu değildir. Yeter ki silah mağdurun üzerinde korku yaratsın. Ancak silahın suçun işlenmesini kolaylaştırmak maksadıyla araç olarak kullanılması zorunludur. Yargıtay konuya ilişkin bir kararında *"...Sanığın, mağdurlara ait evin kapısını tekmeleyip içeri girdikten sonra, elindeki bıçakla mağdurların bulunduğu odaya gidip tehdit ve yaralama eylemlerini gerçekleştirdiğinin kabul edilmesi karşısında, bıçağın, konut dokunulmazlığının ihlali suçunun işlenmesini kolaylaştırmak amacıyla kullanılmaması nedeniyle, TCK'nın 119/1- a maddesinin uygulanma olanağı bulunmadığının ve anılan Kanun'un 116/1 fıkrasında düzenlenen suçun basit şekline uyan takibi şikayete tabi bulunan eylemle ilgili mağdurların şikayetlerinden vazgeçtiği dikkate alınarak, kamu davasının düşürülmesine karar verilmesi gerektiğinin gözetilmemesi" isabetsizliğinden bozulmasına karar verilmiştir."* ifadeleri ile silahın suçun işlenmesini kolaylaştırmak maksadıyla kullanılmaması nedeniyle, kararın bozulması gerektiğine hükmetmiştir[296].

2.3.4.2.2. Suçun Birden Fazla Kişi Tarafından Birlikte İşlenmesi

Türk Ceza Kanunu'nun m. 119/1- c bendinde suçun birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi hali, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hallerden biri olarak belirtilmiştir. Mülga TCK'da suçun *"birden çok kişi tarafından toplu olarak işlenmesi"* hali, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal olarak belirtilmişti. Ancak birden çok kişi ifadesi ile kaç kişinin kastedildiği hususu tartışmalıydı[297]. 5237 Sayılı TCK ile suçun birden fazla kişi ile birlikte işlenmesi halinin, nitelikli hal oluşturacağı kabul edilmiştir. Doktrinde hakim olan görüşe göre, birden fazla kişi ifadesi ile suçun en az iki veya ikiden fazla kişi tarafından işlenmesi durumu kastedilmektedir[298]. Suçun birden fazla kişi tarafından işlenmesi halinin, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal olarak düzenlenme nedeni, suçun tek kişiye nazaran birden fazla kişi tarafından işlenmesinin sağlayacağı kolaylıktan kaynaklanmaktadır.

---

[295] SOYASLAN, s. 286.
[296] Yargıtay CGK, 29/11/2018 karar tarihli, E: 2015/483, K: 2018/590. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)
[297] ŞENSOY, s. 105.
[298] ERGÜN, s. 120; KİZİROĞLU, s. 124; TEZCAN, ERDEM, ÖNOK, s. 472; TANERİ, s. 419.

Doktrinde, suçun birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi ifadesi ile yalnızca *"müşterek failliğin"* mi yoksa *"iştirakin her çeşidinin"* mi kastedildiği hususu, tartışmalı bir konudur. Doktrindeki bazı yazarlara göre *"birlikte"* ifadesinden yalnızca müşterek faillik müessesesi anlaşılmalıdır[299]. Mülga TCK'daki *"birden fazla kişi tarafından işlenme"* ifadesi yerine "*birden fazla kişi tarafından "birlikte" işlenme"* ifadesinin, bilinçli bir kullanım olduğu düşüncesiyle ben de bu görüşe katılmaktayım. Bu ifade ile kastedilenin; fiilin işlenişi üzerinde ortak hakimiyet kurulması olduğu kanaatindeyim.

Doktrindeki diğer bazı yazarlara göre birlikte işlenme ifadesinden yalnızca müşterek failliğin anlaşılmaması gereklidir[300]. Bu yazarlara göre birlikte işlenme ifadesi; suça iştirakin her türlü halini (yardım etme, azmettirme) ifade etmektedir[301].

Yargıtay'ın konuya ilişkin bir kararında *"...Sanığın sinirlenip, ani bir öfkeyle ayakkabısını çıkararak apartman kapısının camını kırdıktan sonra kilidi açarak içeri girdiği, arkasından annesi olan diğer sanık ...'ın da apartmanın içerisine girdiği; ancak daire kapısını kilitleyen mağdur ...'in emniyet görevlilerini telefonla araması üzerine, her iki sanığın mağdura ait daireye girmeksizin yakalandıkları olayda; Oğlunu engellemek için apartmanın içerisine girdiğini beyan eden sanık ...'ın savunmasının aksini ispatlayacak hiçbir delil bulunmadığı gibi bir annenin hayatın olağan akışına uygun olan bu davranışının da savunmayı destekler nitelikte olması, haksızlık bilinci içerisinde hareket etmediği dosya içeriğinden anlaşılan sanık ...'ın bilgi düzeyi, gördüğü eğitim, içinde bulunduğu sosyal ve kültürel çevre koşulları, oğlu olan diğer sanık ... ile mağdur ...'in olay öncesi ve olay sırasındaki davranışları dikkate alındığında, kastı bulunsa dahi kaçınılmaz nitelikteki hatasından dolayı kusurlu sayılamayacağı için TCK'nın 37. maddesi anlamında müşterek faillikten söz edilemeyeceğinden TCK'nın 119/1- c maddesindeki koşulların oluşmadığının anlaşılması karşısında…"* ifadeleri ile birden fazla kişi tarafından birlikte işlenme halinden, yalnızca müşterek failliğin anlaşılması gerektiği belirtilmiştir[302].

---

[299] SOYASLAN, s. 287; KİZİROĞLU, s. 125; PARLAR, HATİPOĞLU, s. 137; TANERİ, s. 419.
[300] ÇINAR, s. 152; ÖNDER, s.83; ERGÜN, s. 121.
[301] ÇINAR, s. 152.
[302] Yargıtay CGK, 25/10/2018 karar tarihli, E: 2015/7, K: 2018/480. (www.kararara ma.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

2.3.4.2.3. Suçun Kişinin Kendisini Tanınmayacak Bir Hale Koyması Suretiyle, İmzasız Mektupla veya Özel İşaretlerle İşlenmesi

Türk Ceza Kanunu'nun m. 119/1- b bendinde belirtilmiş olan nitelikli hallerden diğeri, kişinin kendisini tanınmayacak hale koyması suretiyle suçun işlenmesidir. Mülga TCK'da bu hal, nitelikli hal olarak düzenlenmemekteydi.

Kendini tanınmayacak bir hale koyma ifadesi ile kastedilen; mağdur tarafından failin tanınmasını engelleyecek türde yapılan müdahalelerdir[303]. Bu bakımdan; failin sakal bırakması, gözlük ve şapka takması, makyaj yapması, sesini değiştirmesi, peruk takması ve benzeri her türlü değişikliği yapması kastedilmektedir. Failin tanınmasını engellemek için yaptığı tüm müdahalelere rağmen konut sahibi tarafından tanınması mümkündür. Ancak bu durum, nitelikli halden ceza verilmeyeceği anlamına gelmemektedir. Bu konuda önemli olan husus, tanınmamak için çeşitli girişimlerde bulunan failin, suç işleme ve tanınmamaya yönelik taşıdığı kasttır.

Ortak hükümde belirtilen hallerden bir diğeri ise imzasız mektup veya özel işaretlerle suçun işlenmesidir. Bu nitelikli halin, konut dokunulmazlığını ihlal suçu kapsamında işlenmesi mümkün değildir[304]. Zira suçun meydana gelebilmesi için failin konuta tüm vücudu ile dahil olması gereklidir. İmzasız mektup ve özel işaretlerle, değişik birtakım suçların (tehdit, hakaret vb.) işlenmesi mümkün olsa da konut dokunulmazlığını ihlal suçunun gerçekleştirilebilmesi mümkün değildir.

2.3.4.2.4. Suçun Kamu Görevinin Sağladığı Nüfuz Kötüye Kullanılmak Suretiyle İşlenmesi

Türk Ceza Kanunu'nun m. 119/1- e bendinde belirtilmiş olan nitelikli hallerden diğeri, suçun kamu görevinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesidir. Mülga TCK döneminde suçun memurlar tarafından işlenmesi, 194. maddede yer verilmiş olan ayrı bir suçun oluşumuna sebebiyet vermekteydi. Bu suç, yalnızca memurlar tarafından işlenebilen konut dokunulmazlığını ihlal suçuydu.

[303] KİZİROĞLU, s. 123.
[304] ERGÜN, s. 120.

Mülga TCK'da, konut dokunulmazlığını ihlal suçu iki farklı maddede düzenlenmişti. Bunlardan ilki suçun herkes tarafından işlenebilen hali (madde 193) iken diğeri ise yalnızca memurlar tarafından işlenebilen hali (madde 194) idi. Ancak 5237 Sayılı TCK ile bu ayrıma son verilerek, suç tek bir maddede düzenlenmiştir. Suçun kamu görevlileri tarafından işlenmesi hali ise daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal olarak düzenlenmiştir. TCK'nın tanımlar başlığını taşımakta olan m. 6/1-c bendinde kamu görevlisi deyiminden; *"Kamusal faaliyetin yürütülmesine atama veya seçilme yoluyla ya da herhangi bir surette sürekli, süreli veya geçici olarak katılan kişinin"* anlaşılacağı belirtilmiştir.

Suçun nitelikli halinin meydana geldiğinden söz etmek için failin kamu görevlisi olması gerekmektedir. Bu bakımdan, kamu görevlisi tarafından suçun işlenmesi hali, görünüşte özgü suç niteliği göstermektedir. Suçun kamu görevlileri tarafından işlenmesi halinin daha ağır cezayı gerektirme nedeni, kamu görevinin sağlamış olduğu nüfuz ile işlenişin sağlayacağı kolaylıktan kaynaklanmaktadır. Zira kamu görevinin sağladığı nüfuzun, mağdur üzerinde sıradan bir kişiye nazaran daha büyük korku ve üstünlük sağlayacağı muhakkaktır.

2.3.4.2.5. Suçun Var Olan veya Varsayılan Suç Örgütlerinin Oluşturdukları Korkutucu Güçten Yararlanılarak İşlenmesi

Türk Ceza Kanunu'nun m. 119/1/c bendinde belirtilmiş olan nitelikli hallerden diğeri ise; var olan veya varsayılan suç örgütlerinin korkutucu etkisinden yararlanılarak suçun işlenmesidir. Mülga TCK'da bu hal, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli olarak belirtilmemişti.

Maddenin gerekçesinde örgütün açık ya da gizli olması ile var olan veya var sayılan suç örgütü olmasının önem taşımadığı, önemli olan hususun örgütün var olduğundan bahisle suçun işlenmesi olduğu belirtilmiştir. Kanun koyucunun bu hali nitelikli hal olarak düzenleme nedeni, suç örgütü algısının mağdur üzerinde yaratacağı korkutucu etkiden kaynaklanmaktadır[305]. Bu etkinin sağlayacağı kolaylık ile suçun işlenmesi daha kolay bir hale gelmektedir.

[305] KİZİROĞLU, s. 125- 126.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. KONUT DOKUNULMAZLIĞINI İHLAL SUÇUNUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ VE KOVUŞTURMA USULÜ

3.1. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ

3.1.1. Teşebbüs

Türk Ceza Kanunu'nun teşebbüs hükmünü düzenleyen m. 35/1 fıkrasında *"Kişi, işlemeyi kastettiği bir suçu elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlayıp da elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaz ise teşebbüsten dolayı sorumlu tutulur. Suça teşebbüs halinde fail, meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığına göre ... cezalandırılır."* denilmektedir. Konut dokunulmazlığını ihlal suçu bakımından suç oluşturan hareketler, rızaya aykırı olarak girme veya rıza ile girilen yerden çıkmamadır. Suçun teşebbüse elverişliliği, doktrinde tartışmalı bir konudur. Herhangi bir suça teşebbüs halinin gerçekleştiğinden söz edebilmek için gerekli şartlardan biri, neticeli bir suç veya icra hareketlerinin parçalara bölünebildiği sırf hareket suçunun varlığıdır[306].

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun seçimlik hareketlerinden biri olan rızaya aykırı olarak girme fiili, icrai hareketle işlenebilen bir suçtur. Ancak durumun özelliğine göre, icrai hareketle başlayan fiilin, ihmali hareketle sürdürülmesi söz konusu olabilmektedir. Rıza hilafına girme fiili, icrai hareketle işlenebilen bir suç olup icraya yönelik hareketlerin kısımlara ayrılma imkanı mevcuttur[307]. Bu nedenle, girme fiili bakımından suç teşebbüse elverişlidir. Örneğin; failin konuta girmek istemesi ancak mağdurun karşı koyması sonucunda, failin sadece kolunu sokabildiği durumda suça teşebbüs gerçekleşmiştir.

Yargıtay'ın konuya ilişkin bir kararında *"...Olay yerinde bulunan kamera görüntülerine göre; sanığın çatıya çıkılan demir merdivenin yanındaki PVC penceresi ile buradan kapalı bölüme açılan sürgülü PVC kapıyı zorlayarak içeri girdiği, işyeri içinde bulunan hesap masası çekmecelerini ve dolaplarını karıştırdığı,*

[306] ARTUK, GÖKCEN, YENİDÜNYA, *Genel Hükümler,* s. 572.
[307] ÖZBEK, KANBUR, DOĞAN, BACAKSIZ, TEPE, BAŞBÜYÜK, MERAKLI, s. 154.

işyerinin ön tarafındaki kapalı bölümde bulunan büyük boy televizyonu yerinden çıkardığı sırada televizyonun düşmesi üzerine gürültüden korkarak, işyeri içinde bulunan 3 numaralı kameraya göre saat 02:51:39' da herhangi bir eşya alamadan işyerinden koşarak çıktığı sabit olan olayda, kanunun benimsediği objektif teori esas alındığında, şikâyetçiye ait işyerinden hırsızlık yapmak amacıyla kapıyı zorlayarak içeri giren sanığın, şikayetçinin taşınır malını koruduğu egemenlik ve tasarruf alanına müdahale edip, hırsızlık ve işyeri dokunulmazlığının ihlali suçlarının kanuni tanımında belirtilen elverişli hareketlere başladığı, bina niteliğindeki işyeri içine girmekle, işyeri dokunulmazlığının ihlali suçunu tamamladığı, hırsızlık suçunu ise elinde olmayan nedenlerle tamamlayamadığı gözetildiğinde, sanığın eyleminin, mala zarar verme ve teşebbüs aşamasında kalan nitelikli hırsızlık suçlarının yanında, tamamlanmış işyeri dokunulmazlığının ihlali suçunu da oluşturacağının kabulünde zorunluluk bulunmaktadır." şeklinde karar verilmiştir[308].

Karara konu olayda fail gürültü nedeniyle değil de kendi özgür iradesi doğrultusunda çıkmış olsaydı, gönüllü vazgeçme hükümlerinin uygulanacağından söz etmek mümkün olabilir miydi? Doktrindeki baskın görüşe göre rızaya aykırı şekilde girme fiili icrai davranışla işlenebilen bir suç olarak kabul edildiğinden, icra hereketlerinin kısımlara bölünme kabiliyeti bulunuyorsa, gönüllü vazgeçme hükümlerinin uygulanabilmesi mümkündür[309]. Ancak belirtilmelidir ki; somut olayda gerçekleştiği şekilde vücudun bütününün konuta dahil edildiği hallerde, suç neticeli bir suç olmayıp sırf hareket suçu olduğundan vücudun bütününün dahil edilmesiyle hareketiyle suç meydana gelmiş olacağından, bu halde gönüllü vazgeçme hükümlerinin uygulanması mümkün olmayacaktır. Vücudun henüz bütününün konuta dahil edilmediği hallerde ise; hareket henüz tamamlanmadığından gönüllü vazgeçme hükümlerinin uygulanması mümkün olacaktır.

Seçimlik hareketlerden ikincisi olan rıza ile girilen konuttan çıkmama fiili ise ihmali davranışla işlenebilen bir suçtur. Doktrindeki baskın görüşe göre, ihmali

[308] Yargıtay CGK, 17/01/2017 karar tarihli, E: 2015/377, K: 2017/4. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

[309] EPÖZDEMİR, Rezan, *"Gönüllü Vazgeçme",* **Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,** Cilt: 4, Sayı: 8, (Aralık 2018), s. 257.

davranışla işlenebilen suçlara teşebbüs mümkün değildir[310]. Bu görüşü savunanlara göre, bu hareket türü için kanunda çıkmama fiilinin ne kadar sürmesi gerektiği belirtilmediğinden, çıkmama eylemi teşebbüse elverişli değildir[311]. Çıkmama şeklindeki eylemin ne kadar süre devam etmesi gerektiğinin belirli olmaması, ayrıca bu hareketin ihmali davranışla işlenebiliyor olması da bu kanıyı desteklemektedir. Gerçekten de olayın özelliğine göre çıkma konusunda, bir anlık tereddüt veya zorunlu bir hazırlık içinde olmayan kişinin, çıkmama yönündeki iradesi ile suç meydana gelecektir.

Ancak doktrinde bu görüşün aksini savunan yazarlar da bulunmaktadır. *Erem*'e göre, kendisine çıkması söylenen kişinin, çıkar gibi yaparak merdivenin arkasına saklanmaya çalışırken yakalanması halinde teşebbüs gerçekleşmiştir[312]. Yazara göre, verilen örnekte suç tamamlanamamıştır. Ancak *Kiziroğlu*'na göre, verilen örnekte, evden çıkmama davranışı ile suç tamamlanmıştır[313]. Yazara göre failin çıkmama sonucunu sürdürmek için kendisine saklanacak yer araması, teşebbüs olarak değerlendirilmemelidir. Verilen örnekte fail merdiven arkasına geçtikten sonra kendi özgür iradesi ile suçu tamamlamaktan vazgeçseydi, gönüllü vazgeçme hükümlerinin uygulanması mümkün olabilir miydi? Bu konuda ikili bir değerlendirme yapmak gereklidir. Erem'in görüşü esas alınarak hareketin teşebbüse elverişli olduğunun kabul edilmesi halinde; suçun icra hareketlerinden gönüllü vazgeçilmesi mümkün olabilecektir. Ancak Kiziroğlu'nun görüşü esas alınarak hareketin ihmali davranışla işlenebilen bir suç olduğunun kabulü halinde ise; suçun neticeli bir suç olmaması nedeniyle hareketten ayrı bir neticenin varlığı aranmadığından, ihmali davranışın gerçekleştirilmesi ile suç meydana gelmiş olacağından gönüllü vazgeçme hükümlerinin uygulanması da mümkün olmayacaktır[314].

Yargıtay'ın bir kararında *"...Olay tarihinde sınıfta ders yapıldığı sırada, tanık ...'ün, sınıf arkadaşı olan tanık ... ile arasındaki kavgayı ayıran şikâyetçiyi kendisini*

---

[310] DÖNMEZER, Sulhi, ERMAN, Sahir, **Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku,** Cilt I, 10. Bası, İstanbul, Beta Basım Yayım, 1987, s. 447; ARTUK, GÖKCEN, YENİDÜNYA, *Genel Hükümler,* s. 235; KİZİROĞLU, s. 132.

[311] KİZİROĞLU, s. 132; TANERİ, s. 420.

[312] EREM, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler,* s. 281- 282.

[313] KİZİROĞLU, s. 133.

[314] TOZMAN, Önder, *"İhmal Suçlarında Teşebbüs ve Gönüllü Vazgeçme",* **TBB Dergisi,** Sayı: 84, 2009, s. 176- 177.

dövdüğünden bahisle suçlayarak olayı ağabeyi olan sanığa anlattığı, yaklaşık yirmi dakika sonra tanık ... ile birlikte sınıfa giren sanığın, şikâyetçiye kardeşini göstererek "kim buna karıştı" dediği, şikâyetçinin sınıftan çıkmasını istemesine rağmen sanığın sınıftan çıkmadığı ve şikâyetçiyi tehdit ettiği, şikâyetçinin öğrencilerine durumu başka bir öğretmene haber vermelerini söylemesi üzerine sanığın tanık ... ile birlikte sınıftan kaçarak ayrıldığı olayda; okul binasının eğitime açık olduğu sırada zımni bir rızanın varlığı kabul edilerek herkesin girebileceği yerlerden olmasına karşın eğitim ve öğretimin yapıldığı sınıfın öğrenciler, öğretmenler ve ilgililer haricindeki kişilerce açık bir rızaya gerek duyulmaksızın girilmesi mutat olan yerler dışında kalması, sınıfa izinsiz giren sanığın şikâyetçinin sınıftan çıkması konusundaki uyarısına rağmen çıkmayıp şikâyetçiyi tehdit etmesi, şikâyetçinin sınıftaki öğrencilerden durumu başka bir öğretmene haber vermelerini istemesi üzerine sınıftan ayrılması karşısında, atılı iş yeri dokunulmazlığının ihlâli suçunun tüm unsurlarıyla oluştuğu kabul edilmelidir." ifadeleri ile çıkılması istenilmesine rağmen ısrarla o yerden çıkılmaması halinin, suçu meydana getirdiğinden söz edilmiştir[315].

Mülga TCK'da eksik- tam teşebbüs (m. 61, m. 62) ayrımı bulunmaktaydı. Ancak 5237 Sayılı TCK ile bu ayrım kaldırılmıştır. Bu nedenle, konut dokunulmazlığını ihlal suçunda teşebbüsün meydana gelmesi halinde, TCK'nın m. 35/2 fıkrasında belirtilen şekilde *"meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığına göre"* cezaya hükmolunacaktır[316]. Buna ilişkin değerlendirmeyi, somut olayın koşullarına göre hakim yapacaktır.

3.1.2. İştirak

Türk Ceza Kanunu'nun 116. maddesinde düzenlenen bu suç, kanuni tanımdan anlaşılacağı üzere tek fail tarafından işlenebilmesi mümkün olan bir suç niteliği taşımaktadır. İştirak kavramı tek kişi tarafından işlenmesi mümkün olan suçların, birden çok kişinin katılımıyla işlenmesi anlamına gelmektedir[317]. Bu anlamda, konut dokunulmazlığını ihlal suçu da iştirak halinde işlenebilmektedir. Bu suça iştirakin her çeşidi mümkündür.

---

315 Yargıtay CGK, 15/05/2018 karar tarihli, E: 2015/1188, K: 2018/214. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

316 KİZİROĞLU, s. 133.

317 MAHMUTOĞLU, Fatih Selami, "*Kusurluluk Prensibi Açısından Azmettirenin Ceza Sorumluluğu",* **İÜHFM,** Cilt 63, Sayı 1-2, (2005), s. 57.

Ayrıca, Türk Ceza Kanunu'nun m. 119/1- c bendinde suçun iştirak halinde işlenmesi hali daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal olarak düzenlenmiştir. Doktrindeki bazı yazarlara göre iştirak halinde işlenen suçlarda, nitelikli halden ceza verilebilmesi için iştirakin yalnızca müşterek faillik (m. 37/1) suretiyle işlenmesi gereklidir[318]. Ancak doktrindeki diğer bazı yazarlara göre ise iştirak halinde işlenen suçlarda, nitelikli halden ceza verilebilmesi için iştiraki yalnızca müşterek faillik ile sınırlandırmak doğru değildir[319]. Bu görüşü savunanlara göre nitelikli halin uygulanabilmesi için iştirakin her türlü halinin gerçekleşmesi mümkündür.

3.1.3. İçtima

Suçların içtimaı ile kastedilen; suçların biraraya gelerek toplanmasıdır[320]. Suçların toplanması hususu TCK'nın 41, 42 ve 43. maddeleri altında düzenlenmiştir. Koca/ Üzülmez'e göre *"Ceza hukukunda "kaç tane fiil varsa o kadar suç, kaç tane suç varsa o kadar ceza vardır" kuralı geçerlidir". Ancak suçların içtimaı düzenlemesi bu kuralın istisnalarını oluşturmaktadır"*[321]. Bu istisnalar; bileşik suç, zincirleme suç ve fikri içtimadır.

Suçların içtimaı hususu, konut dokunulmazlığını ihlal suçu bakımından da geçerlidir. Hatta çoğu zaman, konut dokunulmazlığını ihlal suçunun diğer suçların işlenmesi için ön suç mahiyeti taşıdığı görülmektedir[322]. Konut dokunulmazlığını ihlali suçu ile ilgili Yargıtay kararları incelendiğinde, bu husus anlaşılmaktadır. Bu suç, çoğunlukla hırsızlık, yağma gibi çeşitli suçların işlenmesi için araç bir suç niteliği taşımaktadır[323]. Konut dokunulmazlığını ihlal fiilinin, yalnızca kişinin konutundaki huzur ve güven duygusunu zedelemek maksadıyla gerçekleştirilmesi hali pek azdır[324]. Suçun, diğer birtakım suçlarla toplanması halleri, TCK'nın m. 116/4 ve m. 119'da düzenleme altına alınarak bileşik suç olarak düzenlenmiştir. Bileşik suç kapsamına giren suçlarda, suçlardan ayrı ayrı ceza tayin edilmeyecektir. Yalnızca bileşik suç düzenlemesinden ceza verilecektir.

---

318 SOYASLAN, s. 287; KİZİROĞLU, s. 125; PARLAR, HATİPOĞLU, s. 137; TANERİ, s. 419.
319 ÇINAR, s. 152; ÖNDER, s. 83; ERGÜN, s. 121.
320 KOCA, Mahmut, ÜZÜLMEZ, İlhan, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler,** 4.Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2011, s. 399.
321 KOCA, ÜZÜLMEZ, s. 399.
322 ÖNDER, s. 77.
323 ÖNDER, s. 77.
324 ÇINAR, s. 159.

Uygulamada çoğunlukla konut dokunulmazlığını ihlal suçunun hırsızlık suçunun ön suçu mahiyetinde işlendiği görülmektedir[325]. Hırsızlık suçunun düzenlendiği TCK'nın m. 142/2- h bendinde *"Herkesin girebileceği bir yerde bırakılmakla birlikte kilitlenmek suretiyle ya da bina veya eklentileri içinde muhafaza altına alınmış olan eşya hakkında işlenmesi halinde beş yıldan on yıla kadar hapis cezasına hükmolunur."* denilerek hırsızlık suçunun bina veya eklenti içinde gerçekleştirilmesi halinde nitelikli halden hüküm kurulacağı belirtilerek, bileşik suç yaratılmıştır. Bileşik suç TCK'nın 42. maddesinde *"Biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suça bileşik suç denir. Bu tür suçlarda içtima hükümleri uygulanmaz."* şeklinde tanımlanmıştır.

Ancak, 06/12/2006 tarihinde, 5560 Sayılı Kanun'un 6. maddesi ile yapılan değişiklik neticesinde, TCK'nın 142. maddesine 4. fıkra olarak *"...Hırsızlık suçunun işlenmesi amacıyla konut dokunulmazlığının ihlâli veya mala zarar verme suçunun işlenmesi halinde, bu suçlardan dolayı soruşturma ve kovuşturma yapılabilmesi için şikâyet aranmaz." hükmü eklenmiştir. 5560 Sayılı Kanun'un 6. fıkraya ilişkin gerekçesinde "Kaç tane fiil varsa o kadar suç, kaç tane suç varsa o kadar ceza kuralı gereğince, hırsızlık suçunu işlemek için başkasının konutuna girilmesi veya mal varlığına zarar verilmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı da cezaya hükmetmek gerekir. Ancak, her iki suçun temel şekli, soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı suç olduğu için; örneğin konut dokunulmazlığını işlemek suretiyle hırsızlık suçunun işlenmesi halinde, konut dokunulmazlığının temel şekli uzlaşma kapsamına girmekte ve fakat, hırsızlık suçu uzlaşma kapsamı dışında kalmakta ve bu durumlarda, uygulamada, hırsızlık suçundan dolayı soruşturmanın bekletilmesi veya ayrı yürütülmesi gibi sorunlarla karşılaşılmaktadır. Belirtilen sakıncanın ortadan kaldırılması amacıyla 5237 sayılı Kanun'un 142. maddesine fıkra eklenmesini öngören önerge kabul edilmiş ve Teklife, 6. madde olarak eklenmiş ve diğer madde numaraları buna göre teselsül ettirilmiştir."* şeklindeki fıkra eklenmiştir.

[325] Yargıtay CGK, 21/03/2017 karar tarihli, E: 2016/288, K: 2017/162; Yargıtay CGK, 14/03/2017 karar tarihli, E: 2015/1101, K: 2017/136. (www.kararara ma.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

Doktrindeki bazı yazarlara göre, eklenen fıkra ve fıkranın gerekçesi TCK'nın m. 142/2- h bendi ile oluşturulmuş olan bileşik suç düzenlemesine aykırılık yaratmıştır[326]. Ancak, doktrinde bu görüşün aksini savunan yazarlar da bulunmaktadır. *Taneri'*ye göre *"TCK'nın m.142/2- h fıkrasında belirtilen nitelikli hal, bileşik suç kapsamında sayılmayan hallerden biri olabilir. Bu nedenle, bahsi geçen nitelikli hal bakımından gerçek içtima kurallarının uygulanması gerekebilecektir."* şeklindeki gerekçelerle açıklanırken[327], *Kiziroğlu*'na göre ise *"Hırsızlık suçunun nitelikli hallerinin düzenlendiği maddeye 06/12/2006 tarihinde, 5560 Sayılı Kanun ile yapılan değişiklik neticesinde eklenmiş olan 4. fıkra nedeniyle 5237 Sayılı TCK açısından artık konut dokunulmazlığını ihlal suçu ile hırsızlık suçu arasında bileşik suç görümünün bulunmadığı açıkça kabul edilmiştir.*" şeklindeki gerekçelerle açıklanmaktadır[328].

Bu konudaki Yargıtay kararları incelenecek olduğunda; faile hem konut dokunulmazlığı ihlal suçundan hem de hırsızlık suçundan ayrı ayrı ceza verildiği görülmektedir[329].

Yağma suçunun düzenlendiği TCK'nın m. 149/1- d bendinde *"Yol kesmek suretiyle ya da konutta, işyerinde veya bunların eklentilerinde işlenmesi halinde fail hakkında on yıldan onbeş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur."* denilerek yağmanın konut, işyeri veya eklentilerde işlenmesi halinin, nitelikli hal olarak kabul edilerek bileşik suç haline getirildiği anlaşılmaktadır. Belirtilen nitelikli hale ilişkin düzenleme (m. 149/1- d) hırsızlık suçunun düzenlemesine (m. 142/2- h) benzer bir düzenleme niteliği taşımaktadır. Tıpkı hırsızlık suçunda olduğu gibi yağma suçundaki düzenleme ile de amaçlanan, gerçek içtima kurallarının uygulanmasının önüne geçmektir. Yargıtay'ın bu konudaki kararları incelendiğinde, hırsızlık

---

326 TEZCAN, ERDEM, ÖNOK, s. 474.

327 TANERİ, Gökhan, **Hırsızlık-İntihal Mala Zarar Verme ve Konut Dokunulmazlığın İhlali,** 1.Baskı, Ankara, Bilge Yayınevi, 2013, s. 130.

328 KİZİROĞLU, s. 140-141.

329 Bu doğrultuda verilmiş kararlardan bazıları; Yargıtay 2. CD, 28/01/2019 karar tarihli, E: 2018/6798, K: 2019/1166; Yargıtay 2. CD, 17/01/2019 karar tarihli, E: 2016/17483, K: 2019/1029; Yargıtay 2. CD, 08/01/2019 karar tarihli, E: 2016/16700, K: 2019/249. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

suçundaki uygulamanın aksi yönde bir uygulama ile karşılaşılmaktadır[330]. Yargıtay, yağma suçu bakımından nitelikli halin gerçekleştiği durumlarda, bileşik suç hükümlerini uygulamaktadır. Konuya ilişkin bir kararda *"...Olay günü gece saat 18.00 sıralarında suç arkadaşları ... ve ... aracın içerisinde gözcülük yaparken diğer suç arkadaşı Uğur ile birlikte hırsızlık yapmak amacıyla mağdurlar ..., .., ... ve ...'ın ikamet ettiği apartman dairesinin kapı kilidini kırmak suretiyle içeri giren sanık ..., mağdurlara ait fotoğraf makinesi, saat ve emitasyon takılarını çalıp kaçmak isterken apartman boşluğunda mağdurlar ... ve ... ile karşılaşması üzerine bıçak çıkarıp mağdur ...'a doğrultarak "Seni öldürürüm çekil" şeklinde tehdit edip suça konu mal ile birlikte olay yerinden kaçtığı, kendilerini takip eden mağdurlardan kurtulmak için içerisinde emitasyon takıların bulunduğu poşeti yere attığı, daha sonra kolluk tarafından yakalandığı araç içerisinde mağdurlara ait fotoğraf makinesi ve bir adet saatin ele geçmesi şeklinde gelişen eyleminin yağma suçunu oluşturduğu düşünülmeden suçun vasfında yanılgıya düşülerek geceleyin hırsızlık ve silahla tehdit suçundan hüküm kurulması, ... bozma uyarınca, konutta hırsızlık olarak başlayıp konutun eklentisi sayılan apartman boşluğunda silahla yağma suçuna dönüşen sanığın eylemi 18.06.2014 günü kabul edilen 6545 sayılı Yasa ile yapılan değişiklikten önceki düzenlemeye göre 5237 sayılı TCK'nın 149/1- a maddesinde düzenlenen yağma suçunun yanı sıra aynı yasanın 116/1,119/1- c maddelerinde düzenlenen konut dokunulmazlığını bozma suçunu; 18.06.2014 günü kabul edilen 6545 sayılı Yasa ile yapılan değişiklikten sonraki düzenlemeye göre ise konut dokunulmazlığını bozma suçunun yağma suçunun unsuru olması nedeniyle eylemin bir bütün halinde 5237 sayılı TCK'nın 149/1- a- d maddelerinde düzenlenen yağma suçunu oluşturduğu dikkate alınıp..."* şeklindeki ifadelerle, konut veya eklentide gerçekleşen yağma suçunun, salt nitelikli yağma hükümleri gereğince cezalandırılmasına karar verilmiştir[331]. Yargıtay'ın bu suç yönündeki uygulamaları bileşik suç düzenlemesine (m. 42) uygun olsa da, hırsızlık suçu bakımından neden farklı bir uygulama benimsendiği anlaşılamamaktadır[332].

---

[330] Bu doğrultuda verilmiş kararlardan bazıları; Yargıtay 6. CD, 03/12/2018 karar tarihli, E: 2016/559, K: 2018/7481; Yargıtay 6. CD, 25/04/2018 karar tarihli, E: 2015/4753, K: 2018/3294. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

[331] Yargıtay 6. CD, 06/11/2018 karar tarihli, E: 2015/5016, K: 2018/6602. (www.karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)

[332] TEZCAN, ERDEM, ÖNOK, s. 475.

Suçların içtiması konusunda, özellik taşıyan bir diğer konu ise; failin girdiği konutta birden fazla aile üyesinin veya birden fazla kişinin birlikte yaşadığı durumdur. Bu konudaki tartışma, suçun işlenmesi ile *"tek bir suçun mu meydana geleceği"* yoksa *"her birey bakımından işlenmiş bir konut dokunulmazlığı suçunun mu olduğu"* noktasında toplanmaktadır. Belirtmek gereklidir ki; işlenen suç bakımından suç konusunun tekliği düşünülerek ortada işlenmiş tek bir suçun varlığı kabul edilmelidir[333]. Yargıtay'ın bu yöndeki kararlarından birinde de *"...Konut dokunulmazlığını bozma suçunun, kişinin tek başına, aile fertleriyle veya başkaca kişilerle birlikte oturduğu konuta izinsiz girilmesi suretiyle konutta yaşayanların kendilerine özgü barış ve sükununun ve yuvadaki yaşamın sulh ve selametle cereyanı için varolması gerekli güvenlik duygusunun sarsılması nedeniyle oluştuğu, bu nedenle konutta yaşayanların sayısının veya sanığın bu kişilerin sayısını yahut kim olduklarını bilmesinin de suçun oluşumu bakımından şart olmadığı ve konuta izinsiz girme eyleminin o konutta yaşayan kişilerin sayısından bağımsız olarak tek suç oluşturacağı gözetilmeden, karı-koca olan şikayetçilerin birlikte yaşadıkları konutun balkonuna girme şeklindeki eylemde konutta yaşayan mağdur adedince ayrı suçlar oluşturacağı ve aynı neviden fikri içtima kurallarının uygulanması gerektiğinden bahisle, TCK'nın 116/1 ve 43/2 maddeleri ile ceza tayini nedeniyle… hükmün bozulmasına…"* şeklinde karar verilmiştir[334].

3.2. KOVUŞTURMA USULÜ

3.2.1. Genel Olarak

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun m. 116/1 ile m. 116/2 fıkrasında belirtilen şekillerinin takibi şikâyete bağlıdır. Bu husus, ilgili fıkralarda açıkça belirtilmiştir. Suçun daha ağır cezayı gerektiren nitelikli şeklini düzenleyen m. 116/4 fıkrasında ise soruşturma usulüne ilişkin bir ifadeye yer verilmemiştir. Bu durumdan, nitelikli hallere ilişkin takibin, re'sen yapılacağı sonucu çıkarılmaktadır[335]. Yine, ortak hüküm başlığını taşıyan m. 119'da belirtilen nitelikli hallerin gerçekleşmesi, hırsızlık suçunun daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hallerini düzenleme altına alan

[333] ÖZBEK, KANBUR, DOĞAN, BACAKSIZ, TEPE, BAŞBÜYÜK, MERAKLI, s. 154.
[334] Yargıtay 18. CD, 28/03/2016 karar tarihli, E: 2015/26114, K: 2016/6157. (www.kararara ma.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/)
[335] TEZCAN, ERDEM, ÖNOK, s. 476.

m. 142/2- h fıkrası ile yağma suçunun daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hallerini düzenleme altına alan m. 149/1- d fıkrasında belirtilen hallerin gerçekleşmesi halinde suça ilişkin soruşturma, re'sen yapılacaktır[336]. Şikayet şartının aranmasına gerek yoktur.

TCK'nın m. 73/1, 2 fıkrasında *"Soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı olan suç hakkında yetkili kimse altı ay içinde şikayette bulunmadığı takdirde soruşturma ve kovuşturma yapılamaz. Zamanaşımı süresini geçmemek koşuluyla bu süre, şikayet hakkı olan kişinin fiili ve failin kim olduğunu bildiği veya öğrendiği günden başlar."* denilmektedir. Konut dokunulmazlığını ihlal suçu bakımından da şikâyet hakkı, fiil ve failin öğrenildiği andan itibaren altı aydır. Ancak bu konuda önem taşıyan husus, şikâyet hakkının kimin tarafından kullanılacağıdır. Şikayet hakkının kullanılması bakımından m. 116/3'deki düzenlemenin incelenmesi gereklidir. İlgili fıkrada, konutta evlilik birliği içinde yaşayan eş ve çocuklar dikkate alınarak, meşru amaca aykırı olmayacak şekilde tüm bireylerin rıza vermeye yetkili olduğu belirtilmiştir. Aralarında evlilik birliği olmadan konutu, eklentiyi veya işyerini birlikte kullanan kişiler bakımından ise birlikte yaşayan veya çalışan kişilerden her birinin rıza vermeye yetkili olduğu belirtilmiştir. Rıza vermeye yetkili olan kişilerin şikâyette bulunma hakları mevcuttur.

Şikâyet hakkına birden fazla kişinin sahip olduğu durumlarda, hakka sahip olan kişilerden her birinin şikâyet hakkı birbirinden bağımsızdır. Bu husus, m. 73/3 fıkrasında *"Şikayet hakkı olan birkaç kişiden birisi altı aylık süreyi geçirirse bundan dolayı diğerlerinin hakları düşmez."* denilmek suretiyle belirtilmiştir. Bu nedenle de, şikayet süresi kişilerden biri tarafından kaçırılmış olsa dahi bu durum diğer kişilerin haklarını kullanmalarına engel yaratmaz. Yeter ki şikâyetin süresi kaçırılmamış olsun. Şikâyet hakkı bakımından önemle belirtilmelidir ki; şikayet geri alınabilir. Ancak bu hallerde, özellik taşıyan bir durum gündeme gelebilmektedir. Şöyle ki; rıza açıklamaya yetkili kişi sayısının birden fazla olduğu durumlarda, birden fazla kişinin şikayet hakkını kullandığı bir varsayımda, şikâyet hakkını kullanan her bireyin şikayetinden vazgeçmesi zorunludur[337]. Zira her bireyin şikâyet hakkı birbirinden bağımsızdır. Bu nedenle de, şikâyetten vazgeçmenin hüküm ifade etmesi için şikâyet

[336] TEZCAN, ERDEM, ÖNOK, s. 476.
[337] ERGÜN, s. 123.

etmeye hakkı bulunan her bireyin şikâyet hakkından vazgeçmesi zorunludur. Şikâyet hakkından vazgeçme, hükmün kesinleşme aşamasına gelene kadar yapılabilir[338].

Suçun nitelikli hallerini oluşturan m. 116/4, m. 119/1, 2, m. 142/2- h ile m. 149/1- d bentleri bakımından soruşturmaya başlanılması için şikâyet şartına gerek olmadığından, re'sen takip usulü geçerlidir.

3.2.2. Yaptırım ve Görevli Mahkeme

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun düzenlendiği maddenin ilk fıkrası kapsamında işlenen suç bakımından yaptırım, altı aydan- iki yıla kadar; ikinci fıkra kapsamında işlenen suç bakımından yaptırım, altı aydan- bir yıla kadar; dördüncü fıkra kapsamında işlenen suç bakımından yaptırım ise bir yıldan- üç yıla kadar öngörülmüştür.

Öte yandan, içinde konut dokunulmazlığını ihlal suçunun da bulunduğu birtakım suçlar için getirilmiş olan ortak hüküm maddesi m. 119 bakımından yaptırım, verilecek olan cezanın bir kat attırılması şeklinde uygulanacaktır.

5235 Sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkındaki Kanun'un; 11, 12 ve 14. maddeleri uyarınca, konut dokunulmazlığını ihlal suçu bakımından görevli mahkeme; Asliye Ceza Mahkemeleridir.

3.2.3. Uzlaştırma

Uzlaştırma; *"Yargı dışı faaliyet olarak mağdur ve failin belirli bir edim karşılığında özgür iradeleriyle kabul etmeleri hâlinde, uzlaştırmacının1 yardımıyla suçtan ortaya çıkan sorunların çözümüne aktif olarak katıldıkları ve muhakeme sürecini bitirdikleri alternatif bir yol."* olarak tanımlanmaktadır[339]. Uzlaştırma, dava açılmasına alternatif olarak görülen uyuşmazlık çözüm yollarından birisidir[340]. Ceza Muhakemesi Kanunu'nun (CMK) uzlaştırma başlığını taşıyan 253. maddesinde

---

[338] KİZİROĞLU, s. 147.

[339] ÇAKIR, Kerim, *"Uzlaştırmanın Kapsamı ve Şartları"*, **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi,** Cilt 24, Sayı 1, (Haziran 2018), s.446.

[340] CENTEL, Nur, ZAFER, Hamide, **Ceza Muhakemesi Hukuku,** Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 12. Bası, İstanbul, Beta Basım Yayın, 2015, s. 510- 511.

"Aşağıdaki suçlarda, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar gören gerçek veya özel hukuk tüzel kişisinin uzlaştırılması girişiminde bulunulur:

a) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı suçlar.

b) Şikâyete bağlı olup olmadığına bakılmaksızın, Türk Ceza Kanunu'nda yer alan;

1. Kasten yaralama (üçüncü fıkra hariç, madde 86; madde 88),

2. Taksirle yaralama (madde 89), 3. (Ek: 24/11/2016-6763/34 md.)

3. Tehdit (madde 106, birinci fıkra),

4. Konut dokunulmazlığının ihlali (madde 116)…,"

denilerek uzlaştırma kapsamında görülen suçlar; şikayete bağlı olanlar ve şikayet bağlı olmasa dahi sayım suretiyle belirlenmiş olan suçlar olarak kapsama alınmıştır[341].

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun düzenlendiği m. 116/1, 2 fıkrasında, suçun şikayete tabi olduğu açık şekilde belirtilmiştir. Şikayete tabi olan suçlar, uzlaştırma kapsamında olduğundan, ilgili fıkralar bakımından suçun uzlaştırma kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Ancak ilgili maddenin suçun daha ağır cezayı gerektiren nitelikli halini düzenleyen 4. Fıkrasında; suçun takibi hakkında belirleme yapılmamasından, suçun re'sen takip edileceği sonucu çıkarılmaktadır[342]. Ancak CMK'nın m. 253/2 fıkrasına göre, suçun şikayete tabi olup olmadığına bakılmaksızın konut dokunulmazlığını ihlal suçunun düzenlendiği 116. madde kapsamındaki tüm durumlar uzlaştırma kapsamına alındığından, 4. fıkrada belirtilen haller de uzlaştırma kapsamındadır.

Bu noktada akıllara daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hallerin düzenlendiği m. 119 ile m. 142/2- h ve m. 149/1- d maddelerinin uzlaştırma kapsamında olup olmadığı sorusu gelmektedir. Uzlaştırma başlığını taşıyan m. 253/2'ye göre şikâyete tabi olup olmadığına bakılmaksızın çeşitli nitelikteki suçlara yer verilen madde bakımından kanun koyucunun tercihinin bilinçli olduğu anlaşılmaktadır. Şöyle ki; maddede düzenleme altına alınan suçlardan biri olan tehdit suçu için yalnızca bazı fıkraların uzlaştırma kapsamında olduğunun belirtilmesi, bu durumun özel bir tercih

[341] KİZİROĞLU, s. 148.
[342] TEZCAN, ERDEM, ÖNOK, s. 476.

olduğu anlamına gelmektedir. Aynı şekilde, konut dokunulmazlığını ihlal suçu bakımından da yalnızca 116. maddenin belirtilmiş olması, kanun koyucunun bilinçli tercihidir[343]. Bu nedenle; m. 119, m. 142/2- h ile m. 149/1- d maddelerinin uzlaştırma kapsamında olmadığı düşünülmektedir.

[343] KİZİROĞLU, s. 149.

SONUÇ

Konut dokunulmazlığı hakkı, bireyin temel hak ve özgürlüklerinden birisidir. Konut dokunulmazlığı hakkı ile bireylerin konutlarında huzur ve güven içinde yaşama hakları güvence altına alınmıştır. Zira konut bireyin yaşamsal faaliyetlerini sürdürdüğü ve kendini dış müdahalelerden uzak tutabildiği özel alanıdır. Bu özel alanın korunması fikri, eski zamanlardan bu yana geçerli olmuştur. Bu nedenle de konut dokunulmazlığı hakkı, uluslararası belgelerin yanı sıra ulusal belgelerde de yer alan bir hak olmuştur.

Konut dokunulmazlığı hakkı, Anayasamızın 21. maddesinde düzenlenmiştir. Ancak hakkın en temel norm olan anayasa ile düzenlenmiş olması, hakkın ihlal edilmeyeceği anlamına gelmemektedir. Bu nedenle, ihlal durumlarının meydana gelebileceği düşünülerek, konunun ceza kanunlarında düzenlenmesi fikri ortaya çıkmıştır. Bu nedenle de, konut dokunulmazlığını ihlal 5237 Sayılı TCK'nın 116. maddesi altında suç olarak düzenlenmiştir. Suç, *"Kişi Hürriyetlerine Karşı Suçlar"* bölümü altında düzenlenmiştir. Kanun sistematiği bakımından değerlendirildiğinde; korunmak istenen değerin, mülkiyet veya zilyetlik olmayıp kişinin hürriyeti olduğu anlaşılmaktadır.

İlgili madde ile konut, eklenti veya işyerlerine rızaya aykırı olarak girilmesi veya rıza ile girilip de rıza geri alındıktan sonra çıkılmaması hali suç olarak düzenlenmiştir. 5237 Sayılı TCK'da suçun düzenleniş şeklinin 765 Sayılı TCK'dan farklı yönleri bulunmaktadır. 5237 Sayılı TCK'da suç, Mülga TCK'nın aksine tek maddede düzenlenmiştir. Suçun memurlar tarafından işlenmesi hali, Mülga TCK'da ayrı bir suçun oluşumuna sebebiyet vermekteydi. 5237 Sayılı TCK'da ise suçun kamu görevlileri tarafından işlenmesi hali ayrı bir suç olarak değil, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli bir hal olarak düzenlenmiştir. Yine 5237 Sayılı TCK ile işyerleri de koruma kapsamına alınmış, 765 Sayılı TCK'daki belirsizlik bu suretle giderilmiştir. Bir diğer açıdan, Mülga TCK'da rıza vermeye yetkili olan kişilerin kimler olduğu hakkında net bir belirlemeye yer verilmemişken, 5237 Sayılı TCK'nın m. 116/3 fıkrasında bu durum açıklığa kavuşturulmuştur.

Ancak 5237 Sayılı TCK ile konutta birden fazla kişinin yaşaması durumunda; konuta kişi kabulü noktasında verilen rızanın meşru amaca aykırı olmaması gerekliliğinden söz edilmiştir. Ancak, meşru amaç ifadesinden ne anlaşılması gerektiği belirtilmemiştir. Bu husus, doktrinde tartışılmıştır. Tartışmalar özellikle çocukların eve sevgililerini kabul etmeleri konusunda yoğunlaşmıştır. Yargıtay'ın bu konuda verdiği kararlar, eleştirilere neden olmuştur. Ancak TCK'nın 104. maddesinde düzenlenen suç bakımından şikayet hakkının çocuğa tanınması, on beş yaş ve üzerinde olan çocuğun cinsel özgürlük hakkına sahip olduğu sonucunu doğurmaktadır. Bu nedenle de, konuta kişi kabul etme noktasında on beş yaş ve üzerinde olan çocuğun rızasına itibar etmenin gerekli olduğu sonucuna varılmalıdır.

Konut dokunulmazlığı suçu kasten işlenebilen bir suçtur. Zira suçun taksirle işlenebilen haline kanunda yer verilmiş değildir. Durum böyle olmasına rağmen Yargıtay'ın failin amacını dikkate alan kararları gündeme gelmiştir. Kanunda kastın varlığına ek olarak failin saikin varlığı aranmaması nedeniyle, Yargıtay'ın bu yöndeki bakış açısı eleştirilere konu olmuştur. Zira suç dış dünyadan ayrılma iradesinin ortaya konduğu konut, eklenti veya işyerine bilerek ve isteyerek girilmesi veya girilip de çıkılmaması halinde oluşacaktır. Kanun koyucu bu durumun varlığına ek olarak belli bir amaçla davranılmış olmasını aramamıştır. Bu nedenle, o yerlere girilmesinde failin niyetinin aranması; kanunkoyucunun iradesine aykırı davranmak anlamına gelmektedir. Failin amacının kastın varlığına ek olarak aranmaması, koşulları oluşmak kaydıyla hata hükümleri kapsamında değerlendirmeye alınması gereklidir.

Arama kararına dayalı olarak konutta yapılan aramalar, konut dokunulmazlığı hakkı bakımından büyük önem taşımaktadır. Zira arama kararına dayalı olarak konutta yapılan bir aramanın hukuka uygunluk sebebi içinde kabul edilmesi için; CMK'nın 119. maddesinde belirtilen koşulları taşıması ve usulüne uygun olarak uygulanması gereklidir. Aksi halde, hukuka aykırı bir aramanın varlığı ile konut dokunulmazlığını ihlal suçunun meydana geldiğinden söz edilecektir.

Konut dokunulmazlığını ihlal suçu bakımından büyük önem taşıyan bir diğer konu; 6284 Sayılı Kanun kapsamında uygulanmasına karar verilen m. 5/1- b fıkrasında belirtilen *"müşterek konuttan veya bulunduğu yerden derhâl*

uzaklaştırma" tedbiri ile m. 5/1- c fıkrasında belirtilen "*konuta, okula veya işyerine yaklaşmama*" tedbirlerine aykırı davranılması hallerinde konut dokunulmazlığını ihlal suçunun oluşup oluşmayacağı konusudur. Belirtmek gereklidir ki; aynı Kanun'un 13. maddesinde tedbirlere aykırı davranılması halinde "zorlama hapsi" yatırımının uygulanacağından söz edildiğinden, bu halde ayrıca konut dokunulmazlığını ihlal suçunun meydana geleceğinden söz etmek mümkün değildir.

Konut dokunulmazlığını ihlal suçunun nitelikli halleri, m. 116/4 fıkrası ile ortak hüküm başlıklı 119. maddede belirtilmiştir. 5237 Sayılı TCK'da Mülga TCK'dan farklı olarak suçun tehdit vasıtasıyla, kamu görevinin sağladığı nüfuzla, varolan/ varsayılan suç örgütlerinin yarattığı korkutucu gücün etkisiyle, kişinin kendisini tanınmayacak surete koyması veya imzasız mektup veya işaretler aracılığıyla işlenmesi halleri de yer almıştır. Ancak, konut dokunulmazlığını ihlal suçunun imzasız mektup yoluyla nasıl işlenebileceği anlaşılamamaktadır. Zira konut dokunulmazlığını ihlal suçu, vücudun bütününün konuta sokulması suretiyle işlenebilmektedir. Bu açıdan suçun imzasız mektup yoluyla işlenebilmesi mümkün görünmemektedir.

Nitelikli hırsızlık suçunun düzenlendiği m. 142/2- h bendinde *"Herkesin girebileceği bir yerde bırakılmakla birlikte kilitlenmek suretiyle ya da bina veya eklentileri içinde muhafaza altına alınmış olan eşya hakkında"* suçun işlenmesi ile nitelikli yağma suçunun düzenlendiği m. 149/1- d bendinde *"Yol kesmek suretiyle ya da konutta, işyerinde veya bunların eklentilerinde"* belirtilen şekilde suçun işlenmesi halleri nitelikli hal olarak düzenlenmiştir. Belirtilen düzenlemeler ile bileşik suç yaratıldığı anlaşılmaktadır. Zira bileşik suç, Kanun'un 42. maddesinde; *"Biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suça bileşik suç denir. Bu tür suçlarda içtima hükümleri uygulanmaz."* olarak düzenlenmiştir. Ancak Yargıtay'ın hırsızlık suçu yönündeki uygulamalarına bakıldığında, gerçek içtima kurallarının uygulanarak bileşik suç düzenlemesine aykırı bir yargı pratiği uygulandığı anlaşılmaktadır. Bu durumun, nitelikli hırsızlık maddesine eklenen dördüncü fıkra ve bu fıkranın gerekçesinden kaynaklandığı ileri sürülmektedir. Ancak, kanuni düzenlemenin benzer bir düzenleme içerdiği yağma suçu bakımından bileşik suç düzenlemesine uygun bir yargı pratiği uygulandığı

görülmektedir. Bu farklılığın, mevzuatta yapılacak değişiklik veya yargı pratiğinde sağlanacak birlik ile ortadan kaldırılması gereklidir.

KAYNAKÇA

1. Kitaplar

ARTUK, Mehmet Emin, GÖKCEN, Ahmet, YENİDÜNYA, A. Caner. (2013). **Ceza Hukuku Genel Hükümler.** Ankara: Adalet Yayınevi.

ARTUK, Mehmet Emin, GÖKCEN, Ahmet, YENİDÜNYA, A. Caner. (2014). **Ceza Hukuku Özel Hükümler.** Ankara: Adalet Yayınevi.

CENTEL, Nur, ZAFER, Hamide. (2015). **Ceza Muhakemesi Hukuku.** İstanbul: Beta Basım Yayın.

ÇINAR, Ali Rıza. (1999). **Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçları.** Ankara: Turhan Kitabevi.

DİNÇ, Güney. (2009). **Özel Yaşamın Gizliliği (Aile Yaşamı, Konut, Haberleşme ve Kişisel Verilerin Saklanması).** Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları.

DOĞRU, Osman, NALBANT, Atilla. (2013). **İnsan Hakları Açıklama ve Önemli Kararlar,** Cilt I. İstanbul: Legal Yayıncılık.

DÖNER, Ayhan. (2003). **İnsan Haklarının Uluslararası Alanda Korunması ve Avrupa Sistemi.** Ankara: Seçkin Yayıncılık.

DÖNMEZER, Sulhi, ERMAN, Sahir. (1987). **Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku**, Cilt I. İstanbul: Beta Basım Yayım.

DÖNMEZER, Sulhi. (1984). **Özel Ceza Hukuku Dersleri.** İstanbul, Fakülteler Matbaası.

DURAL, Mustafa, ÖĞÜZ, Tufan, GÜMÜŞ Mustafa Alper. (2013). **Türk Özel Hukuku,** Cilt III Aile Hukuku. İstanbul: Filiz Kitabevi.

EKİNCİ, Ekrem Buğra. (2012). **Osmanlı Hukuku.** İstanbul: Arı Sanat Yayınevi.

EREM, Faruk (1985). **Ümanist Doktrin Açısından Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler.** Cilt III. Ankara, Seçkin Kitabevi.

EREM, Faruk, TOROSLU, Nevzat. (2003). **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler.** Ankara: Savaş Yayınevi.

GERÇEKER, Hasan. (2017). **Yorumlu ve Uygulamalı Türk Ceza Kanunu.** Ankara: Seçkin Yayıncılık.

GÖREN, Zafer. (1997). **Anayasa Hukukuna Giriş**. İzmir: Fakülteler Kitabevi Barış Yayınevi.

GÖZLER, Kemal. (2012). **Anayasa Hukukuna Giriş.** Bursa: Ekin Basın Yayım Dağıtım.

GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref. (2004). **Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları.** Ankara: Turhan Kitabevi.

HAFZIOĞULLARI, Zeki, ÖZEN, Muharrem. (2015). **Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar.** Ankara: US-A Yayıncılık.

HAKERİ, Hakan, ÜNVER, Yener. (2016). **Ceza Muhakemesi Hukuku Temel Bilgiler.** Ankara: Adalet Yayınevi.

KABOĞLU, İbrahim Ö. (2011). **Anayasa Hukuku Dersleri (Genel Esaslar).** İstanbul: Legal Yayıncılık.

KAPANİ, Münci. (1981). **Kamu Hürriyetleri.** Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No. 453.

KAYMAZ, Seydi, Gökcan, Hasan Tahsin. (1998). **Uygulamada Sulh Ceza Davaları Türk Ceza Kanunu ve Özel Yasalardaki Hükümler.** Ankara: Seçkin Yayınevi.

KESKİN KİZİROĞLU, Serap. (2010). **5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu.** Ankara: Adalet Yayınevi.

KOCA, Mahmut, ÜZÜLMEZ, İlhan. (2011). **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler.** Ankara: Seçkin Yayıncılık.

MERAN, Necati. (2007). **Sulh Ceza Davaları**. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

OKUYUCU ERGÜN, Güneş. (2010). **5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu.** Ankara: Çakmak Yayınevi.

ÖNDER, Ayhan. (1994). **Türk Ceza Kanunu Özel Hükümler.** İstanbul: Filiz Kitabevi.

ÖZBEK, Veli Özer, KANBUR, Mehmet Nihat, DOĞAN, Koray, BACAKSIZ, Pınar, TEPE, İlker, BAŞBÜYÜK, İsa, MERAKLI, Serkan. (2011). **Açık Şematik Pratik Çalışma Kitabı-Ceza Hukuku Özel Hukuku.** Ankara: Seçkin Yayıncılık.

ÖZÜTÜRK, Nejat. (1970). **Türk Ceza Kanunu Şerhi ve Tatbikatı,** Cilt I. İstanbul: Filiz Kitabevi.

PARLAR, Ali, HATİPOĞLU, Muzaffer. (2007). **5237 Sayılı TCK'da Özel ve Genel Hükümler Açısından Sulh Ceza Davaları.** Ankara: Adalet Yayınevi.

SOYASLAN, Doğan. (2012). **Ceza Hukuk Özel Hükümler.** Ankara: Yetkin Yayıncılık.

TANERİ, Gökhan. (2013). **Hırsızlık-İntihal Mala Zarar Verme ve Konut Dokunulmazlığın İhlali.** Ankara: Bilge Yayınevi.

TANERİ, Gökhan. (2014). **Uygulama ve Doktrinden Kürsü'ye Onaylanmış Örnek Hükümlerle 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Sık Karşılaşılan Suçlar.** Ankara: Bilge Yayınevi.

TANÖR, Bülent. (2012). **Osmanlı- Türk Anayasal Gelişmeleri**. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

TANÖR, Bülent, YÜZBAŞIOĞLU, Necmi. (2012). **1982 Anayasası'na Göre Türk Anayasa Hukuku.** İstanbul: Beta Basım Yayım.

TEZCAN, Durmuş, ERDEM, Ruhan, ÖNOK, Rıfat Murat. (2013). **Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku.** Ankara: Seçkin Yayıncılık.

YENİSEY, Feridun, PLAGEMANN, Gottfried. (2015). **Alman Ceza Kanunu Strafgesetzbuch (StGB).** İstanbul: Beta Basım Yayım.

YILMAZ, Ejder. (2017). **Hukuk Sözlüğü.** Ankara: Yetkin Yayınları.

2. Makale, Tez, Diğer Basılı Yayınlar

ÇAKIR, Kerim. (2018). *"Uzlaştırmanın Kapsamı ve Şartları".* **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi,** 24, s. 446.

ÇÖPOĞLU, Hakan Serdar. (2019). *"Ceza Muhakemesi Hukukunda Arama Koruma Tedbirinde Belirlilik İlkesi".* **Ankara Barosu Dergisi,** 2019/1, s. 182.

DEMİRTAŞ, Soner. (2018). *"Hakkı Olmayan Yere Tecavüz Suçu".* **Ceza Hukuku Dergisi,** 36, s. 70- 71.

DURSUN, Gizem. (2018). "AİHM Kararları Işığında Özel Hayata ve Aile Hayatına Saygı Hakkı". **BUHFD**, Cilt: 13, Sayı: 167- 168, s. 231.

EPÖZDEMİR, Rezan. (2018). *"Gönüllü Vazgeçme".* **Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,** Cilt: 4, Sayı: 8, (Aralık 2018), s.257

EREM, Faruk. (1968). *"Suçun Konusu ve Hümanist Doktrin".* **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,** 25, s. 12.

ESİRGEN, Seda Örsten. (2016). *"Osmanlı Hukukunda Konut Dokunulmazlığını İhlal Suçu",* **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,** 65 (4), s. 2309.

GÜNAY, Mehmet. (2012). *"6284 Sayılı Kanuna Göre Koruyucu ve Önleyici Tedbirler".* **TAAD,** Yıl: 3, Sayı: 10, s.666.

HAFZIOĞULLARI, Zeki, ÖZEN, Muharrem. (2009). *"Özel Hayatın ve Hayatın Gizliliğini İhlal Suçu".* **Ankara Barosu Dergisi,** Yıl 67, Sayı 4, s. 17.

KANGAL, Zeynel T. (2011). *"Ceza Hukukunda Varsayılan Rıza".* **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,** 15, s. 244.

KARAKUŞ, Hatice. (2012). *"Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçunda Şikayet Hakkı",* **Hukuk Gündemi Dergisi,** s. 91.

KOCASAKAL, Ümit. (2015). *"Kişilerin Huzur ve Sükununu Bozma Suçu (TCK 123)",* **Ankara Barosu Dergisi,** Yıl 73, 2015/2, s. 131.

KÖSE, Eylül Can. (2017). *"TMK'nın 197. Maddesi Kapsamında Eşlerin Ayrı Yaşama Hakkı ve Hakimin Alacağı Önlemler".* **TBB Dergisi,** Sayı 133, s. 354-355.

MAHMUTOĞLU, Fatih Selami. (2005). *"Kusurluluk Prensibi Açısından Azmettirenin Ceza Sorumluluğu",* **İÜHFM,** 63, s. 57.

MEMİŞ KARTAL, Pınar. (2016). *"Reşit Olmayanla Cinsel İlişki (TCK.m.104)",* **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,** 65, s. 2096.

ÖZTÜRK, Necla. (2017). *"Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un Getirdiği Bazı Yenilikler ve Öneriler".* **İnÜHFD Dergisi,** Cilt: 8, Sayı: 1, s. 23.

SOYGÜT ARSLAN, Mualla Buket. (2009). "*Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Miailhe/ Fransa Kararı*". **İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,** Sayı: 16, s. 164- 170.

ŞENSOY, Naci. (1945). *"Konut Dokunulmazlığını İhlal Cürmü",* **İÜHFM,** 11, s. 83.

TEZCAN, Murat. (2013). *"Konut Dokunulmazlığının İhlal Suçu (m.116)".* **Leges Hukuk Dergisi,** Sayı 44, s. 28.

TOZMAN, Önder. (2009). *"İhmal Suçlarında Teşebbüs ve Gönüllü Vazgeçme".* **TBB Dergisi,** Sayı: 84, s. 176- 177.

UĞUR, Hüsamettin. (2012). *"Kadın ve Aile Bireylerine Yönelik Şiddete Karşı 6284 Sayılı Kanunu'nun Getirdikleri".* **TBB Dergisi,** 2012 (101), s. 342.

VAROL, Esra. (2008). *"Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine Göre Konut Dokunulmazlığı Hakkı".* (**Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**), s. 46.

YAĞCIOĞLU, Ali Haydar. (2017). *"6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar".* **D.E.U. Hukuk Fakültesi Dergisi,** Prof. Dr. Şeref Ertaş'a Armağan (Özel Sayı- 2017), Cilt: 19, s. 955- 956.

YILMAZ, Hüsnü Aybeg. (2018). *"5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu".* (**Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**), s. 66.

YILMAZ, Yeşim. (2016). *"Bir Ceza Muhakemesi İşlemi Olarak Adli Arama".* **TBB Dergisi,** 2016 (124), s. 248.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	**:**	Pınar PEKŞEN (İstanbul/ Üsküdar, 24/02/1994 doğumlu)
Meslek	**:**	Avukat (İstanbul Barosuna kayıtlı)
İletişim	**:**	av.pinarpeksenn@gmail.com
Eğitim	**:**	• Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi (2012- 2016)- Lisans • Kocaeli Üniversitesi Kamu Hukuku Tezli Yüksek Lisans Programı (2016- 2019)
Sertifika	**:**	• Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Yeni Anayasa Süreci Dün, Bugün ve Yarın (2013) • Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Avukatlık Tanıtım Günleri (2014) • İstanbul Barosu- Staj Eğitimi (2017) • Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 8. Genç Vergi Hukukçuları Sempozyumu (2018)
Bilimsel Çalışmalar	**:**	• "AİHM Kararları Ekseninde Yaşama Hakkı ve İşkence Yasağı İhlallerinde Devletin Etkili Soruşturma Yükümlülüğü", Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 8. Sosyal Bilimler Kongresi, Kocaeli, 2019. (Sunulan Bildiri) • Türk Ceza Kanunu'nda Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
Yabancı Dil	**:**	İyi derecede İngilizce.